

**План за работа
на
Агенцијата за храна и ветеринарство
за периодот
01.01.2018 - 31.12.2018 година**

Скопје, Јануари 2018

Агенција за храна и ветеринарство

Генерален вовед

Агенцијата за храна и ветеринарство е самостоен орган на државната управа со својство на правно лице, кое е одговорна за вршење на работите од областа на безбедноста на храна и храна за животни, спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарните активности од областа на здравствената заштита на животните, нивна благосостојба, ветеринарно јавно здравство како и контрола на националните референтни и овластени лаборатории кои даваат поддршка на работата на Агенцијата.

АХВ функционира на целата територија на Република Македонија со седиште во Скопје, и внатрешните организациони единици / 34 (28 функционални) Подрачни единици и 11 (9 функционални) инспекциски места на граничен премин со спроведување на официјални контроли од областа на ветеринарното здравство и безбедноста на храна почнувајќи од примарното производство на храна до нејзината употреба од страна на крајниот потрошувач.

Согласно Европските системи за безбедност на храната, контролните системи во интегрираниот систем на контрола на безбедност на храна се класифицирани во 11 области, при што АХВ е надлежна за 9 од нив и тоа: контролен систем за здравствена заштита на животни; благосостојба на животни; идентификација и регистрација на животни; контролен систем за храна од животинско потекло; контролен систем за увоз на храна од животинско потекло; контролен систем за генерална безбедност на храната; контролен систем за увоз на храна од неживотинско потекло; контролен систем за нус производи од животинско потекло; како и за воспоставување координација со другите надлежните институции Државниот Инспекторат за Земјоделство и Фитосанитарната Управа во однос на преостанатите 2 контролни механизми (контролен систем за пестициди и контролен систем на примарното растително производство).

Мисија

АХВ води постојана грижа за заштита на здравјето на луѓето од болести кои се пренесуваат преку храната и преку животните, заштита на потрошувачите од заблуда и нивно транспарентно и навремено информирање за можни опасности од храната, заштита на здравјето на животните и нивната благосостојба, како и заштита на животната средина од загадување со отпад

од животинско потекло, преку контрола на спроведување на прописи усогласени со стандарди на ЕУ и меѓународните стандарди ратификувани од Република Македонија.

Визија

АХВ да биде препознатлива како институција која е синоним за безбедност на храната, преку која се обезбедува заштита на здравјето на населението и заштита на здравјето и благосостојбата на животните, како и заштита на интересите на потрошувачите, преку примена на најсовремените научни и технички решенија од областа на безбедноста на храната и храната за животни

Надлежноста на Агенцијата за храна и ветеринарство

Агенцијата за храна и ветеринарство е надлежна за:

- Извршување на работите од областа на безбедноста на храната и храната за животни,
- Спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарните активности во областа на здравствена заштита на животните,
- Заштита и благосостојба на домашните животните и на домашните миленици, животните во зоолошките градини и животните кои се користат за експериментални и други научни цели,
- Извршување на работите од областа на нуспроизводите од животинско потекло,
- Идентификација и регистрација на фармските и други животни,
- Извршување на работите од областа на ветеринарно-медицински препарати,
- Контрола на квалитетот на храната, со исклучок на примарното земјоделско производство од растително потекло,
- Други работи од значење на ветеринарното здравство, безбедноста на храната и храната за животни

Правна рамка

Системот за безбедност на храна и храна за животни, вклучително и надзорот и официјалните контроли, се регулирани со девет закони и подзаконските акти кои произлегуваат од истите:

1. Закон за безбедност на храната ("Службен весник на Република Македонија" 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/2014, 72/15, 84/15, 123/15 (пречистен текст), 129/15, 213/2015 и 39/2016);

2. Закон за ветеринарно здравство ("Службен весник на РМ" бр. 113/07, 24/11, 136/11, 123/2012, 123/2015 (пречистен текст), 154/2015 и 53/2016);
3. Закон за заштита и благосостојба на животните („Службен весник на Република Македонија” бр 149/2014, 149/15 и 53/2016);
4. Закон за нус-производи од животинско потекло (“Службен весник на Република Македонија” 113/07, 144/14, 149/15 и 53/2016);
5. Закон за идентификација и регистрација на животните (“Службен весник на Република Македонија” 95/2012, 27/2014, 149/15 и 53/2016);
6. Закон за ветеринарно медицински препарати (“Службен весник на Република Македонија” 42/2010, 136/2011, 149/15 и 53/2016);
7. Закон за безбедност на храна за животни ("Службен Весник на Република Македонија" 145/10, 53/11, 1/12, 33/15, 149/2015 и 53/2016);
8. Законот за органско земјоделско производство („Службен весник на Република Македонија“ број 146/2009, 53/11, 149/15, 39/16, 132/2016);
9. Закон за инспекциски надзор ("Службен Весник на Република Македонија" 50/2010, 162/2010, 157/2011, 147/2013 и 41/2014, 33/15, 193/15 и 53/16) (обврзувачки за сите инспекциски служби)

Основниот правен акт е Законот за безбедност на храната, со кој се регулира контролата на безбедноста на храна во сите фази (производство, преработка, складирање, транспорт, дистрибуција, малопродажба и достава). Со законот се регулираат општите и специфичните услови и обврски за операторите за храна, нивната регистрација и одобрение, условите за увоз и извоз на храна од животинско и неживотинско потекло, официјалните контроли и нивното финансирање заедно со мониторингот на резидуи и недозволен супстанции.

Основниот закон во ветеринарната област е Законот за ветеринарно здравство со кој се утврдуваат организацијата и надлежностите на ветеринарните служби и начелата и процедурите за спроведување на активностите во однос на заштитата на животните како и на луѓето од болести кои се пренесуваат преку животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло, ветеринарна инспекции и контрола, надоместоци и трошоци за здравствена заштита на животните, организација и спроведување на активности од областа на ветеринарната медицина како и други прашања од областа на ветеринарното здравство. Со овој закон исто така се дефинирани надлежностите на ветеринарните служби во Република Македонија.

Хармонизацијата на националното со законодавството на ЕУ се врши согласно националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НРАА) усвоена на годишно ниво од страна на Владата на Република Македонија, за активности од Поглавјето 12, Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика.

Дел од законодавството на ЕУ кое е од интерес за АХВ е уредено и во поедини други Поглавја.

Расположива инфраструктура

Материјалните ресурси кои Агенцијата ги има на располагање во рамките на своите внатрешни организациони единици: опремени канцелариски простории, телефонски линии, ИТ опрема со интернет врска, софтверски системи, ИТ Информациски систем на АХВ; моторни возила, опрема за работа на инспекциските служби, се на задоволително ниво.

Несоодветно е решено прашањето на капацитетите за сместување – објектите каде се лоцирани канцелариите на Агенцијата. Објектите во најголем дел се под наем, со недоволно сместувачки капацитет за сите вработени, вклучително и простор за прием и работење со странки и граѓани, соодветен паркинг простор, простор за архивирање и магацински простор за опремата. Агенцијата во 2018 година ќе преземе активности во насока на решавање на наведените проблеми со приоритет на обезбедување на сопствен објект.

Финансиски ресурси

Активностите кои се однесуваат на здравствената заштита и благосостојба на животните и ветеринарното јавно здравство, безбедноста на храната се финансираат со средства од Буџетот на Република Македонија

Финансирањето на активностите во надлежност на АХВ се врши и со средства од:

- сопствени приходи од извршени инспекциски услуги;
- кредити;
- структурни и кохезиони фондови од ЕУ;
- донации, и други извори утврдени со закон

Со средствата од Буџетот на Република Македонија се финансираат активностите од:

- Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните
- Програмата за користење на средства за ветеринарно јавно здравство
- Програмата за мониторинг на безбедност на храна
- Повекегодишните програми за контрола и сузбивање на болестите кај животните утврдени со закон
- Трошоци утврдени со плановите за итни мерки согласно закон

- Трошоците за развој и работа на ветеринарниот информациона систем
- Трошоци за изработка на епидемиолошки студии, студии за проценка на ризици, трошоци и континуирана едукација во службата по прашања од јавен интерес, во соработка со соодветните образовни и научно-истражувачки институции

Човечки ресурси

АХВ има за цел да обезбеди оптимални услови за соодветен број и компетентност на персоналот кој ќе одговори на задачите кои треба да се спроведат, согласно законските надлежности и утврдените приоритети од страна на АХВ.

Во моментот АХВ брои вкупно 345 вработени. Вработените своите работни задачи ги извршуваат во седиштето на АХВ во Скопје, во 34 Подрачни единици во Република Македонија и на 11 инспекциски места на граничните премини.

Управувањето со вработените во АХВ е стратешки организирано со следнава цел: секој вработен индивидуално како и сите заедно се стремат кон постигнување на поставените цели, постојано зголемувајќи ја работната ефикасност и извршувањето на работните задачи на највисоко ниво.

АХВ врз основа на потребата од подобрување на функционирањето во областите на делување и услугите кои се извршуваат става посебен акцент на: достигнување на посакуваната ефикасност во управување и раководење, стратешко планирање и делување, поставување на соодветен организациски модел, стекнување на доверба и почит кај операторите со храна, потрошувачите, фирмите кои се занимаваат со увоз и извоз на храна, храна за животни, со цел да се овозможи наше полесно прилагодување на промените во опкружувањето и пошироко и зајакнување на техничката и технолошката опременост во областа на нашето делување.

Со Агенцијата раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија. Директорот има заменик кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија.

Согласно Правилникот за систематизација на работните места во АХВ, функционираат девет сектори и тоа: Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните, Сектор за ветеринарно јавно здравство, Сектор за храна од неживотинско потекло, Сектор за инспекциски надзор, Сектор за ЕУ и меѓународна соработка, Сектор за општи и административни работи, Сектор за стручна поддршка, Сектор за нови прехранбени технологии и Сектор за проценка и комуникација на ризик.

Агенцијата во својот состав брои 5 Државни советници: Државен советник за ветеринарство - 2 извршители, Државен советник за стручна поддршка и

административно работење, Државен советник за храна, Државен советник за координација на инспекција и останати сектори.

Во Агенцијата надвор од секторите се формираат шест одделенија кои за својата работа непосредно одговараат пред директорот на Агенцијата и тоа: Одделение за работи поврзани со директорот – Кабинет, Одделение за управување со човечки ресурси, Одделение за внатрешна контрола и аудит, Одделение за внатрешна ревизија, Одделение за финансиски прашања и Одделение за следење на измами со храна.

Во рамките на секој сектор се формираат одделенија.

*** Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните**

- Одделение за здравствена заштита на животните
- Одделение за благосостојба на животните
- Одделение за идентификација и регистрација
- Одделение за планови за итни мерки

*** Сектор за ветеринарно јавно здравство**

- Одделение за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло
- Одделение за ветеринарно медицински препарати
- Одделение за нус-производи од животинско потекло
- Одделение за безбедност на храна за животни и исхрана на животни

*** Сектор за храна од неживотинско потекло**

- Одделение за безбедност на храна од неживотинско потекло
- Одделение за додатоци за храна, адитиви, храна за посебна нутритивна употреба и збогатена храна
- Одделение за материјали и производи во контакт со храна

*** Сектор за инспекциски надзор**

- Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните
- Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство
- Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло
- Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин
- Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло на граничен премин
- Одделение за меѓународна трговија и сертификација

***Сектор за ЕУ и меѓународна соработка**

- Одделение за ЕУ легислатива и европска интеграција
- Одделение за меѓународна соработка и комуникација

***Сектор за општи и административни работи**

- Одделение за општи работи, архивско и канцелариско работење
- Одделение за правни работи
- Одделение за јавни набавки
- Одделение за информатичка технологија

***Сектор за стручна поддршка**

- Одделение за управување на систем за квалитет
- Одделение за координација и контрола на лаборатории
- Одделение за заштита на потрошувачите
- Одделение за стратешко планирање

***Сектор за нови прехранбени технологии**

- Одделение за генетски модифицирана храна
- Одделение за храна произведена со иновирани технологии и јонизирачко зрачење, новел храна и други видови храна

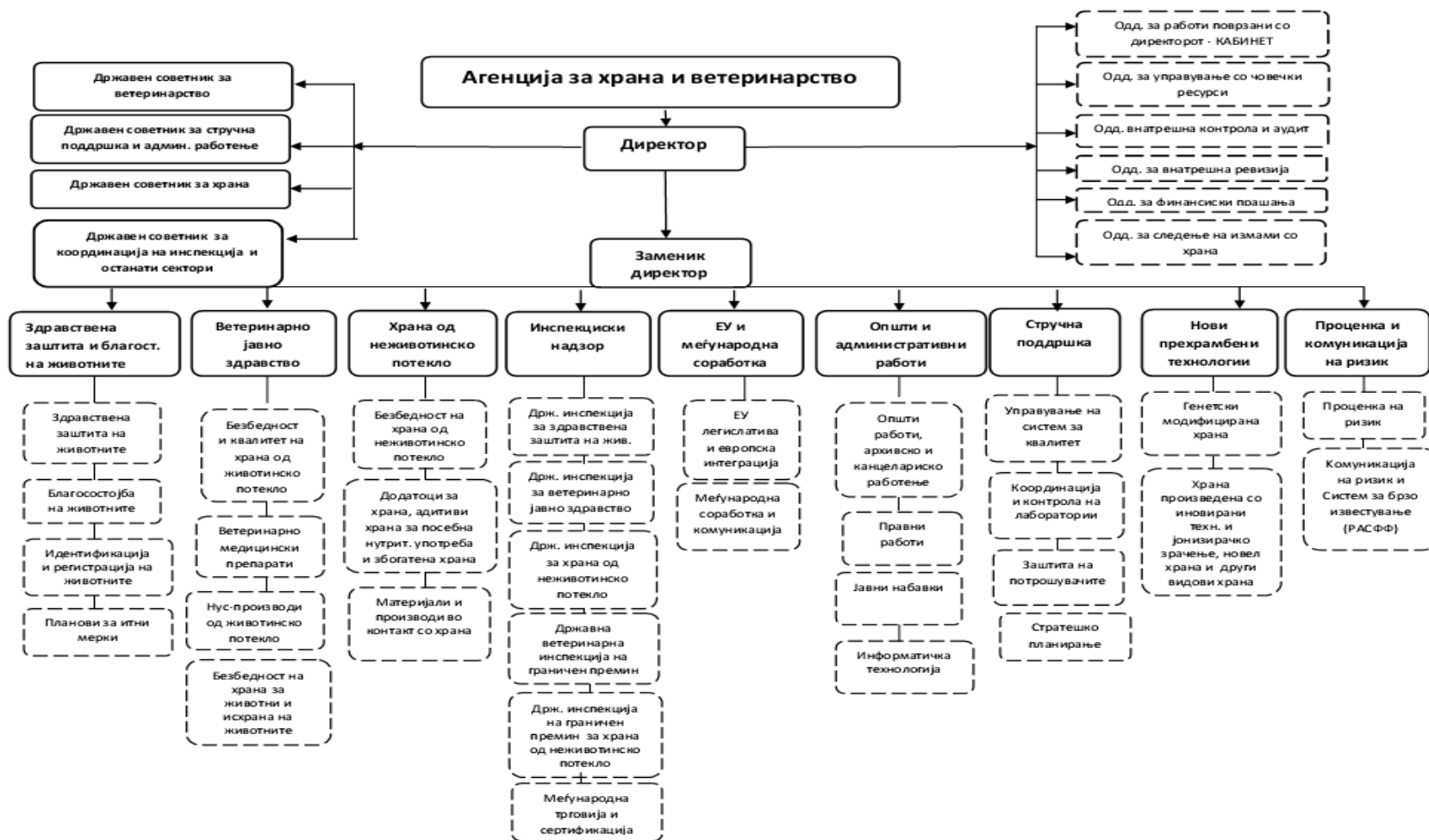
***Сектор за проценка и комуникација на ризик**

- Одделение за проценка на ризик
- Одделение за комуникација на ризик и Систем за брзо известување RASFF

***Самостојни одделенија на Агенцијата за храна и ветеринарство**

- Одделение за работи поврзани со директорот-Кабинет
- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за внатрешна контрола и аудит
- Одделение за внатрешна ревизија
- Одделение за финансиски прашања
- Одделение за следење на измами со храна

Организациона Структура

Стратешки приоритети

Стратешки приоритети на Агенцијата се:

*** 1 Обезбедување на висок степен за безбедноста на храна и храна за животни и ветеринарно јавно здравство**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

1.1 Зајакнување на воспоставениот функционален систем за контрола на безбедност и квалитетот на храната наменета за исхрана на луѓе и храната за животни, ветеринарното јавно здравство и понатамошно усогласување на политиките на ЕУ од областа на безбедноста на храната и ветеринарното јавно здравство

1.2 Заштита на интересите на потрошувачите, согласно одредбите од Законот за безбедност на храната

1.3 Воспоставување и градење на стратешка координација со научни институции како независен извор на научни совети и поддршка на научните активности на системот за безбедност на храната

1.4 Одржување и унапредување на животната средина и природата од аспект на ветеринарното здравство (примена на принципите, методите и технологиите за управување со нуспоризводи од животинско потекло)

1.5 Унапредување на системот на контрола и употребата на ветеринарно медицински препарати заради висок степен на заштита на здравјето на животните и луѓето

*** 2 Унапредување на здравствена заштита и благосостојбата на животните**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

2.1 Обезбедување на висок степен на здравствена заштита на животните од заразни и други болести што подразбира следење и спречување на појава на нови болести во земјата кај животните и зоонозите кај луѓето, соодветна контрола и надзор на болестите кои се присутни во земјата со постепено намалување на преваленцијата до постигнување на статус на земјата или одредени региони како официјално слободни од болести кај животните, заштита на јавното здравје од болестите кои потекнуваат или се поврзани со животните (зоонози, вектор преносливи болести и алиментарни инфекции и интоксикации), одржување на систем на контрола, надзор и спремност за сузбивање и искоренување на особено опасни заразни болести

2.2 Воспоставување и одржување на систем на благосостојба и заштита на животни при нивното одгледување во фармски услови, во текот на нивниот превоз, за време на нивно колење, благосостојба на бездомни животни, животните во зоолошките градини и експерименталните животни

2.3 Обезбедување на извоз на свежо свинско месо и живи риби од групата салмониди

2.4 Добивање на статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ

*** 3 Зајакнување на институционалните капацитети на Агенцијата за храна и ветеринарство**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

3.1 Унапредување на квалитот, ефективноста и ефикасноста на работењето на АХВ и постигнување на унифицираност во работата на инспекторите за храна и официјалните ветеринари при спроведување на националното законодавство усогласено со ЕУ законодавството

3.2 Континуирано унапредување на материјално техничките средства за спроведување на официјалните контроли и подобрување на квалитетот на официјалните контролите

3.3 Воспоставување и одржување на системи на управување со квалитетот според ИСО и други стандарди

3.4 Реализација на активностите утврдени во планирани и тековни проекти, а кои се однесуваат на јакнење на капацитетите и квалитетот на работењето на вработените во АХВ (прилог листа на проекти (тековни и планирани))

Активности на ниво на Агенција

1. Унапредување на стандардни оперативни процедури согласно ИСО стандардите и преминување на ISO 9001:2015.

Воведувањето на ИСО стандардите во АХВ започна во 2014 година како хоризонтална активност која се спроведува на ниво на Агенција и се издвојува како хоризонтална континуирана задача и за 2018 година со транзиција на ISO 9001:2008 во ISO 9001:2015 на ниво на цела агенција и спроведување на ресертификациска проверка на СМК согласно барањата на стандардот ISO 9001:2015 од страна на надворешно сертификациско тело.

Стандардните оперативни процедури допринесуваат до сеопфатно подигнување на квалитот на работењето на секторот и отстранување на одредени недостатоци кои произлегуваат од субјективност и неусогласеност при постапувањето и реализирањето на секојдневните работни задачи. Во наведената активности би се спровела и анализа на потребата од воведување на други стандарди релевантни за карактеристиките на надлежностите на Агенцијата за храна и ветеринарство како и анализа на потребата и можноста на Агенцијата за воспоставување на интегрираност на системите на квалитет на ниво на Агенцијата и потреба од воведување на нови стандарди во административното и оперативното работење и внесување на сите релевантни законски и подзаконски акти во ISO 9001:2015 систем на АХВ.

Активностите се состојат од унапредување на постојните процедури упатства и

контролни листи.

Индикатор на успешност: Ресертификација на ISO 9001:2015 од страна на надворешно сертификациско тело.

Индикатор на реализација: Завршени 100% од унапредување на постојните процедури упатства и контролни листи согласно барањата на новиот стандард.

2. Воспоставување на стандардот ISO 17020:2012.

Во 2018 се планира воспоставување на стандардот 17020:2012 за инспекциско тело за Секторот за инспекциски надзор.

Индикатор на успешност: Акредитација на ISO 17020:2012 од страна на ИАРМ на Секторот за инспекциски надзор АХВ.

Индикатор на реализација: Завршени 100% од унапредување на постојните процедури упатства и контролни листи согласно барањата на новиот стандард.

3. Хармонизирање на ЕУ законски прописи и изработка на законски и подзаконски прописи согласно НПАА

Активноста се одвива под раководство на СЕУМС. Активноста се спроведува со континуирано следење на законодавство на ЕУ со унапредување на процесот со задолжителна анализа на ЕУ актите за нивна потреба од апроксимирање во националното законодавство, спроведува на анализи од аспект на SWOT и PESTEL, и доколку се донесе одлука за апроксимирање одредување на нејзиниот импакт со РИА анализа, изработка на нацрт текстови и оперативни планови за имплементација како и одредување на оптимален временски период за имплементација.

Во рамките на ова активност се планира и системско интегрирање на оперативните документи кои произлегуваат од партнерството на АХВ со соодветните институции на ЕУ преку IPA проектите.

Индикатор на успешност: Усвоени 100 % од планираните законски и подзаконски акти согласно барањата на ЕУ законодавство и оперативните документи од IPA 2010 проектите.

Индикатор на реализација: Изработени 100 % од планираните законски и подзаконски акти согласно барањата на ЕУ законодавство.

4. Воспоставување на систем на следење на имплементација на законите

АХВ во 2018 година ќе воспостави систем на системско следење на имплементација на законите од аспект на нивна функционалност како и

ефективност и ефикасност на работењето на Агенцијата во спроведување на законските одреби во нејзина надлежност.

Индикатор на реализација: Изработени анализи и евалуација на имплементација на сите закони од надлежност на АХВ заклучно 2017 година (фаза 1: усвоено имплементативно секундарно законодавство кое произлегува од законите).

5. Меѓународна и Регионална соработка Учество во работата на меѓународните инсититуции и унапредување на комуникација со национални и меѓународни организации во областа на здравствената заштита на животните, безбедноста на храна и ветеринарното јавно здравство

Посебен внимание во 2018 година ќе биде посветено на зајакнување на регионалната соработка во насока на зајакнувањето на позициите на регионот кои ЕУ и другите меѓународни чинители од областа на безбедноста на храна и ветеринарното здравство, со активно учество во работата на меѓународните институции (податоци и извештаи а здравствената заштита на животните кон Светската организација за здравствена заштита на животните (ОИЕ), пријавување и ажурирање на податоци за појава на болести согласно Правилникот за начинот и постапката за пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат и листа на болести кои задолжително се пријавуваат до Европскиот систем за нотификација на болести (ADNS), пријавување и поднесување на податоци за здравствениот статус и преваленцата на одредени зоонози и зооотски агенси во електронскиот систем на Европската Агенција за безбедност на храната (ЕФСА), пријавување и поднесување на податоци за пестициди и ветеринарно медицински препарати во електронскиот систем на Европската Агенција за безбедност на храната (ЕФСА).

Индикатор на реализација: Исполнети сите тековни и заостанати активности спрема меѓународните институции во кои АХВ учества.

6. Задржување и унапредување на извозната политика на Република Македонија

Република Македонија има висок потенцијал во однос на извоз на одредени групи производи во земјите членки на ЕУ, Русија и други трети земји. Во таа насока е спроведувањето на активности за постигнување одобрен статус за извоз во земјите членки на Европската Унија, како и активности за одржување на одобрените статуси за извоз во ЕУ во однос на месо од овци, млеко, мед, полжави и конзумни јајца. Условите за увоз во ЕАЕС-РФ, НР Кина и во трети

земји се уредени со меѓународни договори (WTO, OIE, SA), мултилатерални и билатерални односи. Бизнес операторите со храна имаат законска обврска да се придржуваат до наведените критериумите на земјата увозник при извоз на производи од животинско потекло, при што АХВ треба да обезбеди соодветна гаранција за наведените активности.

Активностите би се состоеле од:

Континуирано следење на состојбата на извозните пазари

- Следење на легислативата во трети земји, САД, НР Кина и ЕАЕС-РФ, како стратешки приоритети на Република Македонија во однос на извоз на храна и производи од животинско потекло, донесување на одлука за уредување и транспонирање, изработка на нацрт текстови и оперативни планови за имплементација со цел исполнување на барањето на земјата увозник.

Одобрување на објекти за извоз во ЕУ, НР Кина и ЕАЕС-РФ

- Одобрување на објекти за извоз во ЕУ како оперативен приоритет во наредниот период. Активностите во поглед на Одобрување на објекти за извоз во ЕУ на производи од животинско потекло се предусловени од поднесени барања од страна на одобрени оператори со храна.

Индикатор на реализација: Задржување на постојниот статусот на одобрени за извоз во ЕУ, НР Кина и ЕАЕС-РФ и зголемување на бројот на објекти одобрени за извоз како и количеството на извезените производи.

7. Акционен План за категоризација на одгледувалиштата и унапредување на квалитет на сировото млеко со Програма за официјални контроли на ниво на примарно производство на млеко и исполнување на критериумите за сирово млеко

Спроведување на Акциониот План за категоризација на одгледувалиштата и унапредување на квалитет на сировото млеко со Програма за официјални контроли на ниво на примарно производство на млеко и исполнување на критериумите за сирово млеко како обврска од Европската Комисија и Поткомитетот за земјоделство и рибарство.

Барањата за безбедност на храна и здравствените барања за производство на сурово млеко, се утврдени во Анекс III, Оддел IX од Регулативата 853/2004 и се транспонирани во Правилникот за посебните барања за безбедност и хигиена и начинот и постапката на вршењето на службените контроли на млекото и млечните производи. Тука се утврдени и хигиенските барања за млечните фарми за време на молзењето, собирањето и транспортот.

Бизнес операторите со храна треба да воспостават процедури со кои се

гарантира дека суровото млеко ги исполнува наведените критериуми, при што контролата на исполнување на критериумите и барањата за безбедност на храна се спроведува на две нивоа:

На ниво на организациони единици - со редовните инспекциски контроли и аудит спроведени од официјалните ветеринарни надлежни за објектите.

На централно ниво - со специјална контролна група во рамките на посебна програма на аудит.

Индикатор на реализација: Завршени 95% од планираните активности согласно Акциониот План.

Индикатор на успешност: Одобрен извештај од страна на Влада на Република Македонија и прифатен извештај од страна на Европската Комисија SCAFF

8. Благосостојба на животните во кланици

Секторот за инспекциски надзор е надлежен и одговорен за официјална контрола на благосостојба на животните при колење. АХВ во 2018 ќе донесе Стратегија за благосостојба на животните, во која би биле опфатени и делови од сегментот на благосостојба на животните во кланиците. Планираните активности се состојат од:

- Програма на аудит за утврдување на исполнување на условите за благосостојба на животните при колење - Контролата на исполнување на условите за благосостојба на животните при колење се спроведува на две нивоа и тоа а/ на ниво на организациони единици со редовните инспекциски контроли и аудит спроведени од официјалните ветеринарни надлежни за кланиците и б/ на централно ниво со специјална контролна група во рамките на посебна програма на аудит за исполнување на условите за благосостојба на животните при колење. Програмата за аудит е конципиран на приода на вертикален аудит кој би ги утврдувал усогласеноста на одредена посебна група на барања.

Индикатор на реализација: Завршени 100% од планираните активности на програмата за аудит.

Индиректен контролен индикатор на успешност: Утврдени неусогласености кај помалку од 10% од вкупниот број на оператори – спроведени контроли.

9. Програма за мониторинг на квалитотт на храна и превентивно спречување на измами со храна

Согласно одредбите од Законот за безбедност на храна и Законот за квалитет на земјоделските производи, Агенцијата за храна и ветеринарство е орган надлежен за вршење на инспекциски надзор на производите од животинско потекло во однос на нивниот квалитет како и пропишување на барањата во однос на квалитетот на храната, доколку материјата за квалитет на храната не е уредена со Законот за квалитет на земјоделските производи.

За таа цел за намалување, односно превентивно спречување на појавата на неисполнување на прописите за квалитет на храна од животинско потекло како и одредени практики на намерно доведување на потрошувачот и конзументот во заблуда, АХВ во 2018 година ќе спроведе координиран мониторинг и контролен план со цел благовремено детектирање на евентуални појави на неисполнување на прописите за квалитет на храна и нивно елиминирање.

Индикатор на реализација: Завршени 100% од планираните активности на мониторинг на квалитотт на храна и превентивно спречување на измами со храна.

Индиректен контролен индикатор на успешност: Утврдени неусогласености кај помалку од 10% од вкупниот број на оператори – спроведени контроли.

I. СЕКТОР ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ

Секторот за здравствена заштита и благосостојба на животните во рамките на Агенцијата за храна и ветеринарство е составен од четири одделенија и тоа:

1. Одделение за здравствена заштита на животните,
2. Одделение за благосостојба на животните,
3. Одделение за идентификација и регистрација на животните,
4. Одделение за планови за итни мерки.

Човечки ресурси

Во Секторот работат вкупно 21 вработени лица.

Во Одделение за здравствена заштита на животните работат 1 раководител на одделение, 4 соработника, 1 помлади соработник и 1 референт (вкупно 7).

Во Одделение за благосостојба на животните работат 1 раководител на одделение, 1 советник и 1 референт (вкупно 3).

Во Одделение за идентификација и регистрација на животните работат 1 раководител на одделение, 2 советници, 3 помлади соработници и 5 референти (вкупно 10).

Во Одделение за планови за итни мерки работи 1 помлад соработник (вкупно 1).

Согласно Правилникот за внатрешна организација на Агенцијата за храна и ветеринарство, Секторот за здравствена заштита и благосостојба на животните е задолжен и надлежен за унапредување на здравствената заштита и благосостојба на животните и тоа:

- Контрола, следење и превенција на ширење на болестите кај животните;
- Надзор, мониторинг и ерадикација на болестите кај животните;
- Унапредување на благосостојбата на животните;
- Континуирано надградување и одржување на Ветеринарен информатички систем;
- Изработка на законски и подзаконски акти, програми и други акти од областа на ветеринарството;
- Подготовка на анализи, информации за состојбата со здравствената заштита на животните;

- Организирање и остварување на соработки со други надлежни органи и сектори;
- Тренинзи, работилници и обуки за стручно надоградување и јакнење на капацитетите на официјалните ветеринари во делот на здравствена заштита и благосостојба на животните, инспекциски надзор на спроведувањето на позитивните законски решенија од областа, согласно Законот за ветеринарно здравство, Законот за заштита и благосостојба на животните, Законот за идентификација и регистрација на животните и Законот за безбедност на храната.

Годишниот план за работа на секторот односно на одделенијата во состав е изготвен согласно стратешките документи на Агенцијата за храна и ветеринарство, Националната програма за усвојување на правото на ЕУ, Програмите за здравствена заштита на животите, Контролните планови и планови за мониторинг како и врз основа на законските и подзаконските решенија односно обврските кои произлегуваат од нивната имплементација.

Планирани активности

1. Планирани активности на ниво на сектор

Во текот на 2018 година на ниво на Сектор за здравствена заштита на животните ќе се спроведат следните активности:

11 Воведување и унапредување на стандардни оперативни процедури согласно ИСО стандардите.

Воведувањето на ИСО стандардите започна во 2014 година како хоризонтална активност која се спроведува на ниво на Агенција и се издвојува како континуирана задача и за 2018 година како ажурирање на стандардните оперативни процедури кои треба да допринесат кон унифицирање на работењето на секторот.

12 Следење на ЕУ законски прописи и изработка на законски и подзаконски прописи согласно НПАА

Активноста се одвива во соработка со СЕУМС.

Оваа активност може да се подели на два дела, при што еден дел се однесува на следење на законодавство на ЕУ и евентуални измени на постоечката регулатива кои се однесуваат на ветеринарно здравство, како и изработка на законски и подзаконски акти кои се предвидени со НПАА за 2018 година.

1.3. Управување со проекти финансирани со предпристапните фондови на Европската унија

Во моментот, секторот во соработка со СЕУМС управува со два проекти кои се финансирани со средства од ИПА фондовите, а се однесуваат на орална вакцинација на лисици и твининг проект за зајакнување на капацитетите на АХВ. Во 2018 година, проектите продолжуваат со пролетна вакцинација на лисиците и соопроведување на зацртаните активности во рамките на твининг проектот.

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ

Во текот на 2018 година, Одделението за здравствена заштита на животните планира да ги спроведе следните активности:

1.1 Имплементација на програма за орална вакцинација на лисици против беснило

Почнувајќи од мај 2011 година секоја година, двапати годишно (пролет и есен) се спроведуваат кампањи за орална вакцинација на лисиците за беснило. Во 2018 година, предвидено е да се реализираат две вакцинални кампањи (пролетна и есенска). Пролетната кампања ќе се реализира во периодот на април-мај додека есенската во периодот на септември – октомври.

1.2 Следење на спроведувањето на годишна наредба за здравствена заштита на животните за 2018 година и изработка на годишна наредба за здравствена заштита на животните

Во текот на 2018 година би се спровело

- Следење на планираните активности на годишната наредба за здравствена заштита на животните за 2018
- Изработка на годишната наредба за здравствена заштита на животните за наредната година со мерки и активности за спроведување на истата. Паралелно со изработката на годишната наредба се изготвува и Програма за користење на средства за здравствена заштита на животните за наредната година согласно средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија.

Годишна наредба за 2018 година ќе ги содржи следниве активности и рокови за нивно спроведување:

1.2.1 Класична чума кај свињите

Задолжителна вакцинација на сите свињи на целата територија на земјата. Возрасните грла ќе се вакцинираат еднократно. Прасињата ќе се вакцинираат двократно, согласно упатството на производителот на вакцината. Трошоците за вакцинацијата на свињите од одгледувалишта со повеќе од 10 свињи се на товар на одгледувачот, додека од одгледувалишта со помалку од 10 свињи во целост се на товар на Агенцијата за храна и ветеринарство и се исплаќаат согласно одредбите од Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година и согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните.

Доколку има поволни услови во државата и опкружувањето, во 2018 година одделението ќе учествува во подготовките за напуштање на сегашната политика за вакцинација против оваа болест.

1.2.2 Беснило

Задолжителна вакцинација на сите кучиња и мачки против беснило. Трошоците за вакцинацијата се на товар на одгледувачот.

1.2.3. Авијарна инфлуенца (Класична чума кај живината)

Во координација со Секторот за инспекциски надзор и надлежните ветеринарни друштва се планира да се спроведе активен надзор за докажување на отсуство на причинителот на болеста кај домашната живина и дивите птици. Во надзорот ќе бидат вклучени комерцијални одгледувалишта на живина, некомерцијални одгледувалишта на живина, водена живина држена во некомерцијални одгледувалишта и диви птици. Трошоците за лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.4 Њукастелска болест

Двократна вакцинација на живината против Њукастелската болест ќе се изврши на целата територија на земјата. Трошоците се на товар на одгледувачот.

1.2.5 Антракс

Задолжителна вакцинација на копитарите, говедата, овците и козите против Антракс ќе се изврши во населените места каде присуството на болеста е констатирано во последните 20 години. Трошоците за вакцинацијата во целост

се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.6 Американска чума на пчелно легло

Во случај на сомнеж, сопственикот на пчелите треба да го пријави сомнежот до надлежниот ветеринарен инспектор. Мостри од сомнителните пчелни заедници ќе бидат испратени на лабораториско испитување. За уништените пчелни заедници се исплаќа надомест на штета.

1.2.7 Заразни болести кај акватичните животни (Вирусна хеморагична септикемија (ВХС)/Инфективна хематопоемска некроза (ИХН))

Во координација со Секторот за инспекциски надзор се планира да се спроведува клинички преглед со земање на мостри од рибници со пастрмка за лабораториско испитување на Вирусна хеморагична септикемија (ВХС) и Инфективна хематопоемска некроза (ИХН). Трошоците за лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.8. Заразни болести кај акватичните животни КОИ –херпес вирус кај крап

Во координација со Секторот за инспекциски надзор се планира да се спроведува клинички преглед со земање на мостри од рибници со крап за лабораториско испитување на КОИ херпес вирус кај крапот. Трошоците за лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.9 Други заразни болести кај акватичните животни

Ќе се врши земање на мостри од одгледувалишта со пастрмки за лабораториско испитување на Инфективна панкреотска некроза (ИПН) и Бактериски нефрит кај пастрмки (БКД). Одгледувалиштата на крап ќе се испитаат на Пролетна виремија кај крапот. Трошоците за испитувањата на овие болести се на товар на сопствениците.

1.2.10 Болести кај дивечот

Во текот на 2018 година треба да се спроведе орална вакцинација на лисиците против беснилото на територијата на Република Македонија. Лисиците заловени во рамките на мониторингот на успешноста на оралната вакцинација против беснило и сите застрелани лисици ќе бидат испитани на присуство на

болеста. После секоја спроведена кампања, Агенцијата спроведува пост вакцинален мониторинг заради контрола на успешноста на оралната вакцинација. За таа цел, Агенцијата ќе ги обнови договорите со ловните друштва-концесионери на ловиштата во Република Македонија за застрелување на одреден број лисици за земање мостри за лабораториско испитување и зајакување на пасивниот надзор кај дивите животни.

Задолжително лабораториско испитување на примероци од сите застрелани и најдени угинати диви свињи заради докажување на присуство на вирусот на Класична и Африканска чума кај свињите. Застреланите диви свињи ќе се испитаат и на бруцелоза кај свињите и трихинелоза.

Задолжително лабораториско испитување на примероци од сите застрелани и најдени угинати лисици и волци заради докажување на присуство на вирусот на беснило. Угинатите зајаци треба да се испитаат на туларемија, хеморагична болест кај зајците и мискоматоза. Активностите се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.11 Бруцелоза кај овците и козите

Агенцијата за храна и ветеринарство како корисник на твининг проектот за зајакнување на капацитетите на институциите за имплементација на законските прописи на Европската Унија од областа на безбедноста на храната, ветеринарната и фитосанитарна политика ја ревидираше постоечките програма за сузбивање и искоренување болестите (Бруцелоза кај овци и кози). Врз основа на резултатите од спроведувањето на програмата во претходните години, како и специфичната легислатива за оваа болест направена е анализа на моменталната состојбата со болеста (преваленца), и досегашниот пристап во имплементацијата на програмата. Во рамките на твининг проектот беше поддржано изаботувањето на новата програма за сузбивање и искоренување на бруцелозата кај овците и козите која се донесе во текот на 2016 година. Со овој нов пристап Агенцијата за храна и ветеринарство спроведува мерки за заштита на здравјето на луѓето и животните за обезбедување на основни предуслови за ставање во промет и извоз на живи овци и кози и нивни производи за период од 2016 до 2020 година. Истовремено целта на оваа програма е постигнување и одржување на статусот на одгледувалиштата за овци и кози како „официјално слободни“ од болеста бруцелоза (*B.melitensis*). Во првата и втората година од имплементацијата на оваа програма извршено е земање на мостри и дијагностичко испитување на сите овци и кози во сите одгледувалиштата во општините Карбинци и Радовиш (тоа се општини во кои во текот на 2008 година започна да се спроведува масовна вакцинација против бруцелоза).

Во тек е постапка на измена и дополнување на програмата со воведување на нови населени места и општини, односно со започнување на кампања на земање

на примероци на крв од други региони каде е извршена масовна вакцинација на овците и козите против оваа болест. Исто така со измените во програмата планирано е воведување на одредени олеснувања во движењето на животните и проширување на нови општини во кои ќе се спроведува дијагностичко испитување на овците и козите.

Во текот на 2018 година ќе се спроведуваат активности согласно Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај овците и козите донесена од Владата на Република Македонија. Трошоците за вакцинација, земање мостри и лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.2.12 Трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии

Ќе се спроведуваат активности согласно Програмата за сузбивање и искоренување на трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии донесена од Владата на Република Македонија. Трошоците за лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

Во 2018 година треба да се направи анализа на ова заболување во Република Македонија со цел промена на здравствениот статус на државата во однос на ова заболување.

1.2.13 Ентеротоксемија кај овците

Задолжителна вакцинација ќе се спроведува кај овците и козите. Трошоците за вакцинација се на товар на одгледувачите.

1.2.14 Бруцелоза кај говедата

Ќе се спроведуваат активности согласно Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај говедата донесена од Владата на Република Македонија. Трошоците за земање мостри и лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

Во тек е постапка на донесување на нова програма и усогласување на програмата со Правилникот за условите за ставање во промет на говеда и свињи („Службен весник на Република Македонија бр. 63/13).

1.2.15 Туберкулоза кај говедата

Ќе се спроведуваат активности согласно Програмата за сузбивање и искоренување на туберкулоза кај говедата донесена од Владата на Република Македонија. Трошоците за дијагностичко испитување спроведено од страна на ветеринарните друштва и лабораториското испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

Во тек е постапка на донесување на нова програма и усогласување на програмата со Правилникот за условите за ставање во промет на говеда и свињи („Службен весник на Република Македонија бр. 63/13).

1.2.16 Болеста на чвореста кожа кај говедата

Во текот на 2018 година ќе се спроведе превентивната вакцинација против болеста на чвореста кожа кај говедата, задолжително на целата територија на Република Македонија.

Вакцинација на говедата против болеста чвореста кожа треба да се изврши најдоцна до 31 март, согласно упатството на производителот на вакцината.

Вакцинацијата ќе се спроведе согласно планот за вакцинација против болеста на чвореста кожа на територијата на Република Македонија за 2018 година. Трошоците за вакцинацијата против болеста на чвореста кожа во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

1.3 Донесување на нови програми за контрола/искоренување на болести кај животните

- Програма за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај говедата, (пренесена активност)
- Програма за сузбивање и искоренување на туберкулоза кај говедата, (пренесена активност)
- Измена и дополнување на програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај овци и кози,
- Програма за детекција на присуство на причинителот на болеста син јазик,
- Програма за детекција на присуство на причинителот на болеста КСЧ, АСЧ и други заразни болести кај свињите,
- Национален план за контрола на трихинела,

1.4 Следење на статусот на болестите кај животните

Следење на здравствената состојба на животните во државата и регионот.

Координација и континуирана комуникација со официјалните ветеринари и ветеринарните друштва надлежни за вршење на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните, како и координирање на активностите согласно Програмите за сузбивање и искоренување заразните болести кај животните

Ажурирање, анализа и обработка на податоците за здравствената состојба на животните, обработка на податоците кои се добиваат од страна на официјалните ветеринари и изработка на извештаи за спроведените активности согласно Годишната наредба за здравствена заштита и програмите за сузбивање и искоренување на болестите.

1.5 Следење, одржување и унапредување на ИСАХВ во однос на здравствената заштита на животните

Континуирано следење на функционалноста на ИСАХВ и комуникација со сите инволвирани страни;

Проширување на модулот за живина,

Проширување на ИСАХВ со модул за статус на стада во однос на бруцелоза кај овци и кози,

Детална анализа на сите модули на ИСАХВ, споредба на декларираните со реалните можности на ИСАХВ,

Препораки за надградба на постоечкиот информатички систем.

1.6 Комуникација со национални и меѓународни организации во областа на здравствената заштита на животните

Ажурирање и доставување на полугодишен и годишен извештај за здравствената заштита на животните кон Светската организација за здравствена заштита на животните (ОИЕ).

Пријавување и ажурирање на податоци за појава на болести согласно Правилникот за начинот и постапката за пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат и листа на болести кои задолжително се пријавуваат до Европскиот систем за нотификација на болести (ADNS).

Пријавување и поднесување на податоци за здравствениот статус и преваленцата на одредени зоонози и зооотски агенси во електронскиот систем на Европската Агенција за безбедност на храната (ЕФСА).

1.7 Следење на статусот на заразните болести во светот

Следење на епидемиолошката состојба во однос на заразните болести во соседните земји и пошироко како и информирање на јавноста за контрола на болести.

1.8 Национален контролен план за намалување на присуството на салмонела кај кокошките (Gallus Gallus) во Република Македонија

Во 2017 година донесен е нов Национален контролен план за намалување на присуството на салмонелозата кај кокошки несилки, матични јата, бројлери, инкубаторски станици (Gallus gallus) во Република Македонија. Национален контролен план за намалување на присуството на салмонелозата кај кокошки (Gallus gallus) во Република Македонија. се спроведува од 2011 година и е во согласност со Регулативата (ЕЗ) бр. 2160/2003 и Регулативата (ЕЗ) бр. 517/2011. Со стапување на сила на новиот Правилник за начинот на вршење на официјални контроли на салмонела и други одредени алиментарни интоксикации (Службен Весник на Република Македонија бр. 34/15) со кој се предвидени и контроли на фарми за кокошки наменети за месо – бројлери е пристапено кон ревидирање и измена на планот за контрола на присуство на салмонела кај домашната живина. Целта на планот е задржување на статус на Република Македонија како земја слободна од салмонела, односно намалување на распространетоста на салмонелата која е од големо значење по јавното здравје, кај јатата домашна живина (Gallus gallus) во одгледувалиштата за производство на јајца за исхрана на луѓето, матични јата, и јата за производство на месо - бројлери за целните нивоа утврдени во Правилник за начинот на вршење на официјални контроли на салмонела и други одредени алиментарни интоксикации (Службен Весник на Република Македонија бр. 34/15) согласно законодавството на ЕУ (Регулатива (ЕЗ) бр. 517/2011).

Во 2018 година во рамките на активностите поврзани со Националниот контролен план предвидено е следење на состојбата со болеста и развивање на модулот на ИСАХВ за мониторинг на националниот план за салмонелоза со што ќе се овозможи соодветно следење на неговата реализација, евиденцијата за спроведен мониторинг во фармите, со позитивни наоди и постапки по истите.

1.9 Во текот на 2018 година треба да се спроведе серолошки надзор на стекнатиот имунитет и детекција или докажување на присуство на определени причинители на заразни болести од член 49 став (2) точки а) и в) од Законот за ветеринарно здравство земајќи го во предвид појавувањето и присуството на причинителот во Република Македонија. Оваа мерка би се извршила со земање на примероци од вакцинирани говеда против болест на чвореста кожа.

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БЛАГОСОСТОЈБА НА ЖИВОТНИТЕ

Во текот на 2018 година, во Одделението за благосостојба на животните ќе бидат спроведени следните активности:

2.1 Формирање на Комисија за заштита и благосостојба на животните (пренесена активност)

Комисијата ќе има надлежности во однос на давање на мислења, научна и техничка поддршка во однос на заштитата и благосостојбата на животните, обезбедување совети на Агенцијата и телата за благосостојба на животни за работи поврзани со спроведување постапки, размножување, сместување, грижа и користење на животните во постапки и обезбедува размена на искуства.

Услов за формирање на Комисијата е донесување на Одлуката за надоместоци за активности во областа на заштитата и благосостојбата на животните како и донесување на Правилникот за Комисија за заштита и благосостојба на животните.

2.2 Спроведување на регистрација и одобрување на превозниците на животни (пренесена активност)

Во текот на 2018 година одделението ќе започне со активности за спроведување на регистрација и одобрување на превозниците на животни како и средствата за превоз наменети за долги патувања. Во првата фаза е планирано да се изврши анализа на терен односно официјалните ветеринари кои во својата надлежност имаат добиточен пазар ќе ги идентификуваат лицата кои вршат превоз и ќе ја утврдат состојбата и бројот на нивните превозни средства, по што ќе се подготви акциски план и постапки за регистрација на превозниците.

Согласно Законот за заштита и благосостојба на животните во првата фаза ќе се изврши овластување на субјекти кои треба да вршат соодветна обука на возачите и надзорниците и врз основа на спроведената обука и успешно положениот испит возачите и надзорниците на патувањето ќе добијат сертификат за квалификација.

Кон средината на 2018 година Агенцијата ќе започне со активности за регистрација и одобрување на превозниците, најпрвин превозниците ќе се информираат за нивната обврска да бидат регистрирани и условите кои треба да се исполнат за добивање на одобрение по што ќе следи процедурата на одобрување што вклучува и нивна задолжителна обука како и полагање на испит.

Услов за спроведување на регистрацијата и одобрување на превозниците на животни е донесување на одлуката за надоместоци за активности во областа на заштитата и благосостојбата на животните.

2.3 Координација и собирање на податоци од инспекциски контроли направени заради утврдување на исполнетоста на пропишаните услови од областа на благосостојба

Во текот на 2018 година во координација со Секторот за инспекциски надзор се планира да се изврши контрола на сите одгледувалишта на свињи кои држат повеќе од 10 маторици (околу 150 одгледувалишта), со цел проверка на исполнетост со одредбите од Правилникот за условите и начините за заштита на фармските животни и категоризација на одгледувалиштата во однос на исполнетоста на условите за благосостојба на животните.

(континуирана активност)

Во текот на 2018 во координација со Секторот за инспекциски надзор година се планира да се изврши контрола на одобрените прифатилишта и одобрените институции за експериментални животни.

(континуирана активност)

Во текот на 2018 година, односно до крајот на учебната година се планира продолжување на едукација во врска со кампањата за одговорно сопствеништво, регионална кампања на ОЈЕ за подигнување на свеста во поглед на контролата на бездомните кучиња во балканските земји. Кампањата ќе се спроведува преку делење на едукативен материјал – постер, брошура за одговорно сопствеништво, леток – прашалник за луѓето кои размислуваат да чуваат куче, како и едукација во основните училишта на територија на република Македонија согласно претходно утврден акциски план.

Во соработка со Секторот за инспекциски надзор во текот на 2018 година треба да се воспоставан ИСО процедури за службена контрола на одгледувалишта во областа на благосостојба на животните за говеда, свињи, кокошки несилки и бројлери.

2.4 Издавање на потврди и мислења за ИПАРД програмата

Согласно договорот за соработка со Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Агенцијата за храна и ветеринарство има обврска за евалуација на поднесена документација и вршење контроли на терен во однос на исполнетоста на инвестицијата со законските прописи од областа на заштитата и благосостојбата на животните која тековно продолжува и во 2018 година.

2.5 Донесување на следните подзаконски акти:

- Правилник за Комисија за заштита и благосостојба на животните.

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И РЕГИСТРАЦИЈА НА ЖИВОТНИТЕ

Поради сеопфатните извештаи кои се направија во 2017 година, се лоцираа слабите точки на системот во поглед на внесување на податоци во ИСАХВ. Тие можат да бидат одлични индикатори за местата каде треба да се зајакнат контролите во периодот кој следи.

Како слаби точки се јавуваат:

- Нецелосно внесување на податоци во ИСАХВ од страна на кланиците и пазарите и ветеринарните друштва.
- Голем број на движења на животните се без сертификат за здравствена состојба на животните,
- Недоволно извршени он-спот контроли

Одделението за идентификација и регистрација на животните за подобрување на оваа состојба планира изработка и доставување на работни налози до државна инспекција за здравствена заштита на животни да се направи увид и контрола во субјектите, учесници во системот и тоа:

- Кланици – Проверка во документација и контрола на внос на податоци,
- Ветеринарни друштва – контрола на документација од ИР и ЗЗ и контрола на внесување на податоци во ИСАХВ,
- Пазари - Проверка во документација и контрола на внос на податоци,
- Овластени добавувачи – контрола,
- Свињарски фарми – едукативна посета на поголеми свињарски фарми.
- Ветеринарна комора – контрола на квалитет на печатени материјали.

3.1 Тековни активности

Во врска со внатрешната работата на одделението планирани се следните активности:

- Развој на модул за копитари (доколку се потпише договор за адаптивно одржување)
- Имплементирање на модулот за надзор на беснило,
- Континуирано одржување на системот и подобрување на истиот,
- Измена на процедурата за овластени одгледувачи,
- Учество на ТАИЕХ експертска мисија за Копитари и работилница за свињи,
- Комуникација со Сектор за ветеринарно јавно здравство за дополнување во ИСАХВ за нивни потреби.

3.2 Систем за ИиР на домашни миленици

Системот за идентификација (микрочипирање) и регистрација (внесување на податоци во електронската база на податоци) на домашните миленици во информациониот систем на Агенцијата за храна и ветеринарство започна на 23 Декември 2016 година. Заклучно со ноември 2017 година вкупно се регистрирани 2960 домашни миленици, што е далеку од реалниот број на домашни миленици во РМ. Воглавно се идентификуваат домашните миленици присутни во градските средини, додека во руралните средини има отпор кон микрочипирањето на животните, најчесто поради високата цена на микрочипот која сопственикот мора сам да ја плати. Согласно одлуката за висината на надоместоците за спроведување на системот за идентификација и регистрација на животните и висината на надоместокот за дополнителните официјални контроли (Службен весник на РМ бр. 32/13) максимална цена на средства за идентификација (микрочип) за домашен миленик е 500 денари, плус цената за апликација е 200 денари (вкупно 700 денари без ддв).

Со цел зголемување на ефективностa и ефикасноста во спроведувањето на оваа активност Агенцијата за храна и ветеринарство преку Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година ќе се обезбедат средства за идентификација на домашните миленици (микрочипови). За спроведување на оваа активност планирано е да се набават околу 100.000 микрочипови со предвидена вредност од 18.000.000,00 денари.

Во соработка со Ветеринарната Комора, планирана е кампања за идентификација и вакцинација на домашните миленици.

Со ИР на домашните миленици ќе се добие јасна слика за:

- Вкупниот број на домашни миленици присутни во Република Македонија,
- Вкупниот број на стерилизирани и кастрирани кучиња скитници кои поминуваат низ регистрираните прифатилишта за бездомни животни,
- Податоци за сопствениците на домашни миленици,
- Податоци за извршени превентивни вакцинации против беснило кај домашните миленици.

3.3 Попис на одгледувалишта на копитари

Поради влошената епидемиолошка состојба со појавата на болеста инфективна анемија кај копитарите (ИАК), потребно е да се утврди реалната популација на копитари на територијата на Република Македонија. За таа цел ќе се изврши попис и регистрација на одгледувалиштата на копитари како и евидентирање на бројот на копитари на тоа одгледувалиште.

Трошоците за пописот и регистрацијата на одгледувалиштата на копитари во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПЛАНОВИ ЗА ИТНИ МЕРКИ

Во текот на 2018 година Одделението за планови за итни мерки ќе ги спроведе следните активности

4.1 Опременување на Националниот центар за контрола на болести и Локалните центри за контрола на болести.

Во текот на 2018 година дел од опремата за подобра подготвеност и ефикасност во случај на појава на особено опасни заразни болести кај животните ќе биде набавена преку средства обезбедени од Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2018 година.

4.2 Спроведување на програма за активен надзор на Авијарна инфлуенца кај живината (домашна и комерцијална) и диви птици.

Цел на надзорот е да се докаже отсуство на причинителот на болеста кај живината која се одгледува комерцијално и некомерцијално и кај дивите птици.

4.3 Донесува на оперативни прирачници и планови за итни мерки

Донесување на оперативен прирачник за авијаран инфлуенца кај живината.

Донесување на план за итни мерки и оперативен прирачник за сипаници кај овци и кози.

Донесување на план за итни мерки и оперативен прирачник за чума кај мали преживари.

Донесување на план за итни мерки и оперативен прирачник за африканска чума кај свињи.

Донесување на план за итни мерки во случај на појава на елементарни непогоди.

4.4 Донесување на план за итни мерки и оперативен прирачник за Лигавка и шап.

(пренесена активност)

Овие два документи ќе содржат детални процедури, упатства, постапки, обрасци и насоки за сите лица кои се вклучени во процесот на контрола, сузбивање и искоренување на лигавката и шапот и треба да ги применуваат во случај на појава на болеста.

4.5 Реализирање на проектните активности за Лигавка и шап од ФАО проектот (Western Balkans FMD emergency preparedness).

Спроведување на активности зависно од потребите на твининг проектот (инфективна анемија кај копитарите).

4.6 Работни активности кои се однесуваат на Аквакултура

Заради утврдување на здравствената состојба и здравствениот статусот во објектите за производство на аквакултура како и за унапредување на нивото на здравствена заштита на акватичните животни во Република Македонија, во 2018 година ќе се спроведе надзор на болести кај акватичните животни и контроли на објектите за производство на аквакултура и преработка на аквакултура и нивна категоризација врз основа на степенот на ризик во одгледувалиштето во однос на пренос и ширење на болести согласно Правилникот за дополнителни услови за надзор кај акватични животни врз основа на анализа на ризик.

Во текот на 2018 година ќе се спроведе одобрување на објектите за производство на аквакултура и преработка на аквакултура согласно Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура и дефинирање и воспоставување на модул за аквакултура во ИСАХВ.

4.7 Ревидирање на стратегијата за контрола на Класична чума кај свињите

Во текот на 2018 година ќе бидат реализирани следниве активности:

- Тестирање на функционалноста на модулот за идентификација и регистрација на свињи;
- Изготвување оперативен прирачник за спроведување на пропишани мерки при појава на Класична чума кај свињите;
- Мониторинг на состојбата со болеста кај дивите свињи во тек на ловната сезона во соработка со ловните друштва.
- Мониторинг на ефикасноста на извршената вакцинација против класична чума кај свињите кај домашните свињи.
- Категоризација на комерцијалните одгледувалиштата на свињи врз основа на спроведени биосигурносните мерки.
- Контрола на овластените ветеринарни друштва во однос на имплементацијата на задолжителната вакцинација против класична чума кај свињите.
- Зајакнување на системот на пасивен надзор на болеста кај домашните и диви свињи.
- Зголемување на свеста на одгледувачите на свињи за класична чума кај свињите како и за примена на добри биосигурносни мерки и добра хигиенска пракса во одгледувалиштата на свињи како единствен начин за превенција и спречување на ширењето на болеста.

II СЕКТОР ЗА ВЕТЕРИНАРНО ЈАВНО ЗДРАВСТВО

Секторот за ветеринарно јавно здравство е составен од четири одделенија и тоа:

1. Одделение за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло;
2. Одделение за ветеринарно - медицински препарати;
3. Одделение за нус производи од животинско потекло и
4. Одделение за безбедност на храна на животните и исхрана на животните.

Човечки ресурси

Во Секторот работат вкупно 14 вработени лица.

Во Одделение за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло работат 1 раководител на одделение, 1 советник и 1 помлад соработник (вкупно 3).

Во Одделение за ветеринарно - медицински препарати 1 раководител на одделение, 1 советник и 1 помлад соработник (вкупно 3).

Во Одделение за нус производи од животинско потекло работат 1 советник, 1 соработник, 1 помлад соработник и 1 референт (вкупно 4).

Во Одделение за безбедност на храна на животните и исхрана на животните работат 1 раководител на одделение, 1 виш соработник и 2 помлади соработници (вкупно 4).

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И КВАЛИТЕТ НА ХРАНА ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Одделението за безбедност на храна во рамките на Секторот за ветеринарно јавно здравство ќе ги спроведува следниве активности во текот на 2018 година:

1.1 Одобрување на објекти и оператори со храна од животинско потекло

Барањата за одобрение за објектите и операторите со храна од животинско потекло се утврдени во Законот за безбедност на храна и соодветните подзаконски акти. Агенцијата за храна и ветеринарство ги одобрува бизнис операторите со храна и објектите за производство, обработка и манипулација со храна од животинско потекло и води регистар на одобрени објекти и бизнис оператори со храна од животинско потекло. Пред да се издаде одобрение АХВ врши увид на самото место и ги одобрува објектите за

активностите кои се побарани, само доколку операторите со храна ги исполнува барањата за безбедност и хигиена на храната.

Активностите за остварување на оваа работна задача се предусловени од поднесените барања на операторите со храна за одобрување на објектите. Истите би се одвивале континуирано во текот на годината во зависност од поднесените барања, а би се состоеле во водење на евиденција на поднесени барања од страна на операторите со храна, проверка на доставената документација, комуникација со операторите со храна, изготвување на дописи за достава на дополнителна документација, комисиски контроли на лице место, изготвување на решенија за одобренија, тековно ажурирање на регистарот на одобрени објекти и оператори со храна со издадените решенија за одобрување и неговор објавување на веб страницата на Агенцијата со цел да биде достапен на јавноста.

1.2 Регистрација на правни лица увозници на храна од животинско потекло

Активностите за остварување на оваа работна задача би се одвивале континуирано во текот на целата година, а се предусловени од поднесените барања од страна на операторите со храна – увозници на храна од животинско потекло. Активностите се состојат во евидентирање на доставените барања во регистар, комуникација со операторите, проверка на доставената документација, изготвување на известување за достава на дополнителна документација, изготвување на извод од регистарот на регистрирани правни лица кои вршат увоз на храна од животинско потекло, запирање на започната постапка поради недостава на дополнителна документација по известување, тековно ажурирање на регистарот на правни лица увозници на храна од животинско потекло и негово објавување на веб страницата на АХВ.

1.3 Изготвување, следење и анализа на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло

Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло е наменет за набљудување и откривање на причините за ризиците од појава на резидуи во храната од животинско потекло на ниво на фарма (одгледувалиште), во кланици, млекарници, во објекти за одгледување и преработка на риби, во центари за собирање и пакување на јајца и мед, како и кај дивеч од ловишта. Минималниот број на официјални мостри кои треба да се земаат се

дефинирани во согласност со Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за тековната година, издаден од Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија.

Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло се спроведува во Република Македонија од 2002 година со стапување на сила на Правилникот за ветеринарно-санитарни прегледи, контрола и евиденција за резидуи од одредени супстанции во суровини, живи животни и производи од животинско потекло објавен во “Службен весник на Република Македонија” бр. 08/02.

Во однос на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло се предвидуваат следните активности:

- Изготвување, следење и анализа на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за 2018 година
- Изготвување на Извештај за спроведувањето и евалуација на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за 2017 година
- Изготвување и проследување на работни налози на месечно ниво за мострирање предвидени согласно Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за 2018 година
- Континуирано евидентирање на доставените записници и наоди од тестирања поврзани со ГПМР за 2018 година
- Континуирано следење на исполнувањето на правата и обврските кои произлегуваат од Договорот за јавни набавки од областа на ветеринарното здравство помеѓу АХВ и овластената лабораторија во врска извршените испитувања
- Ревизија на динамиката на остварувањето на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за 2018 година и превземање на активности за негово целосно реализирање
- Усогласување и измена на Упатството за стратегија за мострирање и начин на земање примероци предвидени со годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло, Упатството за начинот на спроведување на годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволени супстанции кај живи животни, производи и

суровини од животинско потекло и евалуација на нејзината реализација и Упатството за последователно истражување и мерки кои се преземаат во случај на сомнеж и/или во случај на идентификуван позитивен наод на присуство на резидуи и недозволен супстанции согласно предвидените измени во спроведувањето на Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло за 2018 година

- Минимум 2 обуки (состаноци) на официјалните ветеринари од Секторот за инспекциски надзор кои се вклучени во имплементацијата на ГПМР за 2018 година, заедно со овластената лабораторија од страна на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство за вршење на услуги од областа на ветеринарното здравство во периодот февруари-март и јуни-јули.

- Надogradба и имплементација на Информациониот систем на Агенцијата за храна и ветеринарство со модулот План за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло, при што целосно ќе се поедностави целата постапка на мониторинг на резидуи од ветеринарно – медицински препарати и контаминенти во храна од животинско потекло.

1.4 Регистрација на примарното производство

Барањата за регистрација на објектите и оператори со храна кои вршат примарно производство се утврдени во Законот за безбедност на храна и соодветните подзаконски акти, и тоа:

- Правилник за формата и содржината на регистарот на објекти и оператори со храна од неживотинско потекло, формата и содржината на регистарот на објекти и оператори со храна од животинско потекло, формата и содржината на барањето за регистрација и начинот на регистрација на операторите со храна и објектите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/11, 152/11, 15/12 и 112/12)

- Уредба за начинот на спроведување на постапка на реструктурирање на објекти и оператори со храна од животинско потекло, моделот на барања и роковите за спроведување на активностите на постепено унапредување на објекти кои не се сообразност со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство (“Службен весник на Република Македонија” бр. 32/13 и 81/16).

Со регистрација на примарното производство се опфатени одгледувачите на говеда, овци и кози кои произведуваат млеко за јавна употреба,

одгледувачите на живина за конзумни јајца, одгледувачите на риба и примарните производители на мед.

Активностите на координација на процесот на регистрација, собирање податоци и водење збирен регистер на примарните производители би се одвивале од страна на одделението, тековно цела година во поглед на примарното производство на млеко и примарното производство на мед, за што веќе е воспоставен систем, додека активности за регистрација на примарните производители, одгледувачи на живина за конзумни јајца и одгледувачи на риба за директна конзумација, ќе се реализираат во текот на 2018 година.

Активностите ќе опфатат изработка на упатство со контролни листи за спроведување на процесот, како и модел на евиденција која ќе се води.

Заради усогласување на барањата кои произлегуваат од процесот на регистрација на примарни производители, во почетокот на 2018 година предвидено е да се донесат измените на:

- Правилникот за формата и содржината со храна од неживотинско потекло, формата и содржината на регистарот на објекти и оператори со храна од животинско потекло, формата и содржината на барањето за регистрација и начинот на регистрација на операторите со храна и објектите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/11, 152/11, 15/12 и 112/12)

- Уредбата за начинот на спроведување на постапка на реструктурирање на објекти и оператори со храна од животинско потекло, моделот на барања и роковите за спроведување на активностите на постепено унапредување на објекти кои не се во сообразност со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 32/13 и 81/16).

1.5 Аудит на објекти за производство и складирање на храна од животинско потекло

а) Аудит на одобрените оператори со храна и објекти

Спроведување на аудит на одобрените објекти за производство, обработка и манипулација со храна од животинско потекло би бил насочен кон констатирање на фактичката состојба во поглед на исполнетоста на пропишаните барања за безбедност на храната од животинско потекло - инфраструктурни барања, барања во поглед на спроведувањето на НАССР принципите и предусловните програми во работата на објектите и др.

Аудитот би се спроведувал од страна на вработените во одделението со помош на вработени од СИН, со користење на пропишаните контролни листи

за генерален аудит а резултатите би биле дадени во поединечен извештај за секој објект.

Аудитот би се спроведувал во текот на целата година со просечно 4-5 контроли месечно. Изборот на објекти кои би биле опфатени со контролите би бил по случаен избор, сознанија за извесни неусогласености и сознанија за одреден ризик.

Детални планови за контрола би се работеле на месечна основа.

б) Аудит на објектите и операторите со храна од животинско потекло кои извезуваат во земјите членки на Европската Унија

Спроведување на аудит на објектите за извоз на храна од животинско потекло на пазарот на земјите членки на ЕУ би била насочена кон верификација на исполнување на условите во поглед на објектот (градежно – технички услови – инфраструктура и опрема) и операторот со храна – внатрешните системи на контрола на операторот, предусловните програми, имплементација на HACCP системот односно усогласеност со микробиолошките критериуми утврдени со прописите од областа на безбедноста на храна и ветеринарното здравство, усогласеност со прописите за резидуи, контаминенти и забранети супстанции и барањата во поглед на гаранциите кои се содржат во сертификатот за извоз во Европската Унија. За аудит би се користеле соодветни контролни листи за генерален аудит а за резултатите од спроведениот аудит ќе се изготвува извештај за секој објект.

Аудитот би се спроведувал во текот на месец февруари – мај.

Детални планови за контрола би се работеле на месечна основа.

в) Одобрување на објекти за извоз во трети земји

Активностите во поглед на одобрување на објекти за извоз во трети земји на производи од животинско потекло се предусловени од поднесени барања од страна на одобрени оператори со храна.

Истите би се одобрувале/одбивале континуирано во текот на годината во зависност од поднесените барања, а се состојат во евидентирање на поднесените барања, комуникација со операторите и официјалните ветеринари, дописи со укажувања до подносителите и официјалните инспектори, изготвување на гаранции до надлежните служби на третите земји, до операторите и официјалните ветеринари за одобрен извоз.

1.6 Изработка на законски и подзаконски акти

Активностите за остварување на оваа работна задача се предусловени од НПАА план и произлезените потреби.

Како планирана активност е измена на:

- Измена на Правилникот за посебните барања кои се однесуваат на микробиолошките критериуми за храната;

(пренесена активност)

- Измена на Правилникот за начинот и постапката на добивање на одобрение на превозниците и превозните средства за храна и други производи од животинско потекло (Службен весник на Република Македонија бр. 73/2012);

- Измена на Правилник за начинот и постапката на регистрација на физички и правни кои вршат увоз и/или повторен извоз и формата и содржината на евиденцијата на увоз и/или повторен извоз (Службен весник на Република Македонија бр. 8/2015);

- Донесување на Програма за мониторинг на зоонози;

- Донесување на Правилник за формата и содржината на регистарот на одобрени објекти и оператори со храна од животинско потекло, начинот на издавање и повлекување на одобрението како и формата и содржината на одобрението согласно член 51 од Законот за безбедност на храна;

- Ревидирање на Правилник за барањата во однос на квалитетот на мелено месо, подготовки од месо и производи од месо (Службен весник на РМ бр. 63/11) е предусловен од активностите на Стопанската комора на РМ, по чија иницијатива е предложено ревидирање на правилникот;

(пренесена активност)

- Измени на Правилник за формата и содржината на регистарот на објекти и оператори со храна од неживотинско потекло, формата и содржината на регистарот на објекти и оператори со храна од животинско потекло, формата и содржината на барањето за регистрација и начинот на регистрација на операторите со храна и објектите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/11, 152/11, 15/12 и 112/12);

- Измени на Уредба за начинот на спроведување на постапка на реструктурирање на објекти и оператори со храна од животинско потекло, моделот на барања и роковите за спроведување на активностите на постепено унапредување на објекти кои не се сообразност со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство (“Службен весник на Република Македонија” бр. 32/13 и 81/16).

1.7 Квалитетот на храната од животинско потекло

Активности кои во текот на 2018 година, во поглед на квалитетот на храната од животинско потекло би се спровеле од страна на одделението се:

изработка на контролна листа за спроведување контрола на квалитет на производите од животинско потекло, контрола на операторите со храна во процесот на производство и промет на храната од животинско потекло во поглед на квалитетот.

Контрола кај операторите со храна во процесот на производство и промет на храната од животинско потекло во поглед на квалитетот би се спровела заедно со спроведување на аудитот на одобрените објекти.

1.8 Тековни активности

Други тековни активности кои би се спроведувале континуирано во текот на годината:

- Пратење на промени на европската легислатива објавени во Official Journal на EU,
- Пратење на промени во националната легислатива објавени во Службен весник на Република Македонија,
- Ревидирање на ИСО документација, изготвување процедури, упатства и т.н. во врска со безбедноста на храната.

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ВЕТЕРИНАРНО – МЕДИЦИНСКИ ПРЕПАРАТИ

2.1 Измени и дополнувања на Законот за ветеринарно – медицински препарати

Предвидено е во текот на 2018 година да се донесат измените и дополнувањата на Законот за ветеринарно – медицински препарати, со цел целосно регулирање на проблематиката поврзана со одобрувањето на ветеринарно – медицински препарати и обновувањето на одобрението за ставање во промет на ветеринарно – медицински препарати.

2.2 Донесување и измени на подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за ветеринарно – медицински препарати

Врз основа на донесените измени и дополнувања на Законот за ветеринарно – медицински препарати (“Службен весник на Република Македонија” бр. 53/16) во текот на 2018 година ќе се пристапи кон донесување и измена на подзаконски акти кои произлегуваат од истиот:

- Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за издавање на одобрение за ставање во промет на ветеринарно - медицински препарат, како и општите и посебните услови кои треба да ги исполни ветеринарно-медицинскиот препарат за ставање во промет;

- Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за обновување на одобрението за ставање во промет на ветеринарно - медицински препарат, како и начинот на обновување на одобрението за ставање во промет;
- Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за увоз на ветеринарно – медицински препарати, како и начинот на увоз на ветеринарно – медицински препарати.

2.3 Регистрација и одобрување на оператори со ветеринарно - медицински препарати

Во текот на 2018 година ќе се постапува согласно доставените барања за регистрација и одобрување на оператори со ветеринарно – медицински препарати (ветеринарни веледрогерии и ветеринарни аптеки).

Во текот на 2018 година во зависност од бројот на поднесени барања ќе се објави нов Список на ветеринарни веледрогерии и ветеринарни аптеки во Службен весник на Република Македонија.

2.4 Одобрување на ветеринарно – медицински препарати

Во текот на 2018 година Одделението за ветеринарно – медицински препарати ќе врши контрола на документацијата поднесена до Агенцијата за храна и ветеринарство за одобрување, и ќе постапи по истите во согласно со донесените законски и подзаконски акти.

Во зависност од доставените барања и позитивниот одговор за комплетност на документацијата, Одделението за ветеринарно – медицински препарати истите ќе ги предаде на Комисијата за ветеринарно – медицински препарати.

Согласно Законот за ветеринарно – медицински препарати, два пати во текот на 2018 година директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство ќе објави Список на ветеринарно - медицински препарати за кои е дадено одобрение за ставање во промет во Службен весник на Република Македонија.

2.5. Одобрување увоз на ветеринарно – медицински препарати

Во текот на 2018 година ќе се постапува согласно доставените барања за увоз на ветеринарно – медицински препарати доставени од страна на носителите на одобрението за ставање во промет.

2.6 Програма за следење на несаканите дејства на употребата за ветеринарно - медицинските препарати

Во текот на 2018 година во Република Македонија ќе започне спроведувањето на Програмата за следење на несаканите дејства на употребата за ветеринарно - медицинските препарати согласно Правилникот за формата и содржината на образецот, начинот на известување за сериозните, неочекуваните насакани и несакани дејства од употребата на ветеринарно-медицински препарати, како и начинот на нивно следење, собирање и евидентирање (“Службен весник на Република Македонија” бр. 112/12) и Правилникот за начинот на собирање, верификација и претставување на извештаите за несакани дејства на ветеринарно-медицински препарати, како и начинот на размена на информациите за ветеринарната фармаколошка внимателност (“Службен весник на Република Македонија” бр. 30/13).

2.7 Програма за утврдување и следење на антимикробна отпорност

Во текот на 2018 година во Република Македонија ќе започне спроведувањето на Програмата за утврдување и следење на антимикробна отпорност согласно Програмата за антимикробна отпорност за периодот 2017 – 2022 година (“Службен весник на Република Македонија” бр. 49/17).

2.8 Генерален аудит на оператори со ветеринарно - медицински препарати

Во текот на 2018 година во Република Македонија ќе се изврши спроведувањето на генерален аудит на оператори со ветеринарно - медицински препарати.

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА НУСПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

3.1 Законодавство

Изготвување, усвојување и објавување на нов Закон за нуспроизводи од животинско потекло.

Земајќи ја во предвид Регулативата (ЕЗ) бр. 1069/2009 на Европскиот Парламент и Совет за утврдување на здравствените правила за нуспроизводи од животинско потекло и производи добиени од нив кои не се наменети за исхрана на луѓето и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1774/2002 се јави потреба од носење на нов Закон за нуспроизводи од животинско потекло во кои ќе бидат транспонирани правните норми од ЕУ Регулативата бр. 1069/2009.

Изготвување, усвојување и објавување на нови правилници кои ќе произлезат од новиот Закон за нуспроизводи од животинско потекло а со нив ќе се транспонира Регулативата на Комисијата (ЕУ) бр. 142/2011 за извршување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1069/2009 на Европскиот Парламент и Совет за утврдување на здравствените правила за нуспроизводи од животинско потекло и производи

добие ни од нив кои не се наменети за исхрана на луѓето и извршување на Директивата на Советот 97/78/ЕЗ во поглед на одредени примероци и предмети кои се ослободени од ветеринарен преглед на граница врз база на оваа Директива, односно на следниве правилници:

- Правилник за нештетно отстранување и употреба на НПЖП и на производите добиени од нив
- Правилник за одобрување на алтернативни методи
- Правилник за собирање, превоз, идентификација и следливост
- Правилник за регистрација и одобрување на објекти и погони
- Правилник за ставање во промет
- Правилник за увоз, транзит и извоз
- Правилник за службени контроли
- Правилник за СРМ

Бројот на предложените правилници може да варира во зависност од мислењето и усогласувањето на истите со Секретаријатот за законодавство.

3.2 Имплементација на Законот за НПЖП

Со цел да се имплементираат правните норми на Законот, да се подобри контролата на терен во однос на операторите со храна од животинско потекло и со нуспроизводи од животинско потекло потребно е да се преземат активности преку алатките на аудит и вонредни контроли, како што е прикажано:

- Извршување на аудит од централно ниво на работата на ОВ поврзан со нуспроизводите од животинско потекло
- Извршување на аудит од централно ниво на операторите со нуспроизводи од животинско потекло
- Извршување на официјална контрола од централно ниво на генераторите на нуспроизводи од животинско потекло, приоритет, кланици, објекти за расекување на месо и сортирници за јајца.
- Одобрување и регистрација на сите објекти кои припаѓаат во групата на оператори со нуспроизводи од животинско потекло (кожари со старо одобрение, зоо градини, специјални корисници и.т.н.)
- Организирање на обуки на ОВ и бизнис секторот за законските правила за нуспроизводи од животинско потекло
- Собирање на податоци на годишно ниво во однос на НПЖП произведени од страна на операторите со храна.

3.3 Креирање на обрасци

Со цел за унапредување на контролата на нуспроизводите од животинско потекло и унифицирање на работата на официјалните ветеринари потребно е да се креираат и внесат во стандард повеќе видови на контролни листи, упатства, процедури и планови, како што е дадено:

- Ревизија и изработка на специфични контролни листи за различни типови на објекти за НПЖП
- Ревизија на прирачникот за НПЖП во кланици и објектите за месо и прирачникот за СРМ
- Изработка на нови прирачници за НПЖП за интермедијарни објекти (кожари и магацини за складирање)
- Подготовка на инспекциски план за објекти за НПЖП и активности за НПЖП кај операторите со НПЖП
- Изготвување на план за обуки за НПЖП. Овој план ги опфаќа обуките на BTSF, TAIEХ како и внатрешни обуки во однос на НПЖП. Лицата што ќе ги посетуваат обуките на BTSF мора потоа да спроведат внатрешна обука, согласно програмата за BTSF на Комисијата на ЕУ; „обука на обучувачите“
- Креирање на план за анализи за НПЖП. Овој план може да ги опфаќа увезената храна за миленици и материјали за добиточна храна, каде што има воспоставено микробиолошки норми
- Изготвување и објавување на брошура за операторите со храна во однос на НПЖП.

3.4 Чекори за имплементација на системот за ракување со нуспроизводите од животинско потекло

- Формирање на нова работна група за изготвување на тендерската документација за системот (групата треба да биде мултидисциплинарна составена од повеќе надлежни институции). Носител на работните активности на оваа група треба да биде АХВ преку одделението за нуспроизводи од животинско потекло
- Поставување на советодавна платформа за НПЖП со останатите учесници (претставници од секторот за храна, здруженија на фармери...).
- Изготвување на Правилник за посебните барања за одобрение за депонирање на НПЖП и закопување на угинат добиток на самото мест
- Изготвување, усвојување и објавување на закон или Правилник за субвенционирање на нештетно одстранување на нуспроизводи од животинско потекло за фармери и приватни лица.

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНА ЗА ЖИВОТНИ И ИСХРАНА НА ЖИВОТНИТЕ

Со цел да се постигне висок степен на безбедност на храната за животни, Одделението за безбедност на храна за животни и исхрана на животните во наредната 2018 година планира да ги преземе следните активности:

4.1 Следење на ЕУ законодавството и негова транспозиција во националните прописи

Во рамки на предвидената активност, во наредната година ќе се посвети особено внимание на ревизијата на актуелниот Закон за безбедност на храната за животни како континуиран процес кој е започнат во 2017 година и кој ќе продолжи и во наредната година, за што е предвидена активност во рамки на Твиннинг проектот (јануари 2018 година), со цел целосно усогласување на националното со европското законодавство.

(пренесена активност)

Во поглед на понатамошното усогласување на националното законодавството со законодавството и политиките на ЕУ од областа на безбедноста на храната за животни, во наредната година планирана е измена на Правилникот за условите за ставање во промет на суровини за храна за животни, декларирањето и карактеристиките кои треба да бидат дадени на придружниот документ или на пакувањето и листа на суровини за храна за животни согласно Regulation (EU) No. 2017/1017, како и донесување на одредени национални прописи како што е донесувањето на нов Правилник за регистрација и одобрување на оператор со храна за животни и објект за производство, обработка и манипулација со храна за животни, во зависност од евентуалните измени на законот.

4.2 Зајакнување на воспоставениот функционален систем за контрола на безбедноста на храната за животни

Во функција на наведената активност, во текот на наредната година континуирано ќе се следи спроведувањето на Програмата за мониторинг на безбедноста на храната за животни заради откривање на присуство на резидуи, контаминенти и недозволен или непожелни супстанции, суровини и производи во храната за животни со цел утврдување на одредени несообразности во однос на прописите за безбедност на храната за животни во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни. Преку континуирана обработка на податоците од спроведувањето на мерките од Програмата за мониторинг за безбедност на храната за животни за 2018 година и врз основа на спроведената процена на ризик и утврдените наоди и несообразности, кон крајот на наредната година ќе се пристапи кон изработка на Програмата за мониторинг за безбедност на храна за животни за 2019 година.

4.3 Надградба на Ветеринарно информативниот систем – ВИС и негова функционална примена

Во наредната година планирано е да се посвети посебно внимание на континуирано внесување на податоците во ВИС системот при што посебен осврт ќе биде даден на ефикасноста и функционалноста на електронската база

на податоци, како и на понатамошната надградба на сегашните и развивање на нови модули.

4.4 Креирање и печатење на брошури за бизнис операторите со храна за животни

Заради воспоставување на ефикасна соработка со операторите со храна за животни, а со цел постигнување на висок степен на безбедност на храната за животни, во наредната година планирана е изработка и печатење на брошури/упатства за бизнис операторите со храна за животни преку кои ќе се овозможи нивно полесно прилагодување кон законските барања.

4.5. Аудит на одобрени објекти и оператори со храна на животни

Во наредната година планирано е спроведување на аудит на одобрените објекти и оператори со храна на животни од страна на тим на аудитори формиран од директорот на Агенцијата, во рамки на посебно изработена програма за аудит од централно ниво. Со аудитот на добрата хигиенска и производствена пракса и постапките базирани на HACCP ќе се верификува сообразноста на операторите со храна за животни со општите и посебните барања за храната за животни.

4.6 Постапување по однос на поднесени барања за регистрација и одобрување на операторите со храна за животни и објектите за производство, обработка и манипулација со храна за животни

Системот на регистрација и одобрување на објектите и операторите со храна за животни во текот на 2017 година е унапреден согласно процедурите усогласени со барањата на новиот ИСО стандард 9001:2015 и во наредната година овластените службени лица од Агенцијата кои ја водат постапката по службена должност ќе постапуваат во законски утврдениот рок од денот на поднесување на барањата од страна на операторите со храна за животни.

4.7 Едукација и надградба на капацитетите во Одделението за безбедност на храна за животни и исхрана на животните

Заради предвидените измени во законските прописи, изработка и донесување на нови правилници и измени и дополнувања на Законот за безбедност на храната за животни, што е тесно поврзано и со исполнувањето на барањата за членство на земјата во ЕУ, планирано е понатамошно јакнење на административните капацитети во одделението преку учество на работилници организирани во рамки на Твиннинг проектот во 2018 година и обуки организирани од соодветни институции (АХВ, BTSF, TAIEХ и др.).

III. СЕКТОР ЗА ХРАНА ОД НЕЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Секторот е составен од 3 одделенија:

1. Одделението за безбедност на храната од неживотинско потекло,
2. Одделението за храна за посебна нутритивна употреба, збогатена храна, додатоци на храна и адитиви,
3. Одделението за производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната,

Човечки ресурси

Во Секторот работат вкупно 10 вработени лица вклучувајќи го и раководителот на сектор и заменик раководителот на сектор.

Во Одделението за безбедност на храна од неживотинско потекло работат 1 соработник и 2 помлади соработници (вкупно 3).

Во Одделение за храна за посебна нутритивна употреба, збогатена храна, додатоци во исхраната и адитиви работат 1 раководител на одделение и 2 помлади соработници (вкупно 3).

Во Одделението за материјали што доаѓаат во контакт со храна работат 1 соработник и 1 помлад соработник (вкупно 2).

Во рамки на Секторот за безбедност на храна од неживотинско потекло се вршат голем број на активности, нормативни работи и управно правни работи кои се во функција на извршување на надлежноста на Агенцијата, креирање на политика за храна од неживотинско потекло, одобрување на одделни производи кои спаѓаа во категориите храна кои пред да се пласираат на пазарот мора да се одобрат, контрола и одобрување на одделни видови храна заради нивната специфичност и дејство врз здравјето на луѓето. Секторот ги покрива и активностите околу одобрување на здравствените тврдења кои се користат во комерцијални цели при означување, презентирање и рекламирање на храната. Во секторот се врши контрола и одобрување на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната. Истовремено во секторот се врши подготвување, спроведување и следење на спроведувањето на мониторинг програмата за безбедност на храната, анализа и евалуација на истата. Во секторот се врши контрола на храната, производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, преку следење на спроведувањето на прописите од областа на храната и непосредно учествува во управувањето со ризикот од храната.

Планирани активности

1. Планирани активности на ниво на сектор

Во Секторот за храна од неживотинско потекло се работат повеќе големи области од аспект на безбедноста на храната и тоа:

- Следење и анализа на новата легислатива во делот на безбедноста на храната во Европската унија, планирање и подготовка на нова легислатива во делот на безбедноста на храната во Република Македонија со цел хармонизација со ЕУ легислативата и планирање и подготовка на национални прописи областа на безбедноста на храната кои се од интерес на Република Македонија.
- Планирање, спроведување, анализа и евалуација на мониторинг програмата за безбедност на храната која е произведена во РМ и која е пуштена и може да се најде на пазарот во РМ.
- Активности во однос на одобрувања за ставањето во промет во РМ на додатоци во исхраната, видови храна со посебна нутритивна употреба (млечна храна за доенчиња, храна за доенчиња и мали деца на житна основа, храна за луѓе со пореметувања во метаболизмот на јаглени хидрати или други метаболички пореметувања, храна за специјални медицински намени, храна за спортисти), збогатена храна и други типови храна кои влегуваат во оваа област.
- Активности во однос на одобрувања за ставањето во промет во РМ на материјали и предмети кои доаѓаат во контакт со храната.
- Активностите околу одобрување на здравствените тврдења кои се користат во комерцијални цели при означување, презентирање и рекламирање на храната.
- Контрола и следење на адитивите кои се користат во производството на храна во Република Македонија.
- Активности во однос на нутритивните и здравствени тврдења кои се користат во комерцијални цели при означувањето, презентирањето и рекламирањето на прехранбените производи во смисла на правилно и вистинито информирање за состојките на производот и нивните нутритивни ефекти или односот на состојките со здравјето на луѓето се со цел заштита на потрошувачот од заблуда.
- Спроведување на активности за имплементација на новите правила за означување, презентирање и рекламирање на прехранбените производи во смисла на правилно информирање на потрошувачот за производот.

Во секторот сите активности се распределени во трите одделенија и секое одделение има подготвено план и програма за работа за 2018 година поединечно.

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНА ОД НЕЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Основна цел на Одделението за безбедност на храна од неживотинско потекло е планирање, подготовка, координација на активностите за спроведување и евалуирање на мониторинг програми. При тоа секоја година во ова одделение се подготвуваа Годишна програма за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија

Основа активност на Одделението е осмислување на програми и подпрограми за мониторинг на безбедноста на прехранбените производи во Република Македонија и тоа:

- Мониторинг програма за определување на присуството на резидуи од пестициди во примарните производи по берба;
- Мониторинг со определување на максимално дозволени количества на специфични максимални нивоа на резидуи од пестициди или метаболити на пестициди во:
 - преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на обработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и
 - почетна формула за доенчиња и во последователна формула за доенчиња и пестициди што не треба да се употребуваат во земјоделски производи наменети за производство на почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња.
- Мониторинг програма за определување на присуството на тешки метали во определени прехранбени производи;
- Мониторинг програма за определување на присуството на микотоксини во определени прехранбени производи;
- Мониторинг програма за следење на микробиолошките контаминенти во храната;
- Мониторинг програма за следење на нитрати во определени земјоделски производи;
- Мониторинг програма за следење на одделни тешки метали кои по препорака на Министерството за животна средина и просторно планирање се присутни во одделни региони во Републиката;
- Мониторинг програма за следење на можно присуство на ГМО храна во Републиката; и
- Мониторинг во однос на утврдување на присуство на евентуални резидуи од пестициди или метаболити во органски произведени производи во

Република Македонија.

За прв пат годинава во програмата за мониторинг за безбедноста на храната во Република Македонија се воведува подпрограмата за Мониторинг на храна третирана со јонизирачко зрачење.

За реализација на програмите се изготвуваат целни процедури за секој производ одделно планирани на месечно ниво. Ова одделение ги планира активностите за реализација на Програмата, но самите активности за земање мостри храна ги извршуваат државните инспектори за храна од одделението за државна инспекција на храна од неживотинско потекло, сектор за инспекциски надзор, кои се определени и обучени за овие активности. Добиените резултати од земените мостри се собираат, евидентираат и анализираат од страна на вработените во одделението при што се прави евалуација на добиените податоци. Анализата на податоците се користи за да се направи надградба на идните програми.

Посебна програма за контрола и превентива на физички карактеристики и хемиски состојки во определени видови или категории храна за 2018 година како што се контролата на одделни адитиви во одделни видови или категории храна и контрола на нутритивните состојки на одделни видови храна, под името:

- Мониторинг за контрола на прехранбени бои во храната;
- Мониторинг за контрола на конзерванси во храната;
- Мониторинг за контрола на нитрити и нитрати во месо и месни преработки;
- Мониторинг за контрола на полифосфати во месни производи;
- Мониторинг за контрола на засладувачи во храната;
- Мониторинг за контрола на количината на нутритивни состојки во храната и
- Мониторинг за контрола на прехранбени производи за кои постои сомнеж дека

содржат состојки кои не се дадени во означувањето на храната или други нови опасности.

За реализација на сите овие целни мониторирања се планира да се земат вкупно 1087 мостри храна. Сите активности околу целните мониторинзи ќе ги подготвуваат и реализираат вработените од ова одделение.

Одделението учествува во работата на стручните комисии на Агенцијата за храна и ветеринарство од областа на безбедноста на храната, учествува во подготвување програми, анализи, информации и извештаи од областа на безбедноста на храната, комуникација и кореспонденција со меѓународни организации, институции, следење на измените во легислативата на Европската унија и подготовка и хармонизацијата на прописите од областа на безбедноста

на храната. Исто така постојано соработува и одговара на прашања поврзани со безбедноста на храната кои се од интерес на бизнис заедницата.

Одделението технички учествува во спроведувањето на активностите во однос на нутритивните и здравствени тврдења кои се користат во комерцијални цели при означувањето, презентирањето и рекламирањето на прехранбените производи.

За одобрување на здравствените тврдења Агенцијата има формирано Комисијата за спроведување на постапката за одобрување на нутритивни и здравствени тврдења, која што ги разгледува сите поднесени барања за одобрување на здравствени тврдења и дава предлог за одобрување/неодобрување/запирање на постапка/отфрлање на барањето врз основа на поднесената документација во прилог на барањето. Врз основа на донесениот предлог од Комисијата, Агенцијата за храна и ветеринарство донесува решение за одобрување/неодобрување/запирање на постапка/отфрлање на барањето.

Во текот на 2018 година, планира да ги спроведе следните активности:

Измена на постоечки подзаконски акти:

Правилникот за нутритивни и здравствени тврдења во комерцијални цели при означување, презентација и рекламирање на храната (Службен весник на Република Македонија бр.65/13)

Издавање на решенија за здравствени тврдења

Одделението континуирано ќе постапува по барањата за издавање на решенија за здравствени тврдења кои се користат во комерцијални цели при означувањето, презентирањето и рекламирањето на прехранбените производи во смисла на правилно и вистинито информирање за состојките на производот и нивните нутритивни ефекти или односот на состојките со здравјето на луѓето се со цел заштита на потрошувачот од заблуда.

Водење електронски регистри за одобрени и неодобрени здравствени тврдења

Ажурираните електронските регистри на одобрени и неодобрени здравствени тврдења континуирано ќе се објавуваат на веб страната на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Поддршка на бизнис операторите со храна за имплементација на прописите кои се однесуваат на нутритивните и здравствени тврдења кои се користат во

комерцијални цели при означувањето, презентирањето и рекламирањето на прехранбените производи.

Со цел да се обезбеди почитување на посебните законски одредби за нутритивните и здравствени тврдења кои се користат во комерцијални цели при означувањето, презентирањето и рекламирањето на прехранбените производи вработените во одделението континуирано ќе даваат консултации за доследна примена на горенаведените прописи.

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ХРАНА ЗА ПОСЕБНА НУТРИТИВНА УПОТРЕБА, ЗБОГАТЕНА ХРАНА, ДОДАТОЦИ ВО ИСХРАНАТА И АДТИВИ

Одделението за храна за посебна нутритивна употреба, збогатена храна, додатоци на исхрана и адитиви е организирано со цел да врши контрола на додатоците на исхрана, храната за посебна нутритивна употреба и храната на која и се додадени витамини, минерали и одредени други супстанции преку издавање на мислења за усогласеност со националната легислатива на овие производи, кои за прв пат се пласираат на пазарот во Р Македонија. Ова одделение го следи европското законодавство и учествува во подготовката на националната легислатива која се однесува на

- Додатоците на исхрана;
- Храната за посебна нутритивна употреба :
 - Почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња
 - Преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца
 - Храна наменета за употреба во диетите со ограничување на енергијата заради намалување на тежината
 - Диететски производи за посебни медицински намени
 - Производи наменети за употреба при интензивен мускулен напор, посебно за спортисти
 - Производи за лица кои имаат нарушувања на метаболизмот на јаглехидрати
- Храната на која и се додадени витамини, минерали и одредени други супстанции – збогатена храна;
- Адитивите кои се користат во производството на храна.

Во текот на 2018 година, Одделението за храна за посебна нутритивна употреба, збогатена храна, додатоци во исхрана и адитиви планира да ги спроведе следниве активности:

Изработка на подзаконски акти, процедури за работа

Согласно измените на европската легислатива во текот на 2018 година одделението планира да учествува во донесувањето/ изработката на следниве правилници:

- Донесување на Правилник за посебните барања за безбедност на додатоките на исхрана усогласен со Директивата 2002/46/EЗ на Европскиот Парламент и на Советот од 10 јуни 2002 за усогласување на законите на државите членки во врска со додатоките на исхрана,

(пренесена активност)

- Донесување на Правилник за посебните барања за безбедност на храната во која и се додадени витамини, минерали и одредени други супстанции согласно Регулативата (ЕЗ) бр. 1925/2006 на Европскиот Парламент и на Советот од 20 декември 2006 за додавање на витамини и минерали и на одредени други супстанции во храна,

(пренесена активност)

Согласно стратешкиот план на Агенцијата за храна и ветеринарство за периодот од 2018-2020 година, предвидено е по претходно обезбеден превод на европската легислатива од оваа област, одделението да учествува во изработка на следниве правилници

1. Правилник за адитиви усогласен со Регулатива (ЕЗ) Бр. 1333/2008 на Европскиот Парламент и на Советот од 16 декември 2008 година за прехранбени адитиви
2. Правилник за ароми усогласен со Регулатива (ЕЗ) бр. 1334/2008 на Европскиот Парламент и на Советот од 16 декември 2008 за ароми и одредени состојки на храна со ароматизирачки својства за употреба во и на храна
3. Изработен Правилник за ензими усогласен со Регулатива (ЕЗ) 1332/2008 на Европскиот Парламент и на Советот од 16 декември 2008 за прехранбени ензими

Согласно измените во начинот на работа и соодветната легислатива, одделението редовно ќе ги ажурира постоечките документи од системот за квалитет ИСО 9001:2015.

Издавање мислења за усогласеност на производи од групата посебни видови храна

Одделението **континуирано** ќе постапува по барањата за издавање мислења за

усогласеност со посебната легислатива за составот и означувањето на секој производ од групата додатоци на исхрана, храна за посебна нутритивна употреба и збогатена храна кој операторот со храна има намера да го стави во промет на пазарот во Република Македонија.

Водење електронски регистри за одобрени производи од групата посебни видови храна и објавување на веб страната на АХВ

Во одделението се водат три електронски регистри:

- Регистар на производи што ги исполнуваат посебните барања за безбедност како додатоци на исхрана
- Регистар на производи што ги исполнуваат посебните барања за безбедност како храна за посебна нутритивна употреба и
- Регистар на производи што ги исполнуваат посебните барања за безбедност како збогатена храна, храна на која и се додадени витамини, минерали и други супстанции

Електронските регистри на одобрени производи како храна за посебна нутритивна употреба, збогатена храна и додатоци на исхрана редовно ќе се ажурираат со производите за кои ќе се издадат позитивни мислења за усогласеност со посебните прописи за соодветниот вид храна.

Ажурираните регистри континуирано ќе се објавуваат на веб страната на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Соработка со институции за прашања од областа посебни видови храна

Заради комплексноста на материјата која е предмет на работа во одделението формирана е Комисија за посебни видови храна составена од членови од Агенцијата за храна и ветеринарство, Агенцијата за лекови и медицински средства, Институтот за медицинска физиологија и антропологија и Фармацевтскиот факултет, а во зависност од проблематиката дополнително земаат учество и членови од други научни институции. Оваа Комисија донесува мислења за новите супстанции со нутритивен или физиолошки ефект кои би можеле да се употребуваат во посебните видови храна. Согласно донесените мислења и одлуките донесени врз основа на овие мислења од страна на Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, континуирано ќе се ажурираат и објавуваат на веб страната на АХВ следниве прописи:

- Листите на дозволени супстанции кои можат да се употребуваат во производство на додатоци на исхрана, храна за посебна нутритивна употреба и збогатена храна

- Листите на забранети супстанции кои не можат да се употребуваат во производство на додатоци на исхрана, храна за посебна нутритивна употреба и збогатена храна.

Оваа Комисија ќе се произнесува и за други прашања од областа на додатоците на исхрана, храната за посебна нутритивна употреба и храната на која и се додадени витамини, минерали и одредени други супстанции

Поддршка на бизнис операторите со храна за имплементација на прописите кои се однесуваат на посебните видови храна и адитивите

Со цел да се обезбеди почитување на посебните законски одредби за додатоците на исхрана, храната за посебна нутритивна употреба, збогатената храна и адитивите, на барање на операторите со храна, вработените во одделението континуирано ќе даваат консултации за доследна примена на горенаведените прописи.

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДИ И МАТЕРИЈАЛИ КОИ ДООЃААТ ВО КОНТАКТ СО ХРАНАТА

Одделението има активности за континуирано постапување по барања за одобрување за ставање во промет на производи од погоре наведените категории храна материјали и производи што доаѓаат во контакт со храна и контрола на ставање во промет со цел имплементација на прописите од овие области.

Согласно измените на европската легислатива, Одделението учествува во изработката на подзаконски акти од горенаведените области.

Водење и ажурирање на интерен регистар за производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храна, континуирано во текот на цела година.

Одделението постојано ги следи промените во европската регулатива што се однесуваат на производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната, континуирано во текот на цела година.

Заради комплексноста на материјата со која работи одделението ќе соработува со други институции како што се Факултетот за технолошки науки, Факултетот за земјоделски науки и храна и други институции.

Со цел да се обезбеди почитување на посебните законски одредби за материјали и производи што доаѓаат во контакт со храна на барање на операторите со храна, вработените во одделението континуирано ќе даваат консултации.

Следење на промените во европската регулатива што се однесуваат на производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната, како и усогласување на национално законодавство со Европските регулативи и директиви;

Обезбедува првично одобрување/мислење за пуштање во промет на нови производи кои спаѓаат во групата производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната,

Учествува во подготовката на програмата за мониторинг на безбедност на храната, која е предмет на работа во одделението,

Меѓусекторска соработка со останатите сектори и одделенија.

IV. СЕКТОР ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Во рамките на Секторот за инспекциски надзор постојат 6 одделенија и тоа:

1. Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните,
2. Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство,
3. Одделение за државна инспекција за храна од не животинско потекло,
4. Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин и
5. Одделение за државна инспекција на граничен премин за храна од не животинско потекло,
6. Одделение за меѓународна трговија и сертификација

Годишниот план за работа на секторот за 2018 година е изготвен согласно Законот за безбедност на храната; Законот за ветеринарно здравство; Законот за идентификација и регистрација на животните; Закон за нус производи од животинско потекло; Закон за Ветеринарно медицински препарати и останатите закони кои се во надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Покрај под законските прописи донесени врз основа на наведените закони во предвид се земени и следните документи:

- Стратешкиот план на Агенцијата за храна и ветеринарство за период од 2018-2020,
- Годишниот план за работа на Агенцијата за храна и ветеринарство за 2017,
- Годишниот извештај на Агенцијата за храна и ветеринарство за 2016 год.

Со спроведување на инспекцискиот надзор треба да се обезбеди ефикасно спроведување на соодветните закони, правилници и други одредби и да се обезбеди дека релевантните учесници ги спроведуваат и вршат мониторинг и потврдуваат дека се исполнети соодветните барања, и дека се одржуваат системите за безбедност на храна и на здравствената заштита, идентификација, регистрација и благосостојба на животните.

Човечки ресурси

Во Секторот за инспекциски надзор работат вкупно 172 инспектори и тоа 99 Официјални ветеринари и 73 Инспектори за храна, распоредени во 28 Организациони единици и 9 Гранични премини, прикажани табеларно подолу.

Табела: Број на вработени инспектори по одделенија

Одделение	Број на вработени
Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните	38
Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство	44
Одделение за државна инспекција за храна од не животинско потекло	62
Одделение за државна ветеринарна	17

инспекција на граничен премин	
Одделение за државна инспекција на граничен премин за храна од не животинско потекло	11
Вкупен број на инспектори	172

Планирани активности

Планирани активности на ниво на сектор

Во текот на 2018 година на ниво на Секторот за инспекциски надзор предмет на инспекциски надзори ќе бидат: производство, промет, дистрибуција и угостителство, увоз и извоз со посебен акцент на имплементирањето и одржувањето на ДХП, ДПП и НАССР системот како и соодветното означување на храната. Мониторинг на безбедност на храната од домашното производство и од увоз, здравствената заштита и благосостојба на животните.

При креирањето на официјалните контроли се задаваат определени критериуми кои во предвид ги земаат воочените ризици направени врз основа на претходни сознанија и направени анализи.

Фреквенцијата на официјалните контроли за 2018 година се одредува согласно категоризацијата по ризик на објектите – оператори со храна.

Категоризираните објекти кои се со висок ризик ќе бидат почесто контролирани од оние кои се категоризирани во низок ризик.

При определувањето на фреквенцијата на контролите покрај дефинираниот ризик на објектите, земени се во предвид и бројот на регистрираните и одобрените објекти, бројот на вработени инспектори, техничката поддршка како и работните денови. Исто така во предвид за определување на фреквенцијата земено е во предвид бројот на минатогодишните остварени контроли.

Земајќи во предвид ризичноста на објектите и потребата од почести контроли во истите, земена е почетна фреквенција од 3 контроли годишно во објектите со висок ризик, 2 во објектите со среден ризик, 1 во објектите со мал ризик и една на 2 години во објектите со многу мал ризик.

Фреквенцијата на контролите може да биде зголемена кај одобрените објекти ако е тоа неопходно.

Официјалните контроли се спроведуваат без претходна најава, освен во случаи кога е неопходно претходно известување на операторите.

Официјалните контроли по потреба можат да се вршат и без да бидат планирани.

За 2018 година предвидени се вкупно 83000 инспекциски надзори и 5642 очекувани неправилности, дадени табеларно подолу.

Табела: Предвидени контроли и неправилности за 2018 година

Одделение	Број на очекувани	Очекувани
-----------	-------------------	-----------

	контроли	неправилности
Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло	11000	2500
Одделение за државна инспекција на граничен премин за храна од неживотинско потекло	33000	100
Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин и	15000	42
Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство	12000	1500
Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните	12000	1500
Вкупно	83000	5642

На ниво на Сектор за Инспекциски надзор ќе се спроведат следните активности:

Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните:

- службени контроли при спроведување на мерките за здравствена заштита на животните, контрола и искоренување на болестите кај животните,
- службени контроли во однос на заштитата и благосостојбата за време на чување, производство и трговија со живи животни,
- службени контроли во однос на сообразноста на начелата за ветеринарно здравство во центрите за репродукција и вештачко оплодување,
- земање примероци и контрола на земањето примероци за лабораториско испитување, известување за појава на заразни болести кај животните,
- службени контроли во однос на спроведувањето на одредбите за идентификација и регистрација на животните.
- службени контроли во прометот со живи животни во однос на исполнетост на условите за ставање во промет на живи животни.
- службени контроли во однос на исполнетост на условите за вршење на здравствена заштита на животните на ветеринарните друштва,
- службени контроли во прометот и употреба на ветеринарно-медицински препарати во веледрогерији, ветеринарни друштва и одгледувалишта на фармски животни,
- службени контроли во однос на издавањето на сертификати за здравствена состојба на животни,

Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство:

- следење и применување на прописите од областа на безбедноста на храна и ветеринарно јавно здравство,
- службени контроли, надзор и следење на активности од ветеринарно јавно здравство во кланици, млекарници, други објекти за преработка и пакување, превоз, складирање, објекти за продажба на големо и мало на

- храна од животинско потекло вклучувајќи го нивното одобрување и придржување кон условите за работа,
- спроведување мерки за здравствена заштита и благосостојба на животните во кланиците,
 - вршење задолжителна ветеринарно-санитарна контрола на производство, преработка, складирање, промет и продажба на храна за животни и други производи за исхрана на животните,
 - земање и испраќање материјали за лабораториско испитување,
 - вршење преглед при утовар, истовар и претовар.

Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло:

- следење и применување на прописите од областа на безбедност на храна
- контрола на храната и производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната во сите фази на производство,
- контрола на храната и производите и материјалите при доработка, транспорт и промет,
- надзор над општите барања за безбедност на храната,
- надзор над посебните барања за безбедност на храната,
- контрола на квалитетот на храната и материјалите кои доаѓаат во контакт со храната,
- контрола на водата за пиење од јавните системи за водоснабдување,
- непосредно учествуво во управувањето со ризикот од храна,
- контрола на означувањето на прехранбените производи,
- водење на евиденција на податоците во однос на безбедноста на храната и производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната,
- издавање на сертификати за безбедност за извоз на храна и производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната.

Одделение за државна инспекција на граничен премин за храна од неживотинско потекло:

- следење и применување на прописите од областа во кој што работи, вклучувајќи ги меѓународните договори на кои Република Македонија им пристапила или ги ратификувала,
- службени контроли на безбедноста и квалитетот при увоз на полупроизводите, храната, суровините, адитивите, помошните технолошки средства и другите супстанции, производите и материјалите кои доаѓаат во контакт со храната на определени места за таа намена (терминалите и граничните премини),
- вршење надзор над општите и посебните барања за безбедност на храната,
- водење на постапка за земање примероци од полупроизводите, храната, суровините, адитивите, помошните технолошки средства и другите супстанции, производите и материјалите кои доаѓаат во контакт со храната,
- навремено и точно внесување на податоци од извршени надзори на инспекторите во електронската база на податоци,
- подготвување извештај за извршените активности.

Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин:

- следење и применување на прописите од областа во која што работи, вклучувајќи ги меѓународните договори на кои Република Македонија им пристапила или ги ратификувала,
- вршење инспекциски надзор, спроведување гранични ветеринарни контроли на увозните и транзитните пратки на животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло. Вршење службен преглед и контрола на пратки на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, храна и храна за животни, семе за вештачко осеменување, оплодени јајни клетки, ембриони и други предмети со кои може да се пренесува заразна болест, лекови, помошни лековити средства и медицински помагала за употреба во ветеринарната медицина при увозот и превозот (транзитот) преку границата и гранични премини,
- утврдување дали се исполнети ветеринарно здравствените услови за определени видови на пратки, начинот на натоварот и идентитетот на пратката, дали превозното средство ги исполнува условите пропишани со закон.
- вршење преглед на хигиенско технички услови и законски прописи и други подзаконски акти кои се донесени врз база на законските прописи, а во склад со директивите и одлуките донесени од страна на Европската Унија.

Одделението за меѓународна соработка и сертификација

- меѓународна кореспонденција со надлежните органи, амбасадите и дипломатските претставништва на земјите извознички, со цел усогласување на увозните односно извозните услови при тргување со пратки живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло,
- изготвување на модели на ветеринарно -здравствени сертификати, како и дополнителни здравствени гаранции кои ги придружуваат пратките живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло наменети за увоз во Република Македонија, како и пратките кои се наменети за извоз во други земји од Република Македонија.

Во Секторот за инспекциски надзор сите активности се распределени во шест одделенија и секое одделение има подготвено план и програма за работа за 2018 година поединечно.

ДРЖАВНА ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ

Во текот на 2018 година Одделението за државна инспекција за здравствена заштита на животните, ќе ги спроведе следните активности:

1. Спроведување на редовни инспекциски контроли предвидени со законските прописи од областа на здравствената заштита на животните, заштитата и благосостојбата на животните и идентификација и регистрација на животните.

1.1 Спроведување на контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните, и тоа:

- Одгледувалишта на говеда - 10% од вкупниот број на одгледувалишта на говеда, односно околу 3.000 одгледувалишта;
- Одгледувалишта на овци и кози - 5% од вкупниот број на одгледувалишта на овци и кози, односно околу 500 одгледувалишта;
- Одгледувалишта на пчели - 20% од вкупниот број на одгледувалишта на пчели, односно околу 1000 одгледувалишта; и
- Одгледувалишта на свињи- 1% од вкупниот број на одгледувалишта на свињи со повеќе од една свиња, односно околу 60 одгледувалишта.

1.2 Спроведување на контроли на одгледувалишта за свињи, кокошки несилки и бројлери за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за заштита и благосостојба на животните, и тоа:

- Одгледувалишта на свињи - 100% од одгледувалиштата со повеќе од 10 маторици годишно (очекуван број околу 150);
- Одгледувалишта на кокошки несилки -100% од одгледувалиштата со повеќе од 350 кокошки несилки, односно околу 110 одгледувалишта;
- Одгледувалишта за бројлери - 100% од одгледувалиштата (регистрацирани 7 одгледувалишта); и
- Инспекциски надзор на сите регистрацирани прифатилишта за нерегистрацирани кучиња и бездомни кучиња, најмалку еднаш годишно (вкупно 6 регистрацирани прифатилишта).

1.3 Спроведување на контроли во однос на извршените активности од страна на овластените ветеринарни друштва согласно Годишната наредба за здравствена заштита на животните за тековната година.

Бројот на контроли и изборот на одгледувалишта во кои ќе се вршат контроли по спроведена активност согласно Годишната наредба за здравствена заштита на животните поединечно за секое ветеринарно друштво ќе се врши по спроведена активност на месечно ниво и тоа за секоја активност по минимум две контроли независно од бројот на епизоотиолошките единици за кои е надлежен официјалниот ветеринар. Проценетиот број на контроли на одгледувалишта е околу 4.500 контроли .

1.4 Спроведување на инспекциски контроли во регистрацираните ветеринарни друштва во однос на исполнетоста на условите за нивно работење и прометот и употребата на ветеринарно-медицински препарати.

Ќе се спроведе најмалку една инспекциска контрола во сите ветеринарни друштва во однос на исполнетоста на одредбите со законите од областа на ветеринарното здравство. Проценетиот број на контроли е 200.

Најмалку две инспекциски контроли во сите ветеринарни друштва во однос издавањето и уплатата на средствата од Сертификати за здравствена состојба на животните. Процентниот број на контроли е најмалку 400.

Најмалку две инспекциски контроли во сите ветеринарни друштва во однос на промет и употреба на ВМП. Процент број на контроли е 400 контроли годишно.

1.5 Спроведување инспекциски надзор на сите одгледувалишта на кокошки несилки и бројлери

Спроведување инспекциски надзор на сите одгледувалишта на кокошки несилки во однос на спроведување на Националниот контролен план за намалување на присуство на салмонелозата кај кокошките.

Ќе се спроведат најмалку две инспекциска контрола годишно во сите одгледувалишта, вклучително со земање, пакување и испраќање на официјални мостри за испитување на салмонелоза (вкупно околу 110 одгледувалишта). Процентниот број на контроли е најмалку 220.

Спроведување на активен надзор на авијарна инфлуенца кај живина на комерцијални и некомерцијални одгледувалишта на живина, одгледувалишта на водна живина и диви птици.

Согласно Програмата и планот за надзор на Авијарна инфлуенца со надзорот се опфатени минимум 62 комерцијални одгледувалишта на живина, 422 некомерцијални одгледувалишта на живина и 80 одгледувалишта на водна живина. Во однос на спроведување на надзорот кај дивите птици предвиден е број од 25 контроли согласно локалитетите за спроведување на надзорот но реализацијата на контролите е директно зависна од временските услови и реализацијата на отстрел од страна на ловните друштва.

1.6 Спроведување инспекциски надзор на одгледувалишта на аквакултура

Контрола на рибници во однос на регистрација, одобрување, категоризација на рибниците врз основа на анализа на ризик. Вкупно околу 10 рибници со поднесено барање за одобрување.

Спроведување на активен надзор на ВХС/ИХН кај пастрмки. Вкупно 50 рибници со планиран број на контроли околу 50 (по една контроли на рибник- пролетно или есенско земање на примероци).

Спроведување на активен надзор на КХВ кај крап. Вкупно 50 рибници со планиран број на контроли околу 50 (по една контрола на рибник со земање на примероци).

1.7 Контрола на ловните друштва во однос на спроведување на мониторингот за оралана вакцинација на лисиците против беснило и пријавувањето на животни за испитување на беснило, мониторингот на Класична чума кај дивите свињи, како и во однос на пријавувањето на диви свињи за присуство болеста. (Вкупно 72 ловни друштва), планиран број на контроли околу 150.

2. Вонредни контроли кои се спроведуваат од страна на ветеринарните инспектори кои поради нивната природа не можат да бидат предвидени. Во овие контроли спаѓаат:

- постапување по претставки,
- постапувањето во случај на сомнеж или појава на болест,
- зададени вонредни контроли од страна на ИСАХВ,
- контрола на исполнетоста на условите за одобрување на правни лица за вршење на ветеринарно-медицинска дејност,
- издавање на сертификати за извоз на живи животни и карантин на увезени животни;
- контрола на спроведување на програми за мониторинг на здравствената состојба на диви животни,
- контрола на внатрешен промет на живи животни
- други контроли зададени по налог на раководните структури.

3. Собирање, архивирање и анализирање на месечните извештаи од подрачните единици;

Секој официјален ветеринар е должен да достави месечен извештај за извршените активности во тековниот месец најдоцна до 15 наредниот месец.

Образецот за месечниот извештај е изработен во електронска форма и е унифициран согласно ИСО стандардот (ОБ 7.5-4.1-09в02).

Во унапредувањето на контролите за потребите на инспекциската служба ќе се изработат контролни листи за поефикасно извршување на инспекцискиот надзор. Определени редовни инспекциските контроли ќе бидат сеопфатни и ќе вклучуваат контрола на исполнетоста на условите од страна на субјектите што треба да придонесе кон ефективност и правилно користење на ресурсите при вршење на контролите.

Официјалните ветеринари од Одделението за државна ветеринарна инспекција за здравствена заштита на животните ќе се вклучат во контролата на одгледувалишта на молзни грла согласно Акциониот План за категоризација на одгледувалиштата на молзни грла според ризик со унапредување на квалитетот на сировото млеко.

Официјалните ветеринари од Одделението за државна ветеринарна инспекција за здравствена заштита на животните ќе се вклучат во категоризацијата на свињарските фарми врз основа на анализа на ризик и контрола на биосигурносните мерки.

Табела: Предвидени официјални контроли од областа на државна инспекција за здравствена заштита на животните за 2018 година по месеци

ЈАНУАРИ	1	Официјални контроли на постапката на издавање и водење на евиденција за издадените Сертификати за здравствена состојба на животните од страна на овластени ветеринарни друштва и уплата на пропишаните средства во Буџет на РМ
	2	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрени собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	3	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози и свињи за утврдување на исполнетоста на одредбите од Законот за идентификација и регистрација на животните
	4	Официјални контроли на ловните друштва во однос на спроведување на мониторингот за оралната вакцинација на лисиците против беснило и пријавувањето на животни за испитување на беснило, мониторингот на Класична чума и африканска свинска чума кај дивите свињи, како и во однос на пријавувањето на диви свињи за присуство болеста.
	5	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури.
	6	Официјални контроли при спроведување на активниот надзор за авијарна инфлуенца
ФЕВРУАРИ	1	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените.
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за свињи за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за заштита и благосостојба на животните
	3	Официјални контроли на промет и употреба на ветеринарно медицински препарати во ветеринарните друштва и во одгледувалишта на животникако и контрола на придружување на каренцата за ВМП од страна на фармерите
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрени собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
МАРТ	1	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите од Законот за идентификација и регистрација на животните
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за кокошки несилки и бројлери за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за заштита и благосостојба на животните
	3.	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрени собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	4	Официјални контроли за извршени активности по Годишна

		наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури.
АПРИЛ	1	Официјални контроли на сите регистрирани прифатилишта за нерегистрирани кучиња и бездомни кучиња
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните .
	3	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба за здравствена заштита на животните спроведени од страна на надлежните ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури.
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
МАЈ	1	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	5	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, за утврдување на исполнетоста на одредбите од Законот за заштита и благосостојба на животните.
ЈУНИ	1	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	3	Официјални контроли на сите одгледувалишта на кокошки несилки во однос на спроведување на Националниот контролен план за намалување на присуство на салмонелозата кај кокошките
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	5	Официјални контроли на промет и употреба на ветеринарно медицински препарати во ветеринарните друштва и во одгледувалишта на животникако и контрола на придружување на карантата за ВМП од страна на фармерите
ЈУЛИ И АВГУСТ	1	Официјални контроли на постапката на издавање и водење на евиденција за издадените Сертификати за здравствена состојба на животните од страна на овластени ветеринарни друштва и уплата на пропишаните средства во Буџет на РМ
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	3	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување

		на приложените фактури
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
СЕПТЕМВРИ	1	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	2	Официјални контроли во регистрираните ветеринарни друштва во однос на исполнетоста на условите за нивно работење
	3	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	4	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фак
ОКТОМВРИ	1	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури.
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	3	Официјални контроли на ловните друштва во однос на спроведување на мониторингот за оралната вакцинација на лисиците против беснило и пријавувањето на животни за испитување на беснило, мониторингот на Класична чума и африканска свинска чума кај дивите свињи, како и во однос на пријавувањето на диви свињи за присуство болеста.
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
	5	Официјални контроли на промет и употреба на ветеринарно медицински препарати во ветеринарните друштва и во одгледувалишта на животникако и контрола на придружување на каренцата за ВМП од страна на фармерите
НОЕМВРИ	1	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури.
	2	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со Законот за идентификација и регистрација на животните
	3	Официјални контроли на сите регистрирани прифатилишта за нерегистрирани кучиња и бездомни кучиња
	4	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрани собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни
ДЕКЕМВРИ	1.	Официјални контроли на сите одгледувалишта на кокошки несилки во однос на спроведување на Националниот контролен план за намалување на присуство на салмонелозата кај кокошките-земање на официјална мостра
	2.	Официјални контроли за извршени активности по Годишна наредба од страна на надлежни ветеринарни друштва и оверување на приложените фактури
	3.	Официјални контроли на одгледувалишта за говеда, овци и кози, свињи и пчели за утврдување на исполнетоста на одредбите со

		Законот за идентификација и регистрација на животните
	4.	Официјални контроли при спроведување на активниот надзор за авијарна инфлуенца .
	5.	Официјални контроли на сите регистрирани/одобрени собирни центри и добиточни пазари и прометот со живи животни

ДРЖАВНА ИНСПЕКЦИЈА ЗА ВЕТЕРИНАРНО ЈАВНО ЗДРАВСТВО

Општите обврски во однос на организацијата на официјалните контроли се утврдени во Законот за безбедност на храната и подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон.

Официјалните контроли се вршат во сите фази на производство, преработка и дистрибуција со контрола на оператори со храна, за употреба на храната, нејзино складирање, на сите процеси, материјали, супстанции, активности, вклучително и транспортот на храна и на живи животни.

Официјалните контроли се применуваат при ставање во промет и при увоз и извоз.

Официјалните контроли опфаќаат инспекција, аудит, мониторинг, верификација и земање примероци со спроведување на лабораториски анализи, и истрага.

Предвидените официјални контроли ги вршат официјалните ветеринари согласно Годишниот план за официјални контроли, процедурите, упатствата за спроведување на официјалните контроли и соодветните законски и подзаконски акти.

Фреквенцијата на редовните официјални контроли се планирани врз основа на категоријата на објектите во однос на ризикот. Објектите од категорија-висок ризик се контролираат најмалку трипати годишно, објектите од категорија-среден ризик се контролираат најмалку 2 пати годишно, а објектите од категорија -низок ризик се контролираат најмалку еднаш годишно.

Бројот на контролите инспекторите можат да го зголемат или намалат од погоре спомнатата фреквенција во зависност од тоа дали резултатите од официјалните контроли се задоволителни, делумно задоволително и незадоволително.

Во 2018 година ќе се спроведува и годишната мониторинг програма за храна за исхрана на животни врз основа на која е изработен и план за број на мостри кој го изработи Одделението за безбедност на храна за исхрана на животни од Секторот за ветеринарно јавно здравство.

Вонредните официјални контроли се вршат врз основа на поднесено барање, согласно издадени работни налози, во одредени итни случаи при сомнеж за одредени неправилности при затекнати ситуации без писмен налог, како и по

претставка поднесена од страна на подносител односно добиена информација за одредена неусогласеност.

Во текот на 2018 година врз основа на поднесени Барања ќе се врши контрола на одгледувалишта на молзни грла согласно Акциониот План за категоризација на одгледувалиштата на молзни грла според ризик со унапредување на квалитетот на сировото млеко.

Врз основа на поднесени Барања од примарни производители на мед ќе се вршат и контроли со цел евидентирање и регистрација на примарни производители на мед за локализирана активност.

Секој официјален ветеринар е должен да достави месечен извештај за извршените активности во тековниот месец најдоцна до 15 наредниот месец

Табела: Предвидени контроли од областа на ветеринарното јавно здравство за 2018 година по месеци

ЈАНУАРИ	1	Контрола на годишното производство и промет во објектите за производство за храна од животинско потекло, храна за животни и нус-производи од животинско потекло, промет со ветеринарно медицински препарати и наплата за спроведени официјални контроли
	2	Официјални контроли во кланици (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	3	Официјални контроли на ветеринарни веледрогерији, аптеки (во однос на чување, издавање, дистрибуција и продажба на ВМП)
ФЕВРУАРИ	1	Официјални контроли на објекти за производство на производи од месо и риба (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	2	Официјална контрола на увозници на производи од животинско потекло-ладилници, складови (во однос на редовност на пријавување за пристигање на пратката до Официјален ветеринар, планови за сопствени контроли, број на увезени пратки во одреден временски период, комерцијални документи)
	3	Официјални контроли на млекари (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	4	Контрола на собирни центри за млеко (ДХП/ДПП)
МАРТ	1	Контрола на прометот со храна за животни и со ВМП (пет шоп, земјоделски аптеки, специјализирани продавници и магацини за храна за животни)
	2	Контрола на објекти за извоз (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)

	3	Официјални контроли на центри за пакување на јајца и собирни центри (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	4	Официјални контроли на објектите за производство на храна за животни. (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите.)
АПРИЛ	1	Контрола на малопродажни објекти (месарници, месарници со изработка на подготовки од месо, рибарници и специјализирани продавници за млеко и производи од млеко, за мед и супермаркети) во однос на ДХП, ДПП, микробиолошки критериуми, означување, декларирање, следливост и ладен ланец на производи од животинско потекло, контрола на означување, потекло и квалитет на мед и производи на база на мед.
	2	Контрола на увозници на производи од животинско потекло кои имаат договор со одобрен објект (во однос на редовност на пријавување за пристигање на пратката до официјалните ветеринари, планови за сопствени контроли, број на увезени пратки во одреден временски период, комерцијални документи)
АПРИЛ	3	Контрола во супермаркети во однос на чување, складирање, ладен ланец и одвоеност на композитните од другите производи од животинско потекло.
	4	Официјални контроли на млекари (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
МАЈ	1	Официјални контроли на кланици (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	2	Официјални контроли на објекти за обработка на млеко со традиционални карактеристики- мандри (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	3	Контрола на зелени пазари (производи од млеко, мед, јајца) услови на чување, означување.
	4	Официјални контроли на рибници (ДПП/ДХП, издавање на комерцијални документи)
	5	Контрола на ВМП во малопродажба (ветеринарни аптеки, пет шоп, земјоделски аптеки и зелени пазари)
ЈУНИ	1	Официјални контроли на објектите операторите со нус-производи од животинско потекло (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост)
	2	Контрола на операторите кои увезуваат нус производи од животинско потекло(во однос на редовност на пријавување за пристигање на пратката до официјални ветеринарни, планови за сопствени контроли, број на увезени пратки во одреден временски период,)

	3	Контрола на операторите кои извезуваат нус производи од животинско потекло (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите)
	4	Контрола на малопродажни објекти (месарници, месарници со изработка на подготовки од месо, рибарници и специјализирани продавници за млеко и производи од млеко, мед и супермаркети) -во однос на ДХП, ДПП, микробиолошки критериуми, означување, декларирање, следливост и ладен ланец на производи од животинско потекло.
ЈУЛИ И АВГУСТ	1	Официјални контроли на оператори со храна од животинско потекло (млеко и производи од млеко, месо и производи од месо мед и производи на база на мед, јајца во однос на следливост, означување, декларирање, ладен ланец, дистрибуција, микробиолошки критериуми и издавање на комерцијален документ).
	2	Официјална контрола на објекти за расекување на месо и за препакување на месо,риба и производи од риба(ДХП/ДПП, следливост, означување, декларирање, ладен ланец, дистрибуција, микробиолошки критериуми ,комерцијални документи)
	3	Официјални контроли на центри за пакување на јајца и собирни центри(спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми,вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	4	Контрола на угостителски објекти (хотели, ресторани, сендвичари, гостилници, летни тераси) во однос на следливост, чување, складирање и означување на храна од животинско потекло).
СЕПТЕМВРИ	1	Официјална контрола на увозници на производи од животинско потекло-ладилници и складови(во однос на редовност на пријавување за пристигање на пратката до Официјален ветеринар, ДПП/ДХП,планови за сопствени контроли,број на увезени пратки.)
	2	Контрола на спроведување мерки за контрола на зоонози-по посебни програми (согласно Национален контролен план за намалување на присуството на салмонелозата, и следење на бацилоносителство, следење на земање на брисеви во кланица за следење на салмонела)
	3	Официјални контроли на оператори за мешовити производи.(спроведување на ДПП/ДХП,планови за сопствени контроли на операторите,дистрибуција, комерцијални документи)
ОКТОМВРИ	1	Официјални контроли на објектите за производство на храна за животни (спроведување на ДПП/ДХП,планови за сопствени контроли на операторите,)
	2	Контрола на увозниците на храна за животни-истовар и место на складирање.(спроведување на ДПП/ДХП,планови за сопствени контроли на операторите)
	3	Официјални контроли на објекти за собирање и пакување на мед (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите, означување, комерцијални документи)
	4	Официјални контроли на кланици .(спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми,вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи

	5	Официјални контроли на објекти за производство на производи од месо и риба (ДХП, ДПП, микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост, комерцијални документи)
НОЕМВРИ	1	Контрола на ВМП во малопродажба (ветеринарни аптеки, пет шоп, земјоделски аптеки и зелени пазари)
	2	Официјални контроли на млекари (спроведување на ДПП/ДХП, планови за сопствени контроли на операторите во однос на микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост по комерцијални документи)
	3	Официјални контроли на објекти за препакување на месо, риба и производи од риба (ДХП, ДПП, микробиолошки критериуми, вода, означување, декларирање и следливост)
ДЕКЕМВРИ	1	Контрола на малопродажни објекти (месарници, месарници со изработка на подготовки од месо, рибарници и специјализирани продавници за млеко и производи од млеко, мед) во однос на означување, декларирање, следливост, ладен ланец и дистрибуција на производи од животинско потекло, потекло и означување на медот.
	2	Контроли во угостителски објект-ресторани во однос на потекло на производи од животинско потекло, означување, чување и комерцијални документи
	3	Корективни контроли

Во текот на годината се реализираат и инспекциски надзори при редовно колење во кланиците, при редовно производство во објекти-млекари, производството на месни производи, преработки, производство на добиточна храна, контрола на нуспроизводи од животинско потекло, инспекциски надзор при преглед на пратки од производи од животинско потекло, храна за животни и нус производи од увоз на местото на истовар.

Генерални аудита на објектите ќе се врши по посебен план од страна на аудит тимови со состав од Секторот за инспекциски надзор и Секторот за ветеринарно јавно здравство. Планот го изготвуваат Раководителите на Секторот за инспекциски надзор и Секторот за ветеринарно јавно здравство, а го одобрува Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство.

ДРЖАВНА ИНСПЕКЦИЈА ЗА ХРАНА ОД НЕЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Задача на Одделението за државна инспекција за храна од неживотинско потекло е да го редуцира ризикот од небезбедна храна во Република Македонија така што ќе планира, организира и извршува официјални контроли на објектите и операторите со храна од неживотинско потекло и производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната.

Основна цел е да се заштитат потрошувачите од небезбедна храна со подигање на нивото на производство и промет на храна, од аспект на безбедност, преку имплементирање и одржување на ДХП, ДПП и НАССР систем. Официјалните контроли инспекторите за храна ќе ги вршат континуирано на целата територија

на Република Македонија, со одредена динамика согласно годишни, квартални, месечни, неделни или дневни програми и планови. При подготовка на програмите и плановите ќе се води грижа со официјалните контроли да бидат опфатени сите објекти и оператори со храна од неживотинско потекло.

Со обработка на податоци од подрачните единици на територијата на Република Македонија се евидентирани 18858 објекти и оператори со храна. Претпоставка е дека постојат објекти и оператори со храна што до сега не се евидентирани.

Направената категоризација по ризик според Водичот за категоризација на објектите и операторите со храна и планирање на инспекциите базирани врз основа на анализа на ризик во Република Македонија со број на објекти и оператори со храна по градови во Република Македонија е следна:

Табела: Распореденост на објекти и оператори со храна категоризирани по ризик по градови

П.Е.	Објекти со висок ризик	Објекти со среден ризик	Објекти со низок ризик	Објекти со многу низок ризик	Вкупно
Скопје	1362	280	1295	3747	6684
Куманово	169	53	144	478	844
Велес	81	46	58	334	519
Тетово	165	60	74	361	660
Гостивар	203	46	153	501	903
Кичево	83	21	48	154	306
Македонски Брод	9	2	1	18	30
Дебар	32	7	13	37	89
Струга	143	27	114	300	584
Охрид	328	39	201	660	1228
Битола	227	90	239	838	1394
Ресен	34	8	12	114	168
Демир Хисар	13	10	10	36	69
Прилеп	118	80	161	529	888
Крушево	16	4	13	38	71
Кавадарци	86	27	39	327	479
Валандово	6	2	11	26	45
Демир Капија	9	3	2	18	32
Неготино	32	14	27	106	179
Гевгелија	91	31	29	242	393
Дојран	36	4	7	43	90
Струмица	154	51	122	670	997
Радовиш	26	9	27	126	188
Штип	86	35	67	285	473
Свети Николе	26	13	19	103	161
Кочани	66	21	67	250	404
Пехчево	10	4	9	27	50
Виница	41	10	14	76	141
Берово	31	5	10	97	143
Делчево	33	5	28	102	168
Крива Паланка	45	9	32	175	261

Кратово	16	4	10	58	88
Пробиштип	25	8	11	85	129
Вкупно	3802	1028	3067	10961	18858

Планирани активности

Инспекторите за храна кои ќе работат на терен во подрачните единици вкупно се 48 на број и секој поединечно просечно ќе извршува 25 официјални контроли месечно. Покрај овие инспектори контроли ќе вршат и 1 помошник инспектор и 13 помлади инспектори.

Инспекторите за храна кои при увоз ќе ја контролираат храната од неживотинско потекло и предметите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, вкупно се 9 на број и заедно ќе извршуваат официјални контроли на околу 2700 пратки месечно. Покрај овие инспектори контролите ќе ги вршат и 2 помлади инспектори.

Вид на активност

Инспекторите за храна од Одделението за државна инспекција за храна од неживотинско потекло ќе извршуваат официјални контроли:

- согласно програмите и плановите;
- по приоритети заради актуелно настанати ситуации;
- по извршена регистрација на објекти и оператори со храна од неживотинско потекло;
- на барање за добивање на сертификат за безбедност на храна од неживотинско потекло и производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната;
- по поднесени претставки од потрошувачи и граѓани;
- за време на кризи согласно план за управување со кризи;
- на барање на операторите со храна кои вршат увоз на храна од неживотинско потекло.

Динамика

Динамиката на планираните официјалните контроли ќе се определува според:

- категоризацијата на објектите и операторите со храна според ризикот (висок, среден, низок и многу низок ризик);
- приоритети заради актуелно настанати ситуации;
- индикации и сомневања.

Официјалните контроли по барања на оператори со храна и претставките од потрошувачи и граѓани ќе се извршуваат веднаш или во најкус можен рок.

Зачестеност на инспекциските контроли

Инспекциските контроли треба да се извршуваат според Водичот за категоризација на објектите и операторите со храна и планирање на инспекциите базирани врз основа на анализа на ризик во Република Македонија:

- во објекти со висок ризик - три пати годишно;
- во објекти со среден ризик - два пати годишно;
- во објекти со низок ризик - еднаш годишно и
- во објектите многу низок ризик – еднаш во две години.

Водоснабдување

Официјални контроли ќе се извршат еднаш во текот на годината на големите водоснабдителни системи. Инспекторите за храна ќе извршуваат официјални контроли на јавните објекти и операторите за водоснабдување на населението при постоење на хигиенско-епидемиолошки индикации.

Очекувани резултати

Во текот на 2018 година Одделението за државна инспекција за храна од неживотинско потекло планира да се извршат:

- околу 14000 официјални контроли на објекти и оператори со храна и
- околу 32000 официјални контроли на пратки од увоз на храна од неживотинско потекло и предмети и материјали што доаѓаат во контакт со храната.

План

Во прилог на програмата е планот кој ги прецизира активностите во временски интервал од четири месеци.

Табела 2: Табела за извршување на инспекциски контроли во одреден временски период

	Временска рамка	Извршување на активности
1.	Од 01.01.2018 до 30.04.2018	1. Прва контрола на угостителски објекти со висок ризик <ul style="list-style-type: none">– ресторани– кујни и кетеринг– гостилници– слаткарници
		2. Прва контрола на објекти за производство на слаткарски

		<p>производи</p> <p>3. Прва контрола на производни објекти со среден ризик, фабрики, погони, работилници</p> <ul style="list-style-type: none"> – објекти за производство на кафе, какао, чаеви, зачини, додатоци на храна, адитиви и сол – мелници – објекти за преработка на овошје и зеленчук – објекти за производство на леб и бели печива – објекти за производство на масло и производи од масло <p>4. Контрола на производни објекти со низок ризик, фабрики, погони, работилници</p> <ul style="list-style-type: none"> – објекти за производство на кондиторски производи, чоколади, бонбони и флипс производи – објекти за производство на шеќер – објекти за преработка на печурки – објекти за доработка и препакување на житарки, јаткасти плодови – објекти за производство на безалкохолни пијалаци и пиво – производство и пакување на вода <p>5. Контрола на градски системи за водоснабдување и селски водоводи</p>
2.	Од 01.05.2018 до 31.08.2018	<p>1. Втора контрола на угостителски објекти со висок ризик</p> <ul style="list-style-type: none"> – ресторани – кујни и кетеринг – гостилници – слаткарници <p>2. Втора контрола на објекти за производство на слаткарски производи</p>

		<p>3. Контрола на други угостителски објекти</p> <ul style="list-style-type: none"> – кебапчилници – пицери – млечни ресторани – сендвичари – бурекчилници – бифиња – шанкови
		4. Контрола на објекти за промет со слаткарски производи
		5. Контрола на објекти за производство на мраз
3.	Од 01.09.2018 до 31.12.2018	<p>1. Трета контрола на угостителски објекти со висок ризик</p> <ul style="list-style-type: none"> – ресторани – кујни и кетеринг – гостилници – слаткарници
		2. Трета контрола на објекти за производство на слаткарски производи
		<p>3. Втора контрола на производни објекти со среден ризик, фабрики, погони, работилници</p> <ul style="list-style-type: none"> – објекти за производство на кафе, какао, чаеви, зачини, додатоци на храна, адитиви и сол – мелници – објекти за преработка на овошје и зеленчук – објекти за производство на леб и бели печива – објекти за производство на масло и производи од масло
		<p>4. Контрола на објекти за продажба на храна</p> <ul style="list-style-type: none"> – супермаркети

		<ul style="list-style-type: none"> - маркети - продавници
		5. Контрола на објекти за складирање и чување на храна
		6. Контрола на винарии и објекти за производство на алкохолни пијалаци и оцет
		7. Контрола на останати угостителски објекти со многу низок ризик <ul style="list-style-type: none"> - кафе барови - ноќни барови - игротеки
		8. Контрола на објекти за производство на производи и материјали што доаѓаат во контакт со храна
4.	Од 01.01.2018 до 31.12.2018	1. Официјални контроли на ново регистрирани објекти и оператори со храна од неживотинско потекло <ul style="list-style-type: none"> - секој нов започнат бизнис со храна
5.	Од 01.01.2018 до 31.12.2018	1. Контрола на храна од неживотинско потекло и предмети и материјали кои доаѓаат во контакт со храна при увоз
6.	Од 01.01.2018 до 31.12.2018	1. Водење евиденција, вршење регистрација на објекти и оператори со храна и подготвување извештаи

ДРЖАВНА ВЕТЕРИНАРНА ИНСПЕКЦИЈА НА ГРАНИЧЕН ПРЕМИН

Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин и Одделението за меѓународна трговија и сертификација се во постојана соработка во процесот на извршување на планираните активности за работа во рамките на Секторот за инспекциски надзор.

Годишниот план за работа е изготвен согласно стратешките документи на Агенцијата за храна и ветеринарство, националната програма за усвојување на правото на ЕУ, годишниот план за мониторинг на храната од животинско потекло од увоз, меѓународните билатерални договори за соработка во областа на ветеринарството и меѓународните конвенции за контрола на стоки на границите, како и врз основа на законските и подзаконските решенија и обврските за нивна имплементација.

Планирани активности:

1. Контрола на пратки со живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло

Контролата на пратки со живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло на граничен премин ја вршат вкупно 19 официјални ветеринари на граничен премин распоредени на 10 ветеринарни инспекциски места на граничен премин во рамките на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин. Ветеринарните инспекциски места се определени со *Одлуката за определување на ветеринарни инспекциски места на граничен премин* (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/10).

Сите пратки кои се пријавуваат за ветеринарна контрола согласно Законот за ветеринарно здравство и Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, листа на трети земји од кои е одобрен увоз и транзит, формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или други документи што ја придружуваат пратката со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло, како и начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на пратка со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло (Службен весник на РМ бр. 53/10 со последна измена), подлежат на задолжителен (100%) преглед на документи и на идентитет, додека физичкиот преглед на истите е со намалена фреквенција при увоз. Фреквенцијата на физичкиот преглед е дадена во Прилог V од наведениот правилник и се однесува на одредени производи од животинско потекло во зависност од категоријата.

Сите пратки кои се пријавуваат за ветеринарна контрола се евидентираат во “Главниот информативен систем за гранична инспекција“ и за сите се води засебен предмет во хартиена форма. Врз основа на тоа, Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин изработува годишен извештај за работа во кој се наведува вкупниот број на пратки од увоз, транзит, уништени пратки, вратени пратки како и пратки кои се увезени за понатамошна преработка во тековната година.

Покрај “Главниот информативен систем за гранична инспекција“, Секторот за гранична инспекција го користи и ЕХИМ системот *Едношалтерски систем за увоз и извоз (single window) и контрола при единствено застанување (one stop shop)*“. ЕХИМ системот е дел од стратегијата на Владата за интегрирано гранично управување. ЕХИМ системот овозможува намалување на времето за премин на границата, и достапност 24 часа, 7 дена во неделата со што се овозможува олеснување на трговијата. Под надлежност на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин се следните лиценци кои се издаваат во ЕХИМ системот: N640, N853, I047 и I046.

Во 2018 година ќе се спроведува и годишната мониторинг програма за храна за исхрана на животни врз основа на која е изработен и план за број на мостри од

увоз кој го изработи Одделението за безбедност на храна за исхрана на животни од Секторот за ветеринарно јавно здравство.

Во текот на 2018 година се предвидува во Република Македонија да се увезат околу 15.000 пратки и низ територијата на Република Македонија да транзитираат околу 3.700 пратки, односно вкупно на граничен премин на влез во Република Македонија се очекува да се нотифицираат околу 18.700 пратки со живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло.

Годишен план за мониторинг на храната од животинско потекло од увоз

Воспоставувањето на контролен систем компатибилен со контролниот во ЕУ е со цел да се зголеми ефикасноста и ефективноста на граничните инспекциски контроли, при што нема да биде доведено во прашање здравјето на луѓето, животните и животната средина. Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин изработи годишен план за мониторинг на храната од животинско потекло од увоз.

Годишниот план се изработи врз основа на методологија за проценка на ризикот на пратките од увоз која се базира на податоци собрани во текот на претходната година од годината кога се врши мониторингот.

Годишен план за мониторинг на храната од животинско потекло од увоз за 2018 година ќе се применува во текот на целата година. Со целосно спроведување на програмата се очекува:

- **Намалување на фреквенцијата на преглед на пратките на граничен премин;**
- **Намалување на времетраењето на прегледот со поедноставување на увозните постапки со намалување, усогласување и хармонизирање на документираните барања и постапки, што секако е основа и за воспоставување на меѓу институционална координација (SPS надлежни органи со Царинската управа) во областа на управување со ризик и контрола на увозно/извозните постапки, кои се есенцијални во воспоставувањето на билатералната и регионалната соработка;**
- **Редуцирање на бројот на пратките од увоз кои ќе подлежат на земање на мостра за лабораториски анализи при што значително би се намалил бројот на пратките кои ќе подлежат на лабораториска анализа во споредба со досегашните пратки;**
- **Намалување на трошоците поврзани со увозно/извозните постапки;**
- **Ставање на јавното мислење во фокусот на вниманието на надлежните органи за ветеринарна контрола, безбедност на храна и санитарната-фитосанитарната контрола.**

Ставање во функција на надградениот систем - “Главен информативен систем за гранична инспекција“

Активностите за надградба на “Главниот информативен систем за гранична инспекција“ во делот на контрола на живи животни, производи, нуспроизводи од животинско потекло и храна за животни, вклучува:

Надградба и подобрување на модулот за живи животни, производи, нуспроизводи од животинско потекло и храна за животни (модул НФАП), и Воспоставување на нов модул за храна од неживотинско потекло и производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната.

Целта на системот (НФАП) беше да овозможи електронска база на податоци за сите увозни пратки, попатна документација за истите и резултати од лабораториските анализи. Исто така, системот требаше да овозможи полесно вршење на проценка на ризик за сите пратки од увоз и анализа во зависност од потребите на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин.

По употреба на системот во првиот квартал од 2016 година беше утврдено дека новиот модул (НФАП) не ги задоволува потребите на официјалните ветеринари на граничен премин како и на вработени во Секторот за инспекциски надзор во централата на Агенцијата за храна и ветеринарство и истиот беше исклучен од употреба, по што беше вратен системот кој претходно беше во употреба (ГЛ-ВЕТ-ЕР).

За утврдување на недостатоците на НФАП модулот и негово повторно вклучување, беше формирана е работна група која во третиот и четвртиот квартал од 2016 година изврши многубројни тестирања на модулот при што беа утврдени дополнителни недостатоци.

Во текот на 2017 година беше формирана нова работна група со цел продолжување и развивање и тестирање на подобрена верзија на НФАП системот. Во 2018 година се очекува врз основа на активностите на работната група да се увиди состојбата со подобрена верзија на НФАП системот, и доколку е потребно да се направат тестирања додека да се дојде до верзија на модулот која ќе ги задоволи потребите на Секторот за инспекциски надзор.

Транспозиција на ЕУ законодавството од областа на увозот

Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин врши редовно следење и транспозиција на законодавството на Европската Унија (регулативи, одлуки и директиви) од областа на увозот. Во изработката и усвојувањето на актите Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин соработува со Секторот за ЕУ и меѓународна соработка во рамките и Секторот за здравствена заштита на животните на АХВ и Секретаријатот за законодавство при Владата на Република Македонија.

Во врска со усвојувањето и соодветно имплементирање на Листата на животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло кои при увоз и транзит подлежат на проверка од страна на официјален ветеринар на граничен премин која е усогласена со Одлуката на Комисијата бр. 2007/275/ЕЗ, Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин во текот на 2018 година ќе

изврши усогласување со претставници на Царинската Управа на РМ за внесување на измените во EXIM системот.

Врз основа на ЕУ законодавството и согласно нотификацијата на нови болести и жаришта во ОИЕ и АДНС системот, Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин изработува решенија за безбедносни мерки за заштита од болести кај животните и луѓето кои се однесуваат на увозните пратки.

Се очекува во 2018 година Секторот за здравствена заштита на животните да преземе дел од обврските за изработка на решенија за безбедносни мерки за заштита од болести кај животните и луѓето.

Европското законодавство во рамките на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин се транспонира во национални акти и тоа: правилници, решенија за безбедносни мерки, упатства и прирачници за работа.

Во рамките на 2018 година се очекува да се донесат нови Упатства за работа на официјалните ветеринари на граничен премин и вработените на централно ниво со кои ќе се овозможи доследно, правилно и унифицирано спроведување на прописите.

Соработка со други државни органи кои имаат надлежности во контролата на меѓународниот промет

Согласно член 83 од Законот за ветеринарно здравство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 113/2007, 24/2011, 134/2011, 123/2012 и 43/2014), како и член 96 од Законот за безбедност на храна ("Службен весник на РМ" 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13 и 43/2014) регулирана е и соработка со Царинската управа/царинските службеници на централно и локално ниво.

Согласно начелата на Националниот акциониот план за спроведување на Стратегијата за интегрирано гранично управување на Владата на РМ, во контролата при меѓународното движење на стоките покрај другите агенции, вклучена е и ветеринарната инспекциска служба на граничните премини. Од тука, и АХВ како дел од оваа меѓу институционална соработка, има успешна соработка со други јавни служби на граничниот премин посебно со царинската управа и граничната полиција, како и сите други јавни служби присутни на граничните премини, се со цел развојот на Интегрираното гранично управување т.е во развојот на еден систем што ќе овозможи олеснување на протокот на лица и стоки преку државната граница согласно европските стандарди и најдобрите практики.

Ефикасното гранично управување и безбедност на границата претставува приоритет од најголемо значење за Република Македонија. Главната задача е да се обезбеди вистинска рамнотежа меѓу отворени, но истовремено и безбедни и контролирани граници: отворени граници за трговија, туризам и други форми на легитимно движење на лица и стоки, меѓутоа граници кои се безбедни и контролирани во поглед на законите кои доаѓаат од нелегалната миграција, трговијата со луѓе, активности на криминални мрежи и тероризам.

ЕХИМ системот “Едношалтерски систем за увоз и извоз (*single window*) и контрола при единствено застанување (*one stop shop*)” е воспоставен на 03.11.2009 со што се намали времето за премин на границата, а со тоа и процедурите и режимот на контрола на лица и стоки.

ЕХИМ системот овозможува пребарување според тарифниот број на стоките и добивање информации за тоа кои дозволи се потребни за увоз, извоз или транзит преку користење на повеќе опции за пребарување.

ЕХИМ овозможува електронско поднесување на барањата за дозволи за увоз, извоз и транзит од страна на деловната заедница, како и електронско издавање на дозволите од страна на надлежните институции. Преку системот, подносителите можат да го следат статусот на процесирање на нивните барања, се до нивното конечно издавање.

Во оваа насока на соработка со Царинската Управа, Агенцијата за храна и ветеринарство има доделено и одредени овластување на Царинската управа кои се однесуваат на контрола на храната која се внесува во Република Македонија како личен багаж согласно Правилникот за начинот на вршење на проверка и преглед на граничен премин на пратки од животинско потекло кои се внесени како личен багаж на патниците и се наменети за лична употреба или некомерцијални цели („Службен весник на Република Македонија“ бр. 94/2009 и бр.139/2009). Исто така и одредени надлежности за вршење на проверки и преглед на пратки домашни миленици кои не се наменети за трговија или за пренос на други лица (некомерцијални цели) се префрлени на царинската служба на граничен премин во случај на увоз и транзит, согласно Правилникот за начинот и постапката за транзит, начинот и постапката на проверките и прегледот на пратките во транзит и начинот и постапката за увоз на домашни миленици (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/2015), како и согласно Измените и дополнувањата на Законот за ветеринарно здравство (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 123/2012).

Измените кои стапија на сила, а се однесуваат на новата регулатива за движење на домашните миленици по теркот на ЕУ, во голема мера ќе го олеснат протокот на овој вид пратки наменети за некомерцијални цели, со воспоставување на полиберални услови за внес и движење на истите.

Во текот на 2018 година ќе се зајакне соработката со Царинската Управа во поглед на размена на податоци за контрола на храната која се внесува во Република Македонија како личен багаж и контролата на домашни миленици кои не се наменети за трговија или за пренос на други лица (некомерцијални цели).

Во 2018 година се очекува продолжување на соработката со Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) и ЦУ со цел овозможување на Агенцијата за храна и ветеринарство да се приклучи на системот за интероперабилност, заедно со Царинската Управа, со што би се олеснила работата на официјалните ветеринари на граничен премин во ЕХИМ системот. Овие активности ќе бидат условени од обезбедување сервер со технички спецификации кои ги наметнува МИОА.

Одржување на ISO стандард 9001:2015

Одржување на ISO стандард 9001:2008 како хоризонтална активност која се спроведува на ниво на Агенцијата подразбира извршување на активности за ажурирање на документите кои се усвоени на ниво на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин и нивно доследно спроведување.

Во текот на 2017 година продолжија активности за спроведување на акредитација на инспекциските тела на граничен премин согласно барањата на ISO 17020. Се очекува овој процес да заврши во 2018 година.

Обуки

Обуките во рамките на Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин ќе се организираат во согласност со Годишната програма на Агенцијата за храна и ветеринарство за обука на државните службеници за 2018 година.

ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МЕЃУНАРОДНА ТРГОВИЈА И СЕРТИФИКАЦИЈА

Ветеринарно-здравствена сертификација

Одделението за меѓународна трговија и сертификација е во постојана соработка со Одделението за државна ветеринарна инспекција на граничен премин и учествува во процесот на извршување на сите планирани активности за работа во рамките на Секторот за инспекциски надзор.

Во рамките на Одделението за меѓународна трговија и сертификација се врши меѓународна кореспонденција со надлежните органи, амбасадите и дипломатските претставништва на земјите извознички, со цел усогласување на увозните односно извозните услови при тргување со пратки живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло.

Врз основа на здравствениот статус на животните во различни земји, како и врз основа на билатералните и мултиралните договори кои Република Македонија ги има потпишано со земјите со кои има трговска соработка, се креираат увозните-извозните политики за пратки кои се под надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Во Одделението за меѓународна трговија и сертификација, се изготвуваат ветеринарно здравствени сертификати, како и дополнителни здравствени гаранции кои ги придружуваат пратките живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло наменети за увоз во Република Македонија, како и пратките кои се наменети за извоз во други земји од Република Македонија.

Моделите на ветеринарно-здравствените сертификати кои ги придружуваат пратките наменети за увоз во Република Македонија, се пропишуваат во подзаконските акти и се во согласност со европското законодавство.

Активности во делот на ЦЕФТА договорот за асоцијација и стабилизација и Светска Трговска Организација

Одделението за меѓународна трговија и сертификација има обврска за спроведување на предвидените проекти и активности, во делот на соработката со земјите членки кои се потписнички на ЦЕФТА Договорот за асоцијација и стабилизација, а во смисла на симплификација на постапките и олеснување на трговијата во регионот. Со потпишување на Регионалниот Дополнителен протокол 5 за олеснување на трговијата, во рамки на ЦЕФТА 2006 Договорот, планирани се активности кои ќе се одвиваат до 2020 година.

Во рамките на ЦЕФТА 2006 Договорот, развиен е проектот за основање на ЦЕФТА СПС база на податоци, која редовно се ажурира согласно донесените СПС мерки и други подзаконски акти. СПС база на податоци е развиена со цел зголемување на транспарентноста на работата на институциите и надминување на трговските бариери со пратки од живи животни и производи од животинско потекло.

Една од обврските на Агенцијата за храна и ветеринарство, која произлегува од членството на Република Македонија во Светската Трговска Организација, е нотификација на сите донесени безбедносни СПС мерки и законски акти кои имаат влијание врз трговијата помеѓу земјите. Исто така има обврска да проследи одговори до СТО на сите релевантни прашања доставени од другите земји членки. Одделението за меѓународна трговија и сертификација е активно вклучено во процесот на нотификација и проследување на информации во делот на трговијата со живи животни, аквакултура, производи и нус производи од животинско потекло.

V. СЕКТОР ЗА ЕУ И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во Секторот за ЕУ меѓународна соработка функционираат 2 одделенија:

- Одделение за ЕУ легислатива и европска интеграција,
- Одделение за меѓународна соработка и комуникација,

Во Секторот работат вкупно 9 вработени.

Во Одделение за ЕУ легислатива и европска интеграција работат 1 раководител на одделение, 2 соработника и 3 помлади соработници (вкупно 6).

Во Одделение за меѓународна соработка и комуникација работат 1 соработник и 2 помлади соработник (вкупно 3).

Определбата на Република Македонија за пристапување во ЕУ и должностите за спроведување на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, ја утврдуваат потребата за усогласување на националното законодавство од областа на безбедноста на храната со соодветното Европско законодавство, односно ЕУ Acquis, како и негова целосна имплементација во областа храна.

Поглавјето 12 - Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика, преку соодветните надлежни органи одговорни за безбедност на храната во Република Македонија, детално ја разработува оваа област, почнувајќи од примарното производство на храна до нејзината употреба од страна на крајниот потрошувач.

Секторот за ЕУ и меѓународна соработка врши развивање и координација на политиките и активностите поврзани со евроинтеграцискиот процес во рамки на АХВ, со осврт на приближувањето на националното законодавство со законодавството на ЕУ; подготвување на извештаи за напредокот во процесот на пристапување на Република Македонија (РМ) кон Европската Унија (процесот на евроинтеграција) постигнат во рамки на Поглавјето 12 - Безбедност на храната, ветеринарната и фитосанитарната политика, координација на институциите вклучени во спроведување на активностите кои се опфатени во Поглавјето 12, подготвување на активности за преговорите со ЕУ, како и организирање и раководење на активностите поврзани со управување на проекти, координација на странска помош, како и спроведување на процесот на меѓународната и билатералната соработка.

Планирани активности

Евроинтеграција и преговори

Следење на степенот на реализација на активностите предвидени со НПАА ревизија 2018 - Поглавје 12 - Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика

По усвојувањето на Националната Програма за усвојување на правото на Европската Унија ревизија за 2018 (НПАА ревизија 2018)¹, ќе започне процесот на следење /мониторинг/ на реализацијата на активностите предвидени со овој сеопфатен стратешки документ за подготовките за членство на Република Македонија во Европската Унија (ЕУ).

Следењето ќе се врши со помош на следните механизми:

а) Постојано ажурирање на статусот (секоја промена) на реализација (паралелни активности):

- Табеларно ажурирање во интерна матрица за Поглавје 12 на АХВ, координатор за Поглавјето 12; и
- Online ажурирање на NPAAPortal (<http://npaa.sep.gov.mk/npaaportal/>), web апликација на Секретаријатот за европски прашања - СЕП).

б) Известување, по претходно барање на СЕП², за постигнатиот напредок во рамки на Поглавјето 12 (активности предвидени со НПАА ревизија 2018 односно активности кои се поврзани со евроинтеграцискиот процес на РМ);

в) Известување за степенот на реализација на активностите предвидени со НПАА ревизија 2018 - Поглавје 12 во случај на задоцнета реализација заедно со образложение за доцнењето и очекуван рок за донесување (изработка на квартални информации од страна на АХВ, заради информирање на СЕП и постапување по заклучоци на ВРМ); и

г) Презентирање на статусот и постигнатите и очекувани резултати во врска со планираната реализација на активностите од НПАА ревизија 2017 на седници на Работниот Комитет за евроинтеграции - РКЕИ и Поткомитетот на РКЕИ на кои ќе се дискутира за постигнатиот напредок.

Во информациите под точка г) се содржани и проблемите на кои наидува секоја од институциите поединечно што негативно влијаат на динамиката на усогласувањето на националното законодавство со европското како и прилагодувањето на националните институции кон европските резултати поврзани со членството во ЕУ а што се во надлежност на институцијата носител и учесници на Поглавјето 12.

Со последната ревизија на НПАА (ревизијата за 2018 година) предвидена е реализација на 25 активност за 2018 година во подрачјата во надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство.

¹ НПАА во електронска форма е достапна на web страната на Секретаријатот за европски прашања, www.sep.gov.mk

² стручна служба при Владата на Република Македонија во својство на национален односно хоризонтален координатор на евроинтеграцискиот процес на Република Македонија

* Процесот на анализа и планот за акти со кои се презема ЕУ законодавство во моментот на поднесување на Планот е се уште во фаза на подготовка, и може да повлече соодветни измени во Годишниот План.

Подготовката односно програмирањето на НПАА ревизија 2018 година, за разлика од претходните ревизии на НПАА, ќе се спроведе во мај-јуни 2018 година, т.е. после објавата на претстојниот Извештај на ЕК за напредокот на Република Македонија постигнат во евроинтеграцискиот процес во текот на 2017 година. Секторот за ЕУ и меѓународна соработка, ќе подготви план за национални акти кои ќе се усогласуваат со законодавството на ЕУ, а се планирани да се реализираат во 2018 година. Овој план ќе биде составен дел на Годишниот План. Ваквиот пристап има за цел непречена, поедноставна следливост на процесот на реализација на активностите како и добра подготвеност за програмирањето на НПАА ревизија 2018.

Подготовки за XIV состанок за Поткомитетот за земјоделство и рибарство

Кон средината на март 2018 година се очекува да се одржи XIV по ред состанок на Поткомитетот за земјоделство и рибарство. Согласно делокругот на Поткомитетот, Нацрт дневниот ред за претстојниот состанок (XIV по ред) ќе биде предложен од страна на Република Македонија и истиот се очекува да биде усогласен со односно прифатен од страна на Европската Комисија.

Во насока на што подобра подготовка на учесниците на претстојниот Поткомитет за земјоделство и рибарство: на иницијатива на претседавачот за Република Македонија ќе се одржат подготвителни состаноци; ќе се изработи македонска верзија на материјалите која ќе биде доставена во Владина постапка; ќе се изработи англиска верзија на материјалите која ќе биде доставена до Европската Комисија за разгледување, во претходно утврдениот рок, но не подоцна од две недели пред одржувањето на состанокот. Надлежните институции, ќе треба да подготват анализа за потребата од одржување на технички состаноци, во одредени области.

Подготвените материјали, ќе содржат информации со кои ќе се даде јасна слика за моменталната состојба во областа, како и реално да се прикаже напредокот на Република Македонија во усогласувањето на законодавството на Европската Унија со посебен осврт на имплементација на законодавството, понатамошно јакнење на институционалниот капацитет за пристапување во Европската Унија поткрепено со квалитативни и квантитативни показатели /индикатори/.

Согласно досегашната пракса, а во согласност со двете страни (Република Македонија и Европската Комисија), во текот на состанокот на Поткомитетот за земјоделство и рибарство ќе се одвива дискусија по однос на претходно доставените материјали.

По одржување на состанокот, Секторот, ќе учествува во подготовката на Информација до ВРМ за одржаниот состанок како и изработка на акционен план за реализација на активностите кои ќе излезат од заклучоците на XIV состанок за Поткомитетот за земјоделство и рибарство во рамките на надлежностите на

АХВ.

Информирање на Европската Комисија за напредокот на РМ за Поглавјето 12
Изработка на Придонес кон извештајот на Европската Комисија за Поглавје 12
Според воспоставената пракса, а по добиените насоки од страна на ВРМ- СЕП во текот на 2018 г. ќе биде изработен Придонесот кон извештајот на Европската Комисија за Поглавјето 12.

Дополнување на придонесот кон извештајот на Европската Комисија за Поглавје 12

По насоките добиени од страна на ВРМ- СЕП се очекува да се изврши дополнување на придонесот кон извештајот на Европската Комисија за Поглавје 12

Постои можност за второ дополнување за напредокот постигнат во текот на 2018, во случај да да биде побарано од Европската Комисија и последователно насоките добиени од страна на ВРМ-СЕП.

Анализа на Годишниот Извештај на ЕК за постигнатиот напредок на РМ во евроинтеграцискиот процес за 2017 година

По добивањето на Извештајот на Европската Комисија (ЕК) за 2018 година, ќе се пристапи кон компаративна анализа во рамки на Поглавјето 12 – Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика. Со оглед на тоа дека поголем дел од активностите во горенаведеното Поглавје се во надлежност на АХВ, истата согласно соодветните законски прописи во Република Македонија е во улога на координатор на горенаведеното Поглавје.

ЕУ законодавство

Транспозиција на законодавство ЕУ од областа на безбедноста на храната, ветеринарната и фитосанитарната политика

- Во 2018 година ќе се продолжи со увидот на ЕУ законодавството од поглавје 12 (безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика), планирање и транспозиција на ЕУ законодавството од областа на безбедноста на храната и ветеринарна политика во националното законодавство, како и предлагање на закони и други прописи кои треба да се донесат и подготовка на план за транспозиција на релевантните ЕУ мерки во националното законодавство.
- При изработката на прописите во кои се врши транспозиција на ЕУ мерки, ќе се изготвуваат кореспондентни табели ЕУ-МК и МК-ЕУ, Изјава за усогласеност на прописот со законодавството на Европската унија, со цел

следење на степенот на усогласеност на националниот пропис со ЕУ законодавството, други пропратни документи соодветни за прописот и утврдената постапка, како и комуникација со други институции.

- Во постапката на донесување на законите, Одделението за ЕУ легислатива ќе остварува средби со Секретаријатот за законодавство, со цел усогласување на предметниот закон и постапување по забелешките дадени од нивна страна. Паралелно со подготовката на предлог текстот на законот освен вообичаената пропратната документација, ќе се изготвуваат и обрасци за фискални импликации, извештаи за проценка на влијанието на регулативата, меморандуми за доставување на предлог законот до Влада на Република Македонија - Генерален Секретаријат, образложение за законот и други документи.
- Во согласност со Националната програма за усвојување на правото на Европската унија за претстојната 2018 година предвидено е донесување на 25 прописи кои се поврзани со ЕУ мерки, односно во кои се врши транспозиција на законодавството на Европската унија. Се очекува и донесување на национални прописи, во кои не се врши транспонирање на ЕУ мерки. Одделението за ЕУ легислатива ќе учествува во изработката на правилници и други подзаконски акти преку соработка со другите сектори и одделенија во Агенцијата за храна и ветеринарство.

Следење на ЕУ законодавството од областа на безбедност на храна и ветеринарна политика

- Одделението за ЕУ легислатива ќе продолжи со континуирано следење на промените во европското законодавство во однос на безбедноста на храната и ветеринарната политика, што подразбира следење на дневна основа на објавувањето на нови ЕУ прописи од областа на безбедноста на храната и ветеринарната политика, како и измена, дополнувања и исправки на постоечките ЕУ мерки од областа на безбедноста на храната и ветеринарната политика во Службен Весник на Европската Унија, како и на EUR-Lex интернет страната.
- За објавените ЕУ мерки ќе продолжи со известување и проследување на истите до релевантните сектори и одделенија во Агенцијата за храна и ветеринарство на дневна основа. Известувањето на соодветните сектори и одделенија се врши со цел да се земат во предвид најновите промени во европското законодавство и да се пристапи кон навремено изменување и дополнување на националните прописи во кои се транспонирани ЕУ мерки

заради одржување на чекор и постигнување на целосна усогласеност со европското законодавство од релевантните области.

- ќе се продолжи со подготовка на квартални извештаи и збирен извештај за објавените ЕУ мерки, со цел поедноставно и сублимирано презентирање на постојните измени во ЕУ законодавството.

Информирање на јавноста и на засегнатите страни за донесување на нови прописи

Со цел навремено информирање на јавноста и на засегнатите страни за донесување на нови прописи, ќе се врши задолжително прикачување на нацрт и предлог прописите, кои се во надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство, на Единствениот национален електронски регистар на прописи на Република Македонија (ЕНЕР). На тој начин прописите ќе бидат достапни на увид и коментари од јавноста и другите засегнати страни. За таа цел, законите и подзаконските прописи од областа на безбедноста на храната, безбедноста на храната за животни и ветеринарното здравство се прикачуваат на интернет страната на ЕНЕР (www.ener.gov.mk) додека се во фаза на изработка. Покрај прописите на интернет страната на ЕНЕР ќе се прикачуваат и останати релевантни документи кои се од значење за донесување на соодветните прописи. На тој начин се запазува постапката за спроведување на процесот на проценката на влијанието на регулативата.

Подготовка и ажурирање на база на ЕУ мерки и национални законски и подзаконски прописи

Ќе се спроведе континуирано ажурирање на постојната база на податоци во која се внесуваат ЕУ мерките кои се преземени во националното законодавство, како и националните прописи во кои е преземено законодавството на ЕУ, кореспондентни табели и други потребни документи кои се поврзани со процесот на преземање на ЕУ законодавството во националното законодавство. Со оваа алатка ќе се обезбеди увид во степенот на усогласеност на националното законодавство со законодавството на ЕУ од областа на безбедноста на храна и ветеринарна политика, како и преглед на националните прописи кои се изготвени врз основа на ЕУ мерки.

ИПА активности

Во текот на 2018 година работните задачи на ИПА/работна група во рамките на АХВ произлегуваат од Проектните Фише-а (ПФ):

- ПФ Понатамошно усогласување со ЕУ барањата на надлежните органи задолжени за безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика- ИПА-ТАИБ 2012;
- СФ Земјоделство и рурален развој, вклучително и безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика- ИРА/2015/037-907; и
- СФ Земјоделство и рурален развој- ИПА 2019.

ИПА 2012

Во однос на ПФ 2012 во тек на 2018 година ќе се спроведуваат активности поврзани со::

Твининг договор- Понатамошно развивање на контролните системи на надлежните органи во делот на заштита на здравјето на луѓето, животните и растенијата.

Периодот на имплементација на Твининг договорот, чие потпишување се изврши во септември 2016 година, е 18 месеци, а времетраењето на проектот е до септември 2018 година.

Спроведувањето на овој договор ќе се одвива според изготвениот и потпишан Работен план од страна на твининг партнерите, т.е АХВ и Министерството за земјоделство на Р.Италија, а ИПА структурата во АХВ ќе ги спроведе следните активности:

- Мониторинг на сите активности, извештаи и експертски мисии (СПО, МО) за текот на имплементација на проектот;
- Одобрување на извештаи изготвени од проектот, изработка на извештаи, контролни листи за текот на имплементацијата на проектот и известување за евентуални утврдени недоследности;
- Верификација на трошоци, потврда на фактури за извршените услуги (СПО).

ИПА 2015

Во однос на секторското проектно фише од ИПА програмата за 2015, треба да се напомене дека самото спроведување на оваа програма е централизирано, односно договорен орган е Делегација на ЕУ во Република Македонија. Агенцијата за храна и ветеринарство како краен корисник учествува во делот на мониторинг и подготовка на одредена документација за следните проекти:

1. **Набавка на вакцини против болеста беснило** - се спроведува мониторинг на предвидените вакцинални кампањи против болеста беснило кај дивите животни;
2. **Договор за градежни работи на ГП Блаце и Договор за надзор на истиот-мониторинг на спроведување на изградбата на објекти за потребите на ветеринарните и фитосанитарните инспекциски служби на граничен премин Блаце;**
3. **Договор за услуги** - учество во подготовка на проектна задача и останата документација од тендерското досие.

ИПА 2019

Преку оваа програма ќе се спроведе фаза на програмирање со подготовка на документација за финализирање на предлог проект(и) за воспоставување на интегрираниот национален систем за управување со нуспроизводи од животинско потекло.

Меѓународна соработка и комуникација

Во рамките на Одделението за меѓународна соработка и комуникација, меѓу останатите активности, за 2018 година се планира спроведување обуки организирани од страна на ЕУ, и тоа:

- Подготовка, организација, координирање за учество на претставници од Агенцијата за храна и ветеринарство на обуки во организација на Генералниот директорат на Европската комисија за “Здравје и безбедност на храна” (*DG SANTE*), “Подобра обука за побезбедна храна”/“*Better training for safer food (BTSF)*”; и
- Подготовка, организација, координирање за учество на претставници од Агенцијата за храна и ветеринарство на работилници, експертски мисии и студиски посети во организација на TAIEХ за 2018 согласно изготвената TAIEХ мапа за утврдени потреби за обуки.

Табеларен приказ на досега пријавените програми за обуки организација на BTSF кои се доставени до националните контакт точки:

Назив на обука	Бр. на сесии	Бр. на учесници
Подготвеност и раководење при појава на алиментарни интоксикации	2	4
Контрола на контаминенти во храна и храна за животни	3	4
Хигиена на храна во примарно производство	2	2
Превенција и контрола на антимикробна	2	4

резистентност		
Контрола на здравје на растенија	1	1
Дрвени материјали за пакување	1	1
Надзор и менаџмент (земјоделство и хортикултура)	2	2
Надзор и менаџмент (шумарство и животна средина)	1	1
Органско производство	1	1
TRACES	1	2
Вкупно:	16	22

* Сепак, листата со програми за специјализирани обуки во рамките на BTSF дополнително ќе биде надополнета од страна на Генералниот директорат за здравје и безбедност на храна по склучување на новите договори за спроведување специјализирани обуки.

2.6.2. Согласно програмата на TAIEХ, потребите за обуки на вработените во Агенцијата за храна и ветеринарство се покриваат преку две области, и тоа:

А.) Ветеринарна политика

Назив	Вид на настан
Официјални контроли при производство и промет со храна за исхрана на животни	работилница
Ставање во промет на мешани производи од животинско и неживотинско потекло	експертска мисија
Систем за идентификација и регистрација на коњи	експертска мисија
Систем за идентификација и регистрација на свињи	работилница
Биосигурносни мерки кои се применуваат на живинарски фарми	експертска мисија
Благосостојба на животните – заштита на животните во текот на превозот	експертска мисија
Благосостојба на животните – заштита на животните во текот на превозот	студиска посета
Официјални контроли при увоз на MOM	експертска мисија
TRACES систем	работилница
Вкупно:	10

Б.) Безбедност на храна (листата на предложени обуки може да претрпи промени, во зависност од одобрувањето од страна на Европската комисија)

Назив	Вид на настан
Храна за посебни групи – нов концепт	експертска мисија

Храна за посебни групи – нов концепт	работилница
Барања за рециклирани пластични материјали, процедура за одобрување на процес за производство, означување	работилница
Вкупно:	3

ПредлогТАIEX активностите се индикативни и се предмет на одобрување од страна на Европската комисија

Организирање, координација и раководење на активностите поврзани со управување на проекти,

А). Агенцијата за храна и ветеринарство (АХВ) потпиша договор со Европската Агенција за безбедност на храната - ЕФСА за реализација на проект за спроведување на истражувања на навиките во исхраната на деца „Поддршка за национални истражувања во исхраната во сообразност со методологијата на ЕУ Мени (шеста поддршка) – Истражувања кај деца“, кој ќе го реализира во соработка со Институтот за јавно здравје. Истражувањата ќе се спроведат согласно европската методологија за ваков вид истражувања. Договорот за отпочнување на проектот е потпишан во декември 2016 година и предвидено е да трае до декември 2021 година. Вредноста на договорот е 110.000, 00 евра. Со проектот ќе бидат опфатени две категории на деца и тоа, деца на возраст 0-3 години (заклучно со 3 години) и деца на возраст 3-9 години (постари од 3 години до заклучно со 9 полни години).

Со проектот, кој за прв пат ќе се спроведе во земјава, како дел од истражувањето за навиките во исхраната кое ЕФСА го спроведува неколку години во земјите членки на Европската унија, за прв пат, покрај навиките во исхраната во РМ за одредената категорија лица, и македонските традиционални јадења, како дел од националното мени, ќе станат дел од таканареченото ЕУ мени

Спроведувањето на овој проект ќе се одвива според изготвениот акционен план. Во тек е: изготвување на анкетните листови; спремање на водичи за анкетарите; пилот тестирање.

Б.) Агенцијата за храна и ветеринарство, како контакт точка за Кодекс Алиментариус аплицираше на отворениот повик за поддршка од **FAO/WHO Codex Trust Fund (Round 2)**. Апликацијата е изготвена во консултација со повеќе институции, и тоа: Институт за јавно здравје на Република Македонија, канцелариите на СЗО и ФАО во Република Македонија.

Доколку се одобри предложената апликација од страна на **FAO/WHO Codex**, Агенцијата за храна и ветеринарство ќе отпочне со спроведување на предвидените активности за воспоставување на националната Кодекс структура и учество во активностите на Кодекс алиментариус

Индикатори: Воспоставена Codex структура во рамките на Агенција за храна и ветеринарство; Зајакнати институционални капацитети за вклучување на Р.Македонија во Кодекс.

Агенцијата за храна и ветеринарство како национално координативно тело на Европската агенција за безбедност на храна (во понатамошниот текст: ЕФСА) во 2018 година ќе земе активно учество во активностите кои ќе бидат организирани во приоритетните области.

Во 2018 година, Агенцијата за храна и ветеринарство ќе продолжи активно да дава свој придонес во мрежата за проценка на ризик за што на ниво на ЕФСА се формирани работни групи од различни тематски области: зоонози, хемиски контаминанти, резидуи од пестициди и ветеринарно медицински препарати, алиментарни интоксикации, антимикуробна резистентност и други теми. Целта на работните групи е да доставуваат информации со кои се располага на национално ниво за соодветните тематски содржини со што ќе придонесат за воспоставување на база на податоци на ниво на земји членки на Европската унија.

Согласно програмата на ЕФСА, предвидено е секоја од овие работни групи во 2018 година да одржуваат состаноци со следната фреквенција:

- Мрежа за собирање податоци за зоонози – два пати годишно;
- Мрежа за собирање податоци за антимикуробна резистентност – еднаш годишно;
- Мрежа за собирање податоци за појава на алиментарни интоксикации – еднаш годишно;
- Мрежа за хемиски контаминанти - два пати годишно;
- Мрежа за мониторинг на пестициди – два пати годишно;
- Мрежа за потрошувачка на храна и изложеност – еднаш годишно;
- Мрежа за резидуи од ветеринарно медицински препарати – два пати годишно;
- Мрежа за здравствена заштита на животните – еднаш годишно;
- Мрежа за заштита на здравје на растенијата – еднаш годишно.

Дополнително, Агенцијата за храна и ветеринарство ќе земе активно учество на состаноците на мрежите на Советодавниот форум и фокалните точки.

За целите на ширење и развивање на националната мрежа за проценка на ризик, претставници на АХВ, како и други експерти може да учествуваат и на други состаноци кои ќе бидат организирани од страна на ЕФСА.

VI. СЕКТОР ЗА ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАБОТИ

Секторот за општи и административни работи е во функција на поддршка во однос на општите работи, архивското и канцелариско работење, правните работи, јавните набавки и информатичката технологија за остварување на целите и приоритетите во работењето на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Секторот остварува редовна комуникација со другите сектори и одделенија во АХВ и разменува информации и искуства, утврдува методологии на работење и други активности согласно регулативата и го следи извршувањето и спроведувањето на истата.

Во рамките на Секторот за општи и административни работи организационо делуваат:

1. Одделение за општи работи, архивско и канцелариско работење;
2. Одделение за правни работи;
3. Одделение за јавни набавки, и
4. Одделение за информатичка технологија;

Во Секторот работат вкупно 16 вработени.

Во Одделение за општи работи, архивско и канцелариско работење работат 1 раководител на одделение и 5 референта (вкупно 6).

Во Одделение за правни работи работат 1 раководител на одделение, 2 советника и 2 помлади соработници (вкупно 5).

Во Одделение за јавни набавки работат 2 советника и 1 помлад соработник (вкупно 3).

Во Одделение за информатичка технологија работат 2 советника (вкупно 2).

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТИ РАБОТИ, АРХИВСКО И КАНЦЕЛАРИСКО РАБОТЕЊЕ

Согласно правната регулатива за канцелариското и архивското работење во Република Македонија Одделението за општи работи, архивско и канцелариско работење во тековната година ќе се грижи за правилно водење на евиденцијата за канцелариското и архивско работење на АХВ, евиденцијата за печатите, штембилите, нивното чување, ставање во употреба, предавање на овластено лице, ставање вон употреба и нивно ништење, согласно важечките прописи.

Канцелариското работење ќе се врши преку писарниците во организационите единици на АХВ преку кои се врши прием на документи, прегледување и распоредување на документи по организациони единици според Планот на архивски знаци, ставање отпечаток на приемен и роковен штембил на документите, заведување на документите во деловодник, начинот на запишување во деловодникот, попис на документи, доставување на документи за работа преку доставна книга, административно-техничка обработка на

документи, испраќање на документи, разведување и класифицирање на документите, класифицирање и средување според архивските знаци.

Архивското работење ќе се врши во архивата на АХВ, каде решените предмети и документи се предаваат од писарницата. За секој архивски знак во архивата е предвидена посебна папка, класер или кутија, каде предметите во папките се редат според бројот и датумот од деловодникот, а папките се чуваат во архивски кутии.

Заради правилно вреднување на документите, како и за нивна поефикасна заштита, чување и користење ќе се врши редовно одбирање на архивскиот од документарниот материјал. По извршеното одбирање, архивскиот материјал ќе се евидентира (попис и опис) и истиот ќе се чува или ќе биде предаден на Државниот архив на Република Македонија, за негово чување.

Согласно Листата на документарен материјал со рокови на негово чување ќе се врши издвојување на документарниот материјал на кој му изминал рокот за чување и за истиот ќе се изготвува попис на документарен материјал за уништување по претходно добиена согласност од Државниот архив.

Во рамки на Секторот-Одделението за општи работи, архивско и канцелариско работење планирано е издвојувањето на архивскиот од документарниот материјал да продолжи и во 2018 година и да се изврши во сите подрачни и гранични единици на АХВ и да бидат изготвени пописни листи на архивски и документарен материјал.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРАВНИ РАБОТИ

Одделението за правни работи во рамките на своето работење ќе продолжи да ги врши управно-правните работи, водењето на управни постапки, изготвување решенија и други акти, одговори, произнесувања по предмети, одговори по тужби, прибирање материјални докази, соработка со Државниот правобранител, Народниот правобранител и други надлежни институции и органи.

Одделението води евиденција за бројот на предмети, извештаи, информации, преставки, дава помош на инспекторите и официјалните ветеринари во АХВ и врши други работи.

Во 2017 година против АХВ се водат судски спорови од повеќе субјекти од кои најголеми се тужбените барања од Ветеринарните друштва кои вршат ветеринарно здравствени активности врз основа на склучен договор со Агенцијата за храна и ветеринарство. Од вкупниот број на судски спорови кои се водат пред надлежните судови, во текот на 2017 година завршени се 38 спорови, а сеуште во тек се 16 спорови.

Во 2018 година ќе продолжат да се следат судските спорови кои се во тек, евентуално нови и произнесување по истите до Државното правобранителство на РМ како законски застапник во споровите.

Во рамки на работењето на Одделението за правни работи ќе се следи и работењето на Комисијата за одлучување по прекршок која согласно член 135 од Законот за безбедност на храна одлучува по прекршоците по Законот за безбедност на храна, Законот за ветеринарно здравство, Законот за безбедност на храна за животни, Законот за заштита и благосостојба на животните, Законот за идентификација и регистрација на животните и други закони од областа на ветеринарството.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Одделението за јавни набавки согласно законската регулатива од областа на јавните набавки ќе се ангажира за изготвување и навремено донесување на Годишниот план за јавни набавки за 2018 година, како и навремено спроведување на активностите за реализација на јавните набавки за остварување на основните цели и приоритети во работењето на Агенцијата за храна и ветеринарство. Овие активности ќе се реализираат со постојана координација со одговорното лице и организационите единици носители на активностите во Агенцијата за храна и ветеринарство.

Во рамките на Буџетот за 2018 година, за реализација на програмските активности на АХВ, со планот за 2018 година планирано е да бидат спроведени повеќе од 40 различни постапки за доделување на договор за јавна набавка согласно Законот за јавни набавки.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Во надлежност на Одделението за информатичка технологија е вршењето на најсложените стручно оперативни и аналитички задачи и активности од областа на координација на процесот на одржување на информатичкиот систем во Агенцијата и организационите единици, следењето и обработката на прашањата што се поврзани со дефинирањето на техничките, програмските и телекомуникационите основи на информациониот систем.

За посоодветно и навремено следење на повеќе активности значајни во работењето на АХВ, одржувањето на информациониот систем и други бази на податоци ќе претставува постојана задача на одделението.

Со планот за работа и во 2018 година се предвидува натамошно редовно следење на функционалноста на Информациониот систем, согледување на можностите за проширување на истиот, дефинирање на нови функции на постоечките модули, регулирање на постапките, овластувањата и обврските на учесниците вклучени во работата на системот, унапредување на контролните системи и друго.

Ќе се настојува да се обезбеди соодветен развој на информатичката структура за поддршка на АХВ, мерки за заштита на информатичкиот систем, одржување на компјутерскиот систем, следење на баскуп-от на податоците на системите и сл.

VII СЕКТОР ЗА СТРУЧНА ПОДРШКА

Сектор за стручна поддршка се состои од

- Одделение за управување на систем за квалитет
- Одделение за координација и контрола на лаборатории
- Одделение за заштита на потрошувачите
- Одделение за стратешко планирање

Во Секторот работат вкупно 9 вработени вклучително и Раководител на сектор и помошник раководител на сектор.

Во Одделение за управување на систем за квалитет работат 2 помлади соработника (вкупно 2).

Во Одделение за координација и контрола на лаборатории работат 1 раководител на одделение и 1 советник (вкупно 2).

Во Одделение за заштита на потрошувачите работат 1 раководител на одделение (вкупно 1).

Во Одделение за стратешко планирање 1 раководител на одделение и 1 помлад соработник (вкупно 2).

Основана цел на Секторот за стручна поддршка е стручна поддршка во спроведувањето на политиките за безбедност на храната и во работата на Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Политика на интегритет и вредности на организација

Во рамките на Секторот за стручна поддршка во соработка со другите сектори и независни одделенија се планира воспоставување на интегриран приод на планирањето и реализацијата на стратешките и оперативните цели на Агенцијата како и нивно поврзување со стратешките приоритети и Програмата на Владата на Република Македонија.

Во таа насока ќе се спроведат следните активности

1. Изготвување на посебен дел во стратешкиот и годишниот план во однос на стратегија за развој на Агенцијата во наредната 2019 година во која би се вклучиле реализираните активности од страна на IPA и другите проекти на Европската Унија, препораките на Европската комисија во поедини сегменти на надлежност на Агенцијата, како и барањата и препораките на EFSA и другите тела на EY, и во одредени случаи барањата и препораките на други меѓународни институции (OIE, WHO, CA, FAO, EMA, CDC). Во рамките на наведениот документ би се инкорпорирале и темите на подобрување на организациската култура и засилување на интегритетот на институцијата со воспоставување на организациони вредности.
2. Поврзување и пренесување на стратешките приоритети и цели во Годишниот План на Агенцијата и изработка на посебни Програми и Оперативни Планови за нивна реализација, како дел од Стратешкиот и Годишниот план.

3. Воспоставување на систем на системско следење и мерење на спроведување на Стратешкиот и Годишниот план, среднорочните и долгорочните приоритети и другите планови и програми на Агенцијата со користење на индикатори на реализација и успешност.
4. Воспоставување на политика на транспарентност и достапност на ниво на Агенцијата
5. Обезбедување на транспарентност и отчетност на активностите на Агенцијата со прикажување на селектирана група на индикатори достапна на јавност за клучните процеси и планови кои се извршуваат од страна на Агенцијата.
6. Воспоставување и промовирање на Кодекс на етика/ Кодекс на однесување со обезбедување на достапност на сите вработени преку интранет и соодветни обуки како и воспоставување на процедура во случај кога однесувањето на другите вработени во субјектот не е во согласност со кодексот на однесување/етика и соодветни мерки на раководството при непочитување на кодексот на однесување/етика.
7. Воспоставување на процедура која го регулира прашањето на конфликт на интерес со упатства/насоки/процедури кои ги регулираат прашањата на прием на подароци, покани и службени патувања
8. Воспоставување на процедура за следење на принципот на превентивно спречување на конфликт на интереси со правилото на раздвојување на должности, односно различни лица да ги извршуваат работите во делот на изготвување, одобрување, контрола и евидентирање на документацијата.
9. Воспоставување на процедура на самооценување на нивото на етика/интегритет со информирање на раководството за резултатите од извршеното самооценување и изготвен акционен план за надминување на утврдените состојби како и редовна контрола на спроведувањето на мерките од акциониот план.
10. Воспоставување на политика/процедура за управувањето со обврски кои произлегуваат и се во согласност со релевантните закони.
11. Анализа на законската регулатива која се однесува на Агенцијата, одредување дали законската регулатива која го регулира работењето на институцијата е меѓусебно неусогласена и/или дали законската регулатива е некомплетна и дали е материјално значајно променета во последната година.
12. Системска годишна ревизија на интегрираниот систем на законски и подзаконски прописи и поврзани со нив процедури упатства и други интерни акти во однос на нивната ефективност и ефикасност.
13. Периодично и системско спроведување на функционална анализа активностите на ниво на Агенцијата и одделениа со преиспитување и оправдување на издржливоста на внатрешна организација и систематизација на работните места и изработување на политика/план/шема на ротација на вработените во рамките на институцијата со план за пополнување на непотполнетите места и евентуално план за вработување.

14. Воспоставување на политка процедура кодекс на обезбедување на јавни услуги.
15. Воспоставување на политка процедура за управување со податоци која е во согласност со законската регулатива како и дефинирање на групата на класифицираните податоци.
16. Воспоставување на процедура политика/правила за ангажирање на надворешни лица.
17. Воспоставување на политка за соработка со невладини организации
18. Воспоставување на интегриран план за обуки изготвен врз основа на специфичните потреби на вработените со посебен дел на обуки за вработените во делот на етика/интегритет
19. Воспоставување на политика процедура за систематска анализа на ризикот за активностите и процесите на Агенцијата, различна од планирањето на задачите на внатрешната ревизија и активностите на Секторот за проценка и комуникација за ризик, со воспоставување на база на податоци која ги содржи идентификуваните ризични фактори во текот на анализата на ризик, со оцена на состојбите од анализата на ризик и соодветни планови и механизми за управувањето со ризикот како и усвојување на Стратегија за управување со ризици со следење на нејзино спроведување согласно насоките од Министерство за финансии и соодветни Процедури за управување со ризик во рамките на стандардот ISO 9001:2015.
20. Воспоставување на интегриран систем на аудит со воспоставување на единствена база на наоди и препораки од спроведените надворешни и внатрешни аудит и посебен тематски аудит од областа на ревизија на успешноста и ревизија на усогласеност како и мониторинг систем за следење и верификација на реализација на имплементацијата на дадените препораки од извештаите од аудитите.

Овластени тела за едукација

Во 2018 година ќе се направат унапредување на процедурите и законското уредување во делот на телата кои се овластени за спроведување на едукација од областа на безбедноста на храната во правец на зголемување на критериумите кои тие тела треба да ги исполнуваат како и програмите за едукација на операторите со храна.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО СИСТЕМ НА КВАЛИТЕТ

Одделението за управување со систем на квалитет има за цел остварување на активности за одржување и континуирано подобрување на системот за менаџмент со квалитет (СМК) согласно барањата на стандардот ISO 9001:2015, со цел исполнување на барањата на корисниците на услуги на АХВ.

Подобрувањето на системот се остварува преку дефинирање на цели за квалитет, активности на ревидирање на документацијата согласно барањата на стандардот,

интерни проверки, изготвување на извештаи од интерни проверки, утврдување на неусогласености, дефинирање корективни мерки, утврдување на ризици, анализа на задоволството на корисниците на услугите на АХВ, спроведување на процес на преиспитување на врвното раководство, како и спроведување на редовна и сертификациска проверка на системот за менаџмент со квалитет со учество на надворешно сертификациско тело.

Континуирано подобрување и усовршување на СМК согласно барањата на стандардот ISO 9001:2015

Одделението за управување со системи за квалитет ја реализира својата цел преку следните активности:

1. Активности за одржување и подобрување на СМК:

- Изготвување на акциски планови за спроведување на активности по сектори/одделенија согласно дадени препораки од спроведена сертификациска проверка;
- Дефинирање на цели за квалитет за 2018 год. во сектори/одделенија во АХВ;
- Стручна поддршка и помош при ревидирањето на документацијата на СМК во секторите/одделенијата на АХВ;
- Дефинирање на ризици согласно барањата на стандардот
- Изготвување на план и програма за интерни проверки;
- Спроведување на интерни проверки согласно план за интерни проверки за 2018 година.;
- Изготвување на извештаи од интерни проверки во АХВ (поединечни и збирни- во улога на тим лидер);
- Утврдување на неусогласености во сектори/одделенија во АХВ;
- Дефинирање корективни мерки со носителите на сите процеси во АХВ и Менаџерот за квалитет;
- Изготвување на евиденција на корективни мерки;
- Следење на степенот на постапување по корективни мерки во сектори/одделенија согласно евиденцијата на корективни мерки во 2017 год.;
- Собирање и анализа на анкетни листови за мерење на задоволството на корисниците на услуги на АХВ и доставување до корисниците на услуги (на месечно ниво);
- Изготвување на Анализа за мерење на задоволството на корисниците на услугите на АХВ;
- Следење на степенот на реализација на поставените цели за квалитет за 2018 год. во сектори/одделенија;
- Изготвување и подготовка на документација за преиспитување на врвното раководство;
- Одржување на состанок за преиспитување на врвното раководство;
- Во соработка со Одделението за стратешко планирање координација со секторите/одделенијата во поглед на изготвување на SWOT/PESTEL анализа за потребите на контекстот на организацијата во рамките на ISO 9001:2015;

2. Унапредување на системите на управување со квалитет на ниво на Агенцијата

Во 2018 година би се спровеле

1. Анализа на потребата од воведување на други стандарди релевантни за карактеристиките на надлежностите на Агенцијата за храна и ветеринарство.
2. Анализа на потребата и можноста на Агенцијата за воспоставување на интегрираност на системите на квалитет на ниво на Агенцијата и потреба од воведување на нови стандарди во административното и оперативното работење.

ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА КООРДИНАЦИЈА И КОНТРОЛА НА ЛАБОРАТОРИИ

Лабораториските испитувања претставуваат важен дел од контролните системи на Агенцијата за храна и ветеринарство. Анализите се користат како доказ за исполнување на операторот/објектот на барањата во согласност со законите и прописите за безбедност на храната. Резултатите од лабораториските испитувања се исто така објективна основа за активностите на надлежниот орган преземени за да се обезбеди високо ниво на здравјето на животните и здравјето на луѓето во Република Македонија.

Секторот за стручна поддршка Одделение за координација и контрола на лаборатории е одговорна да обезбедува лабораториска поддршка за предвидените лабораториски анализи кои ги користат контролните структури на Агенцијата.

Со планираните активности се обезбедува повисоко ниво на соработка со лабораториите од областа на безбедноста на храна и ветеринарно здравство инволвирани во контролниот и мониторинг систем на АХВ

Планирани активности

1. Координација и контрола на работата на лабораториите и евиденција на акредитираните методи за испитување на храната.
2. Следење на податоците во веб страната на Институтот за акредитација на РМ, за новите акредитирани аналитички методи за испитување на храната, храната за животни и методи за испитување во областа на ветеринарно здравство во овластените лаборатории во РМ.
3. Следење на податоците за акредитирани методи во референтните лаборатории во Европските земји за испитување на храната, храната за животни и методи за испитување во областа на ветеринарно здравство.
4. Ажурирање на дата база на акредитирани микробиолошки, хемиски аналитички методи за испитување на храната, храната за животни и методи за испитување во областа на ветеринарно здравство.

5. Комуникација со овластените акредитирани лаборатории за испитување на храна во РМ. Комуникацијата со лабораториите се одвива со дописи, по електронски пат и телефон. Прибираните информации се евидентираат.

6. Подготвување на информации за потребите на секторот за стручна поддршка и во врска со акредитираните методи и доставените лабораториски резултати, евалуирање и проследување на истите.

Посебни активности

1. Согласно Програмата за аудит на лаборатории во областа на безбедност на храната и ветеринарна област, АХВ спроведува аудит на сите акредитирани лаборатории во РМ, во областа на ветеринарното здравство и безбедност на храна, со цел подобрување на квалитетот на услугите на акредитираните овластени лаборатории за испитување на храна, храна за животни и болести на животни, Подобрување на комуникација и координација на резултатите од испитуваните мостри помеѓу овластените лаборатории и АХВ и исполнување на обврските на лабораториите. Во 2018 година ќе се спроведат контролните аудити на групата од пет лаборатории кои имаат договор со АХВ и вршат функција на официјални лаборатории како и продолжување на аудитот на останатите лаборатории кои се вклучени во системот на безбедност на храна и ветеринарно здравство.
2. Во 2018 година се планира измени и дополнување на законските прописи од областа на лабораториското испитување со цел усогласување со последната законска област во ЕУ легислативата.
3. Во 2018 година се планира воспоставување на функцијата на Национални Референт Лаборатории во областа на безбедност на храна и ветеринарно здравство.
4. Во 2018 година се планира и проширување на опсегот на надлежности на АХВ со цел детално уредување на надворешни тела кои се акредитирани за сертификација на органското производство и другите области од сферата на надлежност на АХВ.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ

Активностите на **Одделението за заштита на потрошувачи** се планирани со цел унапредување на политиката за заштита на потрошувачите во областа на безбедноста на храната и зголемување на довербата на граѓаните во системот за безбедност на храна и обезбедување на функционирање на системот за заштита на потрошувачи во областа на безбедност на храната и заштита и благосостојба на животните во согласност со Законот за заштита на потрошувачи и Законот за постапување по претставки и предлози

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија, како надлежна институција за заштита на потрошувачите во областа на храната, во рамките на своите активности има развиено политики и програми на заштита на

потрошувачи. Политиката на заштита на потрошувачи се заснова на основните принципи права на потрошувачите:

- да бидат заштитени од измама и заблуда
- да бидат едуцирани
- да бидат информирани

Основната цел е да се заштитат интересите на потрошувачите од измама и заблуда.

Агенцијата, политиката за заштита на потрошувачи во областа на храната ја гради и развива, следејќи ги целите и искуствата на ЕУ. Во таа насока континуирана се спроведува континуирана хармонизацијата со европското законодавство во оваа област, со обезбедување на истоветен степен на заштита. Заради обезбедување на висока заштита на потрошувачите во врска со информациите за храната, земајќи ги предвид разликите во перцепцијата на потрошувачите и нивните потреби за информации, а при тоа обезбедувајќи непречено функционирање на внатрешниот пазар во Европската Унија, во 2015 година, Агенцијата ја хармонизира ЕУ регулативата 1169/2011 (Информации за храната наменети за потрошувачите).

Со прописите се утврдува правото на потрошувачот за информираност и постапките за добивање на информации за храната, земајќи ја предвид нивната потреба и обезбедувајќи соодветна флексибилност и можност да одговори на идните развојни процеси како и на новите барања за информации. Во таа насока Агенцијата изготвува информативно едукативни материјали и одржува информативно едукативни промотивни настани, пропратено со поставување на информативно едукативна брошури на веб страната на АХВ.

Во насока реализацијата на правата на потрошувачите кои се однесуваат на едукацијата и информираноста се планираат едукативни работилници за различни популациони групи, активно промовирање преку веб страницата на АХВ каде се поставени повеќе информативно едукативни содржини наменети за потрошувачите како и активна комуникацијата со невладиниот сектор, со што се овозможува нивно соодветно лобирање за правата на потрошувачите во областа на храната, но и зголемување на транспарентноста.

За приоритетни активности во наредната година се сметаат информирање, едукација и унапредување на комуникацијата со јавноста како и соработка и поддршка на невладиниот сектор.

Посебен акцент ќе се даде на зголемување на транспарентноста на информациите за потрошувачите, едукацијата и обезбедување поддршка за невладините организации на потрошувачите.

Планираните активности се во коорелација со активностите на Поглавјето 28-заштита на потрошувачи и здравје.

Придобивките се однесуваат на обезбедување на повисоко ниво на заштита на потрошувачите преку подигање на свеста и културата на македонските граѓани во врска со правата и обврските во областа на безбедноста на храната.

Во 2018 година Агенцијата ќе посвети внимание и на прашањата на благосостојба и заштитата на животните, како еден поширок сегмент на заштита на вредностите на потрошувачите.

Активности во Одделението за заштита на потрошувачи

1. Континуирано функционирање на системот за заштита на потрошувачи со прием и постапување на претставки од страна на граѓани и други заинтересирани правни лица и функционирање на бесплатната телефонска линија заради комуникација со граѓаните и иницирање на инспекциски надзори.
2. Ажурирање на WEB страната во делот наменет за потрошувачите заради информирање и подигање на јавната свест по прашањата врзани со храната /информативно - едукативни содржини/.
3. Ажурирање на базата на податоци по претставки и предлози од областа на безбедноста на храната и ветеринарството /континуирано во текот на годината/ и анализа на истата. Анализата ќе се достави до секторите со цел при планирањето на активностите да ги земат во предвид опасностите, ризиците и предлозите од граѓаните.
4. Одржување на трибини, настани, работилници и изготвување на содржини за медиуми, кампањи заради јакнење на комуникацијата со заинтересираните страни во системот за безбедност на храна /граѓани, потрошувачи, институции, бизниси, медиуми/.
5. Активности врзани за Поглавјето 28.1, потрошувачи и здравје со учество во работната група, изготвување на извештаи за придонес и напредокот во областа на заштита на потрошувачи.
6. Активности врзани за реализација на Програмата за заштита на потрошувачи за периодот 2017-2018.
7. Учество во Координативното тело за надзор на пазарот (КТНП) под раководство на Министерството за економија во рамките на реализирање на Националната програма за надзор над пазарот.
8. Изготвување на извештаи /јануари и јули/, кои се однесуваат на претставките и предлозите од областа на храната и доставување до МИОА.
9. Тековно информирање на јавноста во однос на заштита на потрошувачите и поставување на веб страницата едукативно информативна содржини од областа на заштита на потрошувачи.

9.Реализирање на активности за одбележување на 15 Март Светскиот ден на потрошувачите и организирање на други настани со цел промовирање на теми за заштита на потрошувачи.

Посебни активнсти

1. Унапредување на правната основа за заштита на потрошувачите во областа на храната со измени и дополнување на постојното законодавство во правец на уредување на правилата за е-промет на храна и со тоа подобра правна основа за заштита на потрошувачите
2. Во рамките на активностите на Програмата за заштита на потрошувачи за периодот 2017-2018 година, донесена од Владата на РМ, се планира воспоставување на електронски билтен на веб страницата на невладино здружение, кое во тековната 2018 година ќе објави најмалку 10 билтени за поврзаноста на здравјето и храната односно исхраната со цел подигање на свеста на целокупната популација и ќе воспостави линк со веб страницата на Агенцијата за храна и ветеринарство. Содржината на билтените ќе биде изготвувана во соработка со научни и други институции.
3. Во насока на активности за подигање на свесноста на граѓаните по прашањата врзани за храната, Агенцијата ќе спроведи истражување Дали потрошувачите во Република Македонија го читаат означувањето/декларација, етикета/ на храната преку кое ќе се мери дали потрошувачите ги читаат информациите за храната, пред да направат вистински избор на храна која одговара на нивните потреби. Со тоа би се обезбедила позиција да се насочат и планираат понатамошните активности на Агенцијата во реализирање на правата на потрошувачите- да бидат едуцирани, да бидат информирани, да се заштитат од измами и заблуди.
4. Воспоставување на електронска база на податоци за пристигнати преставки со обезбедување на достапност до сите релеванти субјекти во системот на заштита на потрошувачи
5. Изработка на методологија на евалуација на пристигнатите преставки со воспоставување на системски приод на обработка и анализа на податоците
6. Изготвување на информативни материјали во врска со заштита на потрошувачите на континуирана основа со најмалку 24 информативни пакети од областа на заштита на потрошувачите.
7. Членство во Советот за заштита на потрошувачи и локалните совети за заштита на потрошувачи

Како резултат на наведените активности очекува унапредува на институционална рамка за креирање и имплементирање на политиката за заштита на потрошувачите, обука и едукација на владини институции за работи кои се однесуваат на заштита на потрошувачите, како и пораст на јавната свест во однос на правата на потрошувачите.

Посебна активност

Во соработка со другите сектори на Агенцијата како и Министерството за образование и Министерството за труд и социјална политика, во зависност од обезбедните хумани и финансиски ресурси, се планира започнување на посебна активност во областа на едукацијата и зголемувањата на заштита на потрошувачите.

ПРОГРАМА за едукации во областа на храната на популациона група, деца од прешколска и школска возраст за периодот 2018-2020

Програма имза за цел реализирање на правото на едукација кое го имаат граѓаните на нашата држава, а со цел унапредување на здравјето и подигање на свеста на најчувствителната популациона група по прашањата од областа на храната. Едукациите на оваа возрасна популација произлегува од таму што навиките стекнати од најрана возраст претставуваат темел на понатамошните однесувања. Бидејќи храната и здравјето се во нераскинлива врска ваквите едукации претставуваат вложување во здравјето и иднината на популацијата.

Активностите од оваа програма ќе се бележат во Поглавјето 3.28.-Заштита на потрошувачите и јавно здравство.

Целите на оваа програма се насочени кон градење и подигање на свеста по прашањата од областа на храната кај најмладата, но и најчувствителна популациона група, децата од прешколска и школска возраст.

Активностите ќе се реализираат во вид на интерактивни работилници. Децата во интерактивна дискусија преку презентација на слики ќе учат за безбедноста на храната / како органолептички да разликуваат безбедни од расипани производи, како бактериите се размножуваат во храната која е загадена и последиците од конзумирање на небезбедна храна/. Ќе се обучуваат да разликуваат така наречена „здрава храна,, од храна која не треба секојдневно да се конзумира како што е брзата храна, грицки, газирани сокови и слична храна. Ќе се промовира пирамидата на исхрана. Ќе се делат лифлети на темата „Безбедна храна, здрава иднина, . За реализацијата на овие интерактивни работилници ќе бидат изготвени презентации. Бидејќи Агенцијата располага со одреден број веќе печатени лифлети тиражот ќе треба да се дополни, по потреба и во зависност од бројот на опфатени деца со обуката.

Активностите ќе бидат реализирани во градинките и основните училишта во градот Скопје и во останати градови низ државата.

Реализација на програмата е предусловена од обезбедување на согласност од инволираните институции и финансиските и хуманите ресурси.

Детален акционен план ќе се изработи по обезбедување на согласност од инволираните институции и финансиските и хуманите ресурси.

ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

Стратешкото планирање во Агенцијата за храна и ветеринарство ќе се спроведува континуирано во среднорочна тригодишна рамка. Во планот ќе бидат

одразени приоритетите, целите, програмите и активностите за наредните три години.

Во текот на 2018 година на ниво на Одделението за стратешко планирање ќе се спроведат следните активности:

Во првиот квартал на годината ќе биде изработена скратена верзија на Стратешкиот план 2018-2020 година која ќе биде објавена на интернет страницата на Агенцијата, со што ќе се обезбеди транспарентност во спроведување на политиките на Владата и трошењето на буџетските средства.

Исто така ќе се изготви годишен извештај за работата на одделението.

По спроведениот мониторинг за реализација на Стратешкиот план, на барање на Генералниот секретаријат ќе биде испратена Информација за остварени резултати на АХВ во функција на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија за 2017 година.

По донесувањето на Одлуката за стратешките приоритети на Владата и одредување на фискалната рамка ќе се отпочне со изготвување на Нацрт-стратешкиот план за 2019-2021 година. За таа цел ќе се изврши:

- организирање и координација на самиот процес на планирање;
- дефинирање на учесниците во процесот;
- прибирање на податоци од сите сектори и одделенија потребни за изработка на планот;
- поврзување на стратешкиот план со буџетските средства на Агенцијата; и
- давање на совети на учесниците.

Во состав на Нацрт-стратешкиот план ќе бидат вклучени и плановите на програмите за развој кои се однесуваат на развојни проекти, како и програмите преку кои се прикажани средства од Фондовите на ЕУ и национално кофинансирање.

При изработката на стратешкиот план ќе бидат консултирани и претставници од Генерален секретаријат.

Нацрт стратешкиот план во предвидените рокови ќе биде доставен до Генералниот секретаријат Сектор за стратегија планирање и следење и до Министерството за финансии како составен дел на Предлог буџетот.

По усвојување на Буџетот на Република Македонија за 2019 година, финансиските средства во Стратешкиот план треба да се усогласат со одобрените средства од Буџетот наменети за Агенцијата за храна и ветеринарство. За таа цел потребна е соработка со Секторите/Одделенијата за правилно распределување на финансиските средства за реализација на програмите и активностите кои се составен дел на Нацрт стратешкиот план 2019-2021 година.

Во декември 2018 година ќе бидат доставени забелешките на анализираниот Нацрт стратешки план на АХВ од Генерален секретаријат- Сектор за стратегија, планирање и следење, кои треба да бидат анализирани од наша страна и да се постапи по нив. Откако финансиските средства од одобриениот Буџет ќе се усогласат и ќе бидат анализирани забелешките од Генерален секретаријат ќе се подготви финалната верзија на Стратешкиот план 2019-2021 година. Финалната верзија треба да ги содржи постигнатите резултати за 2018 година за сите Програми поодделно.

Спроведувањето на Стратешкиот план континуирано ќе се следи.

На крајот на 2018 година ќе се изготви Годишен план за работа на Одделението за наредната 2019 година.

Ќе се водат тековни преписки и ќе се реализираат сите задолженија зададени од раководителот на сектор.

СЕКТОР ЗА НОВИ ПРЕХРАНБЕНИ ТЕХНОЛОГИИ

Сектор за нови прехранбени технологии се состои од 2 одделенија

- Одделение за генетски модифицирана храна
- Одделение за храна произведена со иновирани технологии и јонизирачко зрачење, новел храна и други видови храна

Во Секторот работат вкупно 4 вработени вклучително и Раководител на сектор

Во Одделение за генетски модифицирана храна работат 1 раководител на одделение и 1 помлад соработник (вкупно 2).

Во Одделение за храна произведена со иновирани технологии и јонизирачко зрачење, новел храна и други видови храна работи 1 помлад соработник (вкупно1).

Секторот за нови прехранбени технологии планира активностите за 2018 година редовно да ги извршува согласно поднесените барања од операторите со храна и согласно процедурите на секторот, воедно организирајќи ги и следејќи го работењето на Комисиите кои работат во рамките на секторот во областите на храна произведена со иновирани технологии и областите кои ги опфаќаат природните минерални води, природните изворски води и други пакувани води.

Активностите на Секторот во смисла на организација на работата на секторот, координација на активностите меѓу одделенијата и координација со другите сектори и одделенија се планираат за 2018 година како континуирана активност.

Плановите, анализите и извештаите на Секторот се планираат да се изготвуваат континуирано и правовремено во текот на годината согласно потребите и барањата од претпоставените.

Секторот за нови прехранбени технологии има одговорност да ја следи европската легислатива и да ја креира националната легислатива во однос на посебните барања кои се однесуваат на безбедноста на :

- генетски модифицираната храна,
- храна произведена со иновирани технологии;
 - храна третирана со јонизирачко зрачење; и
- други видови храна (природна минерална, природна изворска вода и друга пакувана вода).

Согласно измените на европската легислатива, Секторот ќе учествува во изработката на подзаконски акти од горенаведените области, ако се појави потреба.

Секторот за нови прехранбени технологии ги планира активностите за 2018 година поодделно по одделенија.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ГЕНЕТСКИ МОДИФИЦИРАНА ХРАНА

Одделението за генетски модифицирана храна има одговорност да ја следи европската легислатива и да ја креира националната легислатива во однос на посебните барања кои се однесуваат на безбедноста на генетски модифицираната храна.

Согласно измените на европската легислатива, Одделението учествува во изработката на подзаконски акти од горенаведената област.

За 2018 година се планира промена на легислативата.

Одделението има активности за континуирано постапување по барања за одобрување за ставање во промет на производи од погоренаведената категорија храна и контрола на ставање во промет со цел имплементација на прописите од оваа област.

Во Одделението за генетски модифицирана храна активностите се планирани со цел заштита на потрошувачите од небезбедна храна со имплементација на законодавството во областа на генетски модифицираната храна.

Одделението континуирано ќе постапува по барања од операторите.

Одделението учествува во подготовка на предлог за мониторинг на генетски модифицираната храна, како дел од Годишната програма за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија. Одделението прави анализа на добиените податоци од Програмата во делот на генетски модифицираната храна.

Заради комплексноста на материјата со која работи одделението ќе соработува со други институции како што се Факултетот за технолошки науки, Факултетот за земјоделски науки и храна и други институции.

Со цел да се обезбеди почитување на посебните законски одредби за генетски модифицирана храна, вработените во одделението континуирано ќе даваат консултации за доследна примена на горенаведените прописи.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ХРАНА ПРОИЗВЕДЕНА СО ИНОВИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ, ХРАНА ТРЕТИРАНА СО ЈОНИЗИРАЧКО ЗРАЧЕЊЕ И ДРУГИ ВИДОВИ ХРАНА

Одделението за храна произведена со иновирани технологии, храна третирана со јонизирачко зрачење и други видови храна има одговорност да ја следи европската легислатива и да ја креира националната легислатива во однос на посебните барања кои се однесуваат на безбедноста на:

- храна произведена со иновирани технологии;
- храна третирана со јонизирачко зрачење; и
- други видови храна (природна минерална, природна изворска вода и друга пакувана вода).

Согласно измените на европската легислатива, Одделението учествува во изработката на подзаконски акти од горенаведените области.

За 2018 година се планира промена на легислативата во областа на храната произведена со иновирани технологии и во областа на природни минерални води, изворски води и други пакувани води. Во областа на храна третирана со јонизирачко зрачење не се планира промена на легислативата во текот на 2018 година.

Одделението има активности за континуирано постапување по барања за одобрување за ставање во промет на производи од погоренаведените категории храна и контрола на ставање во промет со цел имплементација на прописите од овие области.

Одделението континуирано ќе постапува по барања од операторите со храна постапување по барања на операторите со храна за одобрување состојки или производи кои спаѓаат во категоријата храна произведена со иновирани технологии.

Континуирано прегледување и постапување по барања на операторите со храна за одобрување на храна третирана со јонизирачко зрачење која се става во промет во Република Македонија.

Одделението учествува во подготовка на предлог за мониторинг на храна третирана со јонизирачко зрачење, како дел од Годишната програма за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија. Одделението прави анализа на добиените податоци од Програмата во делот на храна третирана со јонизирачко зрачење.

Континуирано прегледување и постапување по барања на операторите со храна за одобрување на природни минерални води, изворски и други пакувани води кои за прв пат се ставаат во промет во Република Македонија, или одобренија за усогласеност со пропишаните барања за составот на секој производ кој операторот има намера да го стави во промет на пазарот во Република Македонија.

Во Одделението за храна произведена со иновирани технологии, јонизирачко зрачење и други видови храна активностите се планирани со цел заштита на потрошувачите од небезбедна храна со имплементација на законодавството во областите за природни минерални води, храна произведена со иновирани технологии и храна третирана со јонизирачко зрачење.

Во одделението се водат повеќе електронски регистри:

Водење и ажурирање на регистарот на одобрени производи од групата состојки или производи кои спаѓаат во категоријата храна произведена со иновирани технологии, континуирано во текот на цела година.

Водење и ажурирање на регистарот на одобрени производи од групата на минерални води, континуирано во текот на цела година.

Водење и ажурирање на интерен регистар за храна третирана со јонизирачко зрачење, континуирано во текот на цела година.

Одделението постојано ги следи промените во европската регулатива што се однесуваат на храна произведена со иновирани технологии, храна третирана со јонизирачко зрачење, минерални води и изворски води и други пакувани води, континуирано во текот на цела година.

Заради комплексноста и специфичностите на материјата со која работи одделението ќе соработува со научни институции како што се Медицинскиот факултет, Фармацевтскиот факултет, Факултетот за технолошки науки, Факултетот за земјоделски науки и храна, Факултетот за електротехника и информациски технологии и други научни институции.

Со цел да се обезбеди почитување на посебните законски одредби за храна произведена со иновирани технологии, храна третирана со јонизирачко зрачење, природни минерални и природни изворски пакувани води и други пакувани води на барање на операторите со храна, вработените во одделението континуирано ќе даваат консултации за доследна примена на горенаведените прописи.

IX. СЕКТОР ЗА ПРОЦЕНКА И КОМУНИКАЦИЈА НА РИЗИК

Согласно со обврските од делокругот на работата, Секторот за проценка и комуникација на ризик, реализира голем број на активности во функција на извршување на надлежноста на Агенцијата. Во секторот се вршат активности за проценка и превенирање на можни ризици поврзани со храната како и комуникацијата и информирањето за ризиците поврзани со пласирање на небезбедни производи на пазарот.

Секторот организациски е составен од 2 одделенија:

- Одделение за проценка на ризик;
- Одделението за комуникација и РАСФФ;

Во Секторот работат вкупно 3 вработени вклучително и Раководител на сектор

Во Одделение за проценка на ризик не се пополнети работните места.

Во Одделението за комуникација и РАСФФ работи 1 раководител на одделение 1 помлад соработник (вкупно 2).

Цел

Основана цел на Секторот за проценка и комуникација на ризик во спроведувањето на политиките за безбедност на храната и во работата на Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство е проценување и навремено информирање за опасностите поврзани со храната, а се во функција на нивно навремено превенирање.

Со навремени информации за опасностите поврзани со безбедноста на храната и информирањето за сите потенцијални опасности поврзани со безбедноста на храната, со примена на проценка и категоризација на ризиците базирано на научни сознанија, се остварува и заштитата и навремената информација на потрошувачите од небезбедна храната.

3. Активности

Активностите на Секторот за проценка и комуникација на ризик произлегуваат од активностите предвидени за одделенијата кои се во состав на секторот.

3.1 Активностите на Одделението за проценка на ризик се поврзани со аналитичка обработка на сите добиени податоци (извештаи добиени од

инспекциски надзор, податоци добиени од направени лабораториски анализи од мострите земени при контролите, лабораториски анализи на мостри земени согласно годишните мониторинг програми како и податоци добиени од РАСФФ, Европскиот системот за брзо информирање за небезбедни производи). Континуирана обврска за идентификација, карактеризација и категоризација на ризиците со аналитичка и статистичка обработка на добиените податоци.

Врз основа на сознанијата кои ќе произлезат од процената на ризиците, ќе се изготват упатства за превенирање на можните ризици.

Со анализа на добиените податоци од контролата на инспекторите и врз основа на резултатите од обработените податоци ќе се предлага изработка на целни програми за мониторинг на определени биолошки, хемиски и физички фактори присутни во одделни прехранбени производи.

Со реализација на споменатите приоритети ова одделение е посветено на реализација на сопствените цели, а активностите произлегуваат од Правилникот за организација и систематизација на Агенцијата за храна и ветеринарство.

3.2 Активностите на Одделение за комуникација со ризик и РАСФФ ќе се остваруваат со ефикасни, брзи и навремено проследени информации за небезбедна храна како и размена на податоците за небезбедна храна добиени преку РАСФФ системот.

Исто така Одделението има за цел остварување на активност за активна употреба на МК РАСФФ системот за прибирање и проследување на податоци добиени од инспекциските контроли за лабораториски утврдена небезбедна храна произведена и пласирана на пазарите во Република Македонија.

Во реализацијата на своите активности Одделението се раководи од Стратешките приоритети на АХВ, како што се достигнување на висок степен на безбедноста на храната и храната за животни, како и воспоставување на функционален систем за размена на податоци. Заради реализација на споменатите приоритети ова одделение е посветено на реализација на сопствените цели, а активностите произлегуваат од Правилникот за организација и систематизација на Агенцијата за храна и ветеринарство. Истите ќе се остваруваат со ефикасни, брзи и навремени информации за небезбедна храна.

3.3. Активности во врска со работењето на Националниот совет за безбедност на храната и храната за животни:

Како дополнителна активност во рамките на работењето на Секторот за проценка и комуникација на ризик е и воспоставување на тековно работење на

Националниот совет за безбедност на храната и храната за животни. Во функција на непречано работење на Советот ќе се воспостават научни мрежи со база на податоци на научни експерти, а се заради воспоставување на Систем за проценка на ризици во соработка со научни институции од сите области на безбедноста на храната и храната за животни.

Независни одделенија во рамките на Агенцијата

Независните одделенија за својата работа непосредно одговараат пред директорот на Агенцијата и тоа: Одделение за работи поврзани со директорот – Кабинет, Одделение за управување со човечки ресурси, Одделение за внатрешна контрола и аудит, Одделение за внатрешна ревизија, Одделение за финансиски прашања и Одделение за следење на измами со храна.

Одделение за работи поврзани со Директорот- Кабинет

Во одделението работат 1 советник, 1 соработник и два референта.

Одделението за работи поврзани со директорот -КАБИНЕТ, врши голем број на активности меѓу кои и организирање и одржување на стручни колегиуми, организирање и закажување состаноци и приеми кај директорот, работни и протоколарни посети на претставници и делегации од странство, исто така ја следи реализацијата на програмите за работа на Владата и Собранието и координира Агенцијата за храна и ветеринарство да обезбедува целосни, навремени и точни информации, донесени врз основа на ускладени ставови на секторите и одделенијата во Агенцијата, за активностите кои се од делокругот на работење на Агенцијата.

Непосредно се одговара и на поставените прашања од страна на печатените, електронските медиуми и пошироката јавност.

Внатрешната комуникација и комуникацијата со медиумите и пошироката јавност се врши во согласност со Законот за организација на органите на државната управа, Законот за медиуми, Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Законот за државни службеници, Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, Законот за употреба на македонскиот јазик, Правилникот за систематизација на работните места во Агенцијата за храна и ветеринарство и Правилникот за внатрешна организација на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Во рамки на Одделението за работи поврзани со директорот – Кабинет, лицето задолжено за односи со јавност презема активности за претставување и афирмирање на Агенцијата во јавноста, за навремено, законито и квалитетно информирање, организирање на прес - конференции со средствата за јавно информирање, во координација со секторите и одделенијата во Агенцијата презема активности за организирање на медиумски и промотивни кампањи, учествува во подготовка на публикации, ја уредува интернет страницата на Агенцијата во делот Вести и води сметка за ажурирање на содржините поврзани со информирањето.

Задолженото лице за односи со јавноста администрира со официјалната електронска адреса на Агенцијата info@fva.gov.mk, со порталите [e-demokratija](http://e-demokratija.mk) и uslugi.gov.mk.

Лицето задолжено за односи со јавноста во делот на информирањето на медиумите и пошироката јавност, соработува и со здруженијата на компаниите од приватниот сектор, здруженија на граѓани, институции и државни органи.

2. Планирани активности

2.2 Организирање и спроведување на промотивни кампањи

2.2.1 Одбележување на 16 Октомври, Светски ден на храната

2.2.2 Одбележување на Светскиот ден на борба против беснило – 28. Септември

2.3. Унапредување на степенот на транспарентност на Агенцијата за храна и ветеринарство со јавноста

2.3.1 Планирани се активности за информирање на јавноста преку соопштенија и информативни содржини;

2.3.2. Учество во информативно - едукативни емисии на националните и локалните радио и телевизиски станици.

Одделение за управување со човечки ресурси

Во одделението работат 1 советник, 1 помлад соработник и 2 референти.

Одделението за управување со човечки ресурси во рамките на Агенцијата за храна и ветеринарство има за цел да ги утврди сите елементи на управувањето со човечки ресурси, односно селекција и вработување, унапредување и мобилност, обука, доделување на одговорности и овластувања на вработените, менторство, мониторинг и оценувањето на вработените, вклучувајќи и посебните барања за инспекторите.

Одделението извршува работни задачи околу стручно оперативни работи во врска со управувањето на човечките ресурси, се грижи за решавање на прашањата од работен однос односно засновање на работен однос, распоредување на вработените, престанување на работен однос, надоместоци на плати и други права од работен однос, подготвува потребни акти од работен однос, дава податоци до надлежни институции од работните односи, соработува со надлежните државни институции во давање и ажурирање на податоците, врши стручно оперативни работи и работи во врска со управувањето на ресурси и персоналните работи, непосредно соработува со образовните центри, врши организирање, насочување и координација на работата, непосредна контрола и надзор над извршувањето на работата, воспоставува и се грижи за информативниот систем за ресурси и персоналната евиденција во Агенцијата, се грижи за правна примена на законите и подзаконските акти од областа на ресурси и персоналната евиденција вклучувајќи ги оние поврзани со правичната застапеност на заедниците.

Планирани активности во 2018 година се

1.1 Координација при постапката за спроведување на оценувањето

1.1.1 Планирани се одржување на состаноци со оценувачите со цел давање на упатства

1.1.2 Поддршка при процесот на оценување

1.2 Донесување на Годишен план за вработување за 2018 година

1.2.1 Согледување на потребите за вработување и унапредување на државни службеници

1.2.. Донесување на Правилник за измена на систематизација согласно потребите на Агенцијата

1.3 Координација на активности за донесување на индивидуален план за стручно усовршување за секој административен службеник и обуките за административно управување

1.3.1 Информирање на вработените околу Годишна програма за генерички обуки;

1.3.2 Подготовка на Годишен план за обука на државните службеници

1.3.3 Водење електронска евиденција за редовност за сите вработени и доставување на писмена форма до Сметководство со цел да се пресмета месечната плата на вработените.

1.4 Спроведување на потребните активности за користење на боледување на вработените со цел да се води евиденција за отсуство на вработените.

1.4.1 Водење електронска евиденција за сите вработени за боледување, неплатено отсуство, ново вработување, престанок на работен однос по различен основ во електронскиот систем HRMIS.

1.4.2 Водење електронска евиденција на персонални досиеја за сите вработени.

Интегрална Програма за обука на вработени во АХВ

Како посебна активност ќе се спроведе Интегрална Програма за обука на вработени во АХВ. Со програмата би се опфатиле актуелните потреби на вработените во однос на нивната работа позиција како можностите за нивно унапредување – градење на кариера. Програмата би се состоела од внатрешни обуки, обуки организирани од МИОА и други институции, како и BTSF и TAIEH.

Одделение за внатрешна контрола и аудит

Во одделението работи 1 советник

Одделението за **внатрешна контрола и аудит** има за цел извршување на внатрешен аудит на вршењето на службени контроли со цел да се обезбеди проверка на работењето во согласност со законодавството на Сектор за инспекциски надзор – Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство, каде што се предвидени низа критериуми за спроведувањето на официјалните контроли.

Имајќи ги предвид приоритетите на Агенцијата за храна и ветеринарство, базирано врз информации и можниот за евентуален ризик од правилно и униформно имплементирање на позитивната легислатива, постапки, упатства и процедури, Одделението за внатрешна контрола и аудит во 2018 година има за цел да изврши внатрешен аудит на официјалната контрола на Агенцијата за храна и ветеринарство во Сектор за инспекциски надзор – Одделение за ветеринарно јавно здравство од аспект на спроведување на официјални контроли на Операторите со храна кои се одобрени за извоз на своите производи

во ЕУ. Рамката на внатрешниот аудит ќе се однесува на имплементација на усогласување на законски и подзаконски акти.

По однос на државните службеници кои ги извршуваат официјалните контроли, со внатрешниот аудит ќе се провери дали истите, во својата област на надлежност, добиваат соодветна обука, односно дали се соодветно обучени за извршување на официјалните контроли со што би се обезбедува компетентно преземање на обврски и доследно извршување на службените контроли и дали овие обуки редовно се дополнуваат.

Со внатрешниот аудит ќе се провери дали соодветно и правилно се одржуваат капацитетите и опремата, за да се обезбеди ефикасност и ефективност при извршување на службените контроли, но и обезбедувањето на ефикасна и ефективна координација и соработка.

Исто така од битно значење ќе биде констатацијата за обезбедено ефективност и соодветност на службените контроли и пристапот до капацитетот на соодветната лабораторија за тестирање, со што би се обезбедило дека службените контроли се вршат ефикасно и ефективно. Во контекст на ова, ќе биде проверено дали се пропишани и дали методите за земање мостри и анализите кои се користат во контекст на службените контроли соодветствуваат со соодветните пропишани правила.

Со внатрешниот аудит ќе се провери дали се утврдени соодветни постапки со цел да се гарантира правото на операторот со храна, чии производи се предмет на земање мостри и анализа за можност да поднесе барање за дополнително стручно мислење, независно од обврската на АХВ да презема брза акција во случај на итност и да обезбедат доволен број мостри за дополнително стручно мислење. Конечно, ќе се испита дали мострите се контролираат и означуваат на начин со кој се гарантира нивната правна, како и аналитичка важност.

Во редовните активности на одделението влегуваат и постапување по

- Претставки и Предлози
- Налози за извршување на внатрешна контрола од страна на Директорот на АХВ.

Програма за аудит на официјалните контроли во извозните капацитети (кланици)

Опсегот и критериумите од Годишниот План за внатрешен аудит на официјалните контроли за 2018 година е со цел да се обезбеди проверка на работењето во согласност со законодавството за безбедност на храната на Агенцијата за храна и ветеринарство и ефикасноста и ефективноста на спроведување на официјалните контроли со кои се предвидуваат низа критериуми во нивното спроведување.

Одделението за внатрешна контрола и аудитимајќи ги предвид приоритетите на Агенцијата за храна и ветеринарство за правилно и униформно спроведување на позитивната легислатива, упатствата и процедурите, како и детектираните ризици од претходните извршени аудит, во 2018 година ќе спроведе активности:

Рамка и Опсег

Внатрешниот аудит ќе се реализира во делот на одобрени објекти за извоз-оператори со храна (кланици) од РМ во ЕУ и трети земји, со активности во текот на целата 2018 година. Аудитот ќе се однесува на имплементација на Националната легислатива и процедурите на АХВ по однос на спроведувањето на официјалните контроли кај овие објекти, но и спроведувањето на одредбите од ЕУ мерките.

Предвидени објекти во кои што ќе се извршува аудит на официјални контроли се Одобрените оператори со храна/објекти односно кланици: ПЕ Струмица АД “Кланица со ладилник Струмица“ - Струмица, Кланица Ново Село - Струмица, ПЕ Кавадарци Кланица Серта Компани - Кавадарци, ПЕ Гостивар кланица Горни Полог, и ПЕ Прилеп кланица Гудас Мит.

Внатрешниот аудит ќе се спроведе преку документиран процес почнувајќи од идентификацијата и регистрацијата на животните кое е клучно прашање од аспект на здравствената заштита на животните и ветеринарното јавно здравство во смисла на обезбедување следливост на животните до објектите за колење на живи животни (кланици).

Овозможувајќи исполнување на европските барања за пласман на македонските производи на странските пазари, системот е од голем приоритет, како за одгледувачите на животни и потрошувачите, така и за земјата како извозник.

Системот за идентификација и регистрација на животните е воспоставен, системот е имплементира и со воведување на овој систем и официјалните контроли кои произлегуваат од истиот, треба да се обезбедат услови Република Македонија комплетно да ги исполни европските барања во однос на идентификацијата и регистрацијата на животните, а со тоа и следливоста и контролата на болестите и следењето на производите од животинско потекло.

Системот за идентификација и регистрација на животните е уреден со Законот за идентификација и регистрација на животните и подзаконските акти кои произлегуваат од него.

Во текот на внатрешниот аудит документирано ќе се проверат соодветноста и ефективноста на функционирањето на централната електронска база на податоци за идентификација и регистрација на животните; поединечната и групната идентификација на животните; индивидуалната регистрација одгледувалиштата на животни; документите за движење на животните и други документи за индивидуална идентификација, како и соодветноста при утврдување на идентитетот на животните и средствата за идентификација и документите за движење на животните.

Во однос на официјалните ветеринари кои ги извршуваат официјалните контроли, со внатрешниот аудит ќе се провери дали истите, во својата област на надлежност, добиваат соодветна обука, односно дали се соодветно обучени за извршување на официјалните контроли со што би се обезбедува компетентно преземање на обврски и доследно извршување на службените контроли и дали овие обуки редовно се дополнуваат. Конечно, ќе биде констатирано дали е обезбедено официјалните ветеринари кои ги извршуваат официјалните контроли се способни за мултидисциплинарна соработка.

Со внатрешниот аудит ќе се провери дали соодветно и правилно се одржуваат капацитетите и опремата, за да обезбедат ефикасност и ефективност при извршување на службените контроли..

Во текот на внатрешниот аудит најголем акцент ќе се стави на издавање на Сертификати за извоз за здравствената исправност на пратката со која се потврдува дека на местото на потекло на пратката е извршен пропишаниот ветеринарен преглед и дека се исполнети гаранциите во однос на сертификатот. Пратките кои се праќаат во земјите на Европска Унија и трети земји треба да бидат прегледани и сертифицирани во согласност со прописи од областа на ветеринарното јавно здравство во Република Македонија и во согласност со прописите од Европската Унија.

Со внатрешниот аудит ќе се провери дали се обезбедени услови и дали истите се запазени во однос на околностите за кои се потврдува во официјалните сертификати, моделот на сертификатот, квалификациите на овластениот ветеринар кои го издаваат сертификатот, начелата/принципите кои треба да се почитуваат за да се обезбеди конзистентност пополнување на сертификатот, постапка во случај на отповикување и замена на сертификатот, сертификација на пратките кои се поделени на помали пратки, или кои се измешани со други пратки и документите кои мора да ги следат производите по спроведувањето на официјалните контроли.

Внатрешниот аудит ќе констатира дали е обезбедува дека постои врска меѓу сертификатот и пратката и дали податоците во сертификатот се прецизни и автентични.

Со издавањето на Сертификатот кој го издава единствено надлежниот официјален ветеринар се потврдува дека на местото на потекло на пратката е извршен ветеринарен преглед и дека пратката ги исполнува барањата и гаранциите наведени во него. Во постапката на сертификација се контролира и верификува дали пратката ги исполнува пропишаните услови за испорака на земјата на дестинација.

При прегледот на пратката се проверува

-Имплементирана Програма заснована на НАССР принципите согласно Законот за безбедност на храна

- исполнетост на посебни барања на храна од животинско потекло

- исполнетост на барањата на безбедност на храна во однос на микробиолошките критериуми преку спроведен сопствен план

- исполнетост на спроведување на Националниот мониторинг план за резидуи

При давањето на наведените гаранции официјалниот ветеринар потребно е да има претходно спроведено контроли и записи за спроведените контроли .

Како дополнителни податоци кои се однесуваат на пратката месо како гаранција за здравствената состојба на животните се

- (соодветно пополнето уверение за здравствената состојба на животните и потврда за дезинфекција на транспортните средства пред утовар на животните,

- гаранции за извршениот ante-mortem и post-mortem преглед,

- гаранции во однос на благосостојбата на животните – постапки на прием и сместување на животни и соодветно зашметување
 - гаранции за уредно применета здравствена и /или идентификациона ознака
 - гаранции за трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) – потекло на животните и соодветно отстранување на специфично ризичен материјал.
- Сите овие наведени гаранции се даваат по детално спроведениот преглед од страна на официјалниот ветеринар со водење на соодветна евиденција за извршениот преглед во кланичните книги.

При аудитот ќе се проверат и оперативните критериуми
Организација и спроведување на официјалните контроли

-Со внатрешниот аудит ќе се провери кој ги организира/програмира официјалните контроли на годишно и месечно ниво и дали постои повеќегодишен план. Дали официјалните ветеринари се инволвирани кога се подготвува Годишниот План. При внатрешниот аудит ќе се провери има јасна динстикција кој е одговорен за организација,а кој за спроведување на официјалните контроли.

Конфликт на интереси

- При внатрешниот аудит ќе се утврди дали постојат конфликт на интереси при вршење на официјалните контроли и како во пракса се спречува конфликт на интерес.

Транспарентност и доверливост

- Со внатрешниот аудит ќе се провери дали се обезбедува дали постои транспарентност и доверливост при постапката на официјалната контрола.

Законско овластувања за извршување на службени контроли

- Проверка на законските прописи во однос на тоа кој може да врши официјални контроли и кој може да издава Сертификати.

Опрема и потрошни материјали

- Во текот на внатрешниот аудит ќе се проверои дали официјалните ветеринари се задолжени со посебна заштитна опрема, дали поседуваат соодветна канцеларија, компјутер, интернет комуникација, телефон и потрошен материјал
Контрола на инспекциски процедури (постапки)

- Проверка дали постои јасна Процедура за тоа како се врши официјалната контрола и дали се врши по истата и документацијата што се прегледува при вршење на официјалната контрола.

Земање примероци и аналитички методи

- Проверка на Правилници, Процедури, записници, означување на земените примероци и лаборатории во кои се доставуваат.

Издавање сертификати за извоз

- При внатрешниот аудит ќе се проверат тврдењата изнесени во Сертификатот и врз основа на кои критериуми се дадени истите и другата документација кои ги прати животните.

Извештаи и евиденција

- Во однос на извешти и евиденција, при внатрешниот аудит ќе се провери дали се издаваат документи за секоја извршена официјална контрола, дали е дозволена

измена на документацијата со водење на евиденција за тоа и дали се даваат Извештаи (сумирани) за извршените официјални контроли.

Во втората половина од 2018 година, по извршениот аудит на официјални контроли во извозните капацитети, одделението за внатрешна контрола и аудит ќе ги следи предвидените корективни мерки од извршениот внатрешен аудит (Follow up internal audit). Овој внатрешен аудит за следење има за цел утврдување на начинот и времетраењето на корекција на утврдените недоследности, корективните активности и препораките договорени при извршениот регуларен аудит.

Одделение за внатрешна ревизија

Во одделението работи 1 раководител на одделени.

Одделението за внатрешна ревизија своите активности ги спроведува врз основа Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр.90/09, 188/13 и 192/5) и Правилникот за начинот на извршување на внатрешната ревизија и начинот на известување за ревизијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.136/10).

За 2018 година се планирани активностите на Одделението:

1. Подготовка на Годишен план за работа за наредната година
2. Подготовка на Извештај за извршената внатрешна ревизија за тековната година
3. Ревизии според планот и ад-хок ревизии по барање на раководството
 1. Ревизија на системот на наплата на надоместоци за спроведување на активностите и официјални контроли на храна и храна на животни која се произведува и става во промет во РМ
 2. Ревизија на системите на внатрешна контрола за наплата на надоместоци што се остваруваат при спроведување на одредени услуги во областа на безбедноста на храна од неживотинско потекло
 3. Ревизија во Инспекциски совет
 4. Ревизија на системите за внатрешна контрола на процесот на ИПА проектите во АХВ
 5. Ад-хок ревизии во тековната година

Одделение за финансиски прашања

Во одделението работи 1 раководител на одделение, 2 советника, 1 соработник и 1 референт (вкупно 5)

Одделението за финансиски прашања во 2018 година е предвидено да го унапреди работењето во сите области и аспекти на својата надлежност.

Започнатата консолидација на финансиската состојба од 2017 година, ќе продолжи и во 2018 година, при што, со оглед на висината на усвоените буџетски средства на раздел 14005 - Агенција за храна и ветеринарство на РМ во Буџетот на РМ, пренесените обврски и планираните трошоци за 2018 година, очекуваме доспеаните обврски веќе од првата половина на 2018 година да бидат незначителни и предизвикани единствено од евентуално задоцнета достава на

фактури или спорна односно некомплетна документација.

Одделението за финансиски прашања исто така како највисок приоритет кој го има за цел е усовршување на контролата врз процесот на преземање и исплата на финансиски обврски, како и врз процесот на наплата на јавните приходи во надлежност на Агенцијата, што би се постигнало пред се со дообработка, усовршување и воспоставување на пишани интерни процедури кои ја регулираат оваа материја, но и со конкретни организациони мерки, зајакнувања со кадар и обуки во самото Одделение.

Во 2018 година, итно е неопходно Одделението за финансиски прашања да ја реализира следната Програма за спроведување на активностите за 2018 година:

1. Усовршување на контролата врз процесот на преземање и исплата на финансиски обврски и користењето на средствата на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија со

- воведување официјална активна годишна евиденција на месечни набавки без тендер до 500 евра

- воведување нова општа интерна процедура за контрола и водење евиденција на реализацијата на договорите за јавна набавка

- воведување нова општа интерна процедура за одобрување на нарачки на стоки или услуги

- воведување на општа интерна процедура за подготвување и регулирање на процесот за контролирање на влезните фактури и налозите за плаќање во Агенцијата за храна и ветеринарство

- ревидирање на сметководствена евиденција во однос на запишаните средства, побарувања и обврски и нејзино усогласување со наодите и решенијата од пописот

Со наведените активности би се извршила елиминација на ризик од технички неправилности и незаконитости, неовластено превземање и исплата на финансиски обврски, технички неправилности и незаконити дејствија

2. Усовршување на контролата врз процесот на наплата на јавните приходи по кои настанува правно дејство во надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија со

- воведување единствен Регистар на јавни приходи чија наплата е во надлежност на АХВ

- воведување интерна процедура за контролирање на јавните приходи

Со наведените активности би се довело до намалување на ризик од евазија, погрешни уплати и погрешно евидентирање на јавни приходи чија наплата е во надлежност на АХВ и би се унапредило решавање на предмети за барања на поврат и ненаплатени јавни приходи

3. Обезбедување на засебен архивски простор за архивирање и чување на материјално-финансиската документација на АХВ

Со наведената активност би дошло да намалување на ризик од губење на трајна документација, уредна класификација и евиденција на материјално-финансиското работење

4. Воведување на материјално книговодство во магацинското работење со

- набавка или адаптирање на софтвер за водење на материјално книговодство во магацинското работење
- воведување на нова интерна евиденција за магацинско работење и водење на материјално книговодство

Со наведената активности би се извршило обезбедување техничка можност за воведување на материјално книговодство во магацинското работење на АХВ и елиминирал ризик од материјални загуби и злоупотреби, следење на целокупниот процес на набавки и издавање на материјали и стоки.

Одделение за следење на измами со храна

Во одделението за следење на измами со храна работи 1 советник.

Активностите во Одделението за следење на измами со храна се планирани со цел унапредување на политиката за заштита на интересите на потрошувачите и зголемување на довербата на граѓаните. Придобивките се однесуваат на повисоко ниво на заштита на интересите на потрошувачите односно заштита на потрошувачите од измама и заблуда.

Со реализација на Планот за работа на Одделението за следење на измамите со храна ќе се зголеми на нивото на функционалност и ефикасност на АХВ ќе се зајакне институционалниот капацитет во насока на зголемување на безбедноста и квалитетот на храната.

Одделението за следење на измами со храна во текот на 2018 година ќе постапува согласно

- Законот за безбедност на храна.
- Процедурата за иницирање на истрага за следење на измами со храна и согласно Упатството за следење на измами со храна со цел да се заштитат интересите на потрошувачите и да се обезбеди високо ниво на заштита на здравјето на луѓето.

Покренување на иницијатива за истрага за измама со храна може да потекне од

- Директор на АХВ,
- по добиено сознание врз основа на аналитичко следење на измамите со храна на пазарот во РМ од Одделението за следење на измами со храна
- по добиено сознание врз основа на аналитичко следење на измамите со храна на пазарите во Европа и пошироко,
- по добиено сознание врз основа на аналитичко следење на измамите со храна на електронските сајтови од Одделението за следење на измами со храна,
- по добиена информација од советниот за за односи со јавноста,
- по поднесена претставка од потрошувачи од Одделението за заштита на потрошувачите во која постојат јасни наводи за појава на измама од поширок обем
- по добиена претставка од Инспекциски Совет на РМ која укажува на измама со храна
- по добиена информација од Организација на потрошувачите на Македонија, и други граѓански здруженија на потрошувачите
- по извршена анализа за проценка на ризик од Сектор за проценка и комуникација со ризик,
- по извршена анализа од останатите Сектори во состав на АХВ,
- по добиена нотификација од RASFF

- останати надворешни субјекти кои имаат влијание и активности во врска со измами со храна (МВР, Министерство за економија, Царинска Управа на РМ, Министерство за здравство, МЗШВ и други.)

За секоја доспеана информација се врши евалуација од страна на вработените во Одделението за следење на измами со храна самостојно, во консултација со непосредно засегнатите сектори и одделенија во состав на АХВ и во консултација со директор на АХВ.

Во текот на 2018 година покрај сите погоре набројани случаи по кои ќе се постапува како што ќе доспеваат во Одделението за следење на измами со храна, акцент ќе се стави следењето на измамите со храна во делот на додатоките во исхраната особено додатоките кои се наменети за спортисти, нивната усогласеност со Законот за безбедност на храна, Правилникот за посебните барања за безбедност на додатоките на исхраната, Правилникот за начинот и постапката за издавање на мислење, формата и содржината на барањето, потребната документација и висината на трошоците во постапката за издавање на мислење по барање на странката, за производство и увоз на додатоци на исхраната како и формата содржината и начинот на водење на регистарот на производи што ги исполнуваат посебните барања за безбедност како додатоци во исхраната и Правилникот за информации поврзани со храната.

Во соработка со Секторот за храна од неживотинско потекло и Одделението за додатоци во исхраната ќе се изработи листа на додатоци во исхраната, со посебен осврт на додатоките во исхраната за спортисти кои имаат добиено мислење и ќе се изработи листа на оператори кои произведуваат/увезуваат додатоци во исхраната. Изработката на двете листи, за производи и за оператори ќе се усогласи врз основа на досегашното искуство и соработка со операторите за додатоци на исхраната како и по извршеното истражување на пазарот на додатоките на исхраната во слободна продажба, во специјализирани објекти и истражување на додатоките на исхраната преку електронска продажба. Од изготвените листи ќе се изработи акционен план за инспекциска контрола.

Официјалните контроли за производите - додатоци на исхраната и додатоци на исхраната за спортисти ќе се однесуваат на :

- означување на производот во поглед на задолжителните, дополнителните и доброволните информации во поглед на состојките, својствата и намената;
- здравствени и нутритивни тврдења на означувањето на производот;
- Рекламирање и презентирање на производите;
- неопходна документација издадена од Агенцијата за храна и ветеринарство;
- земање примероци и вршење на анализи;
- преглед на документи и евиденција кои можат да бидат важни за процена на усогласеноста со Законот за безбедност на храна;
- разговори со операторите со храна и со нивниот персонал за добивање дополнителни информации;
- инспекција на објектите на производителите и дистрибутерите на додатоци на исхраната, нивните простории канцеларии, опрема,

инсталации и средства за транспорт, суровини, состојки, помошни и други производи користени за подготовка и производство на додатоците на исхрана;

Активностите во Одделението за следење на измами со храна ќе се реализираат самостојно во делот на планирање на фазите и изборот на производитите и операторите кои вршат производство или увоз и промет со додатоците на исхрана како и фазата на евалуација од реализираните активности и мерки. Доколку обемот на работа во Одделението за следење на измами со храна не биде соодветен на расположливите човечки ресурси дополнително ќе се формира тим за работа од инспекторите за храна од неживотинско потекло и дел од активностите ќе се реализираат и преку државните инспектори за храна од неживотинско потекло. За инспекторите за храна од неживотинско потекло кои ќе бидат вклучени во активностите на Одделението за следење на измами со храна ќе биде организирана кратка обука/презентација за запознавање со измамите со храна, краток вовед, искуства, откривање и трендови на сузбивање на измамите со храна.

По утврдување на фактичката состојба и добивање на резултатите од лабораториските тестирања, и сумирање на добиените резултати од координативниот тим, доколку постојат отстапувања од позитивните законски прописи ќе се превземат соодветни мерки.